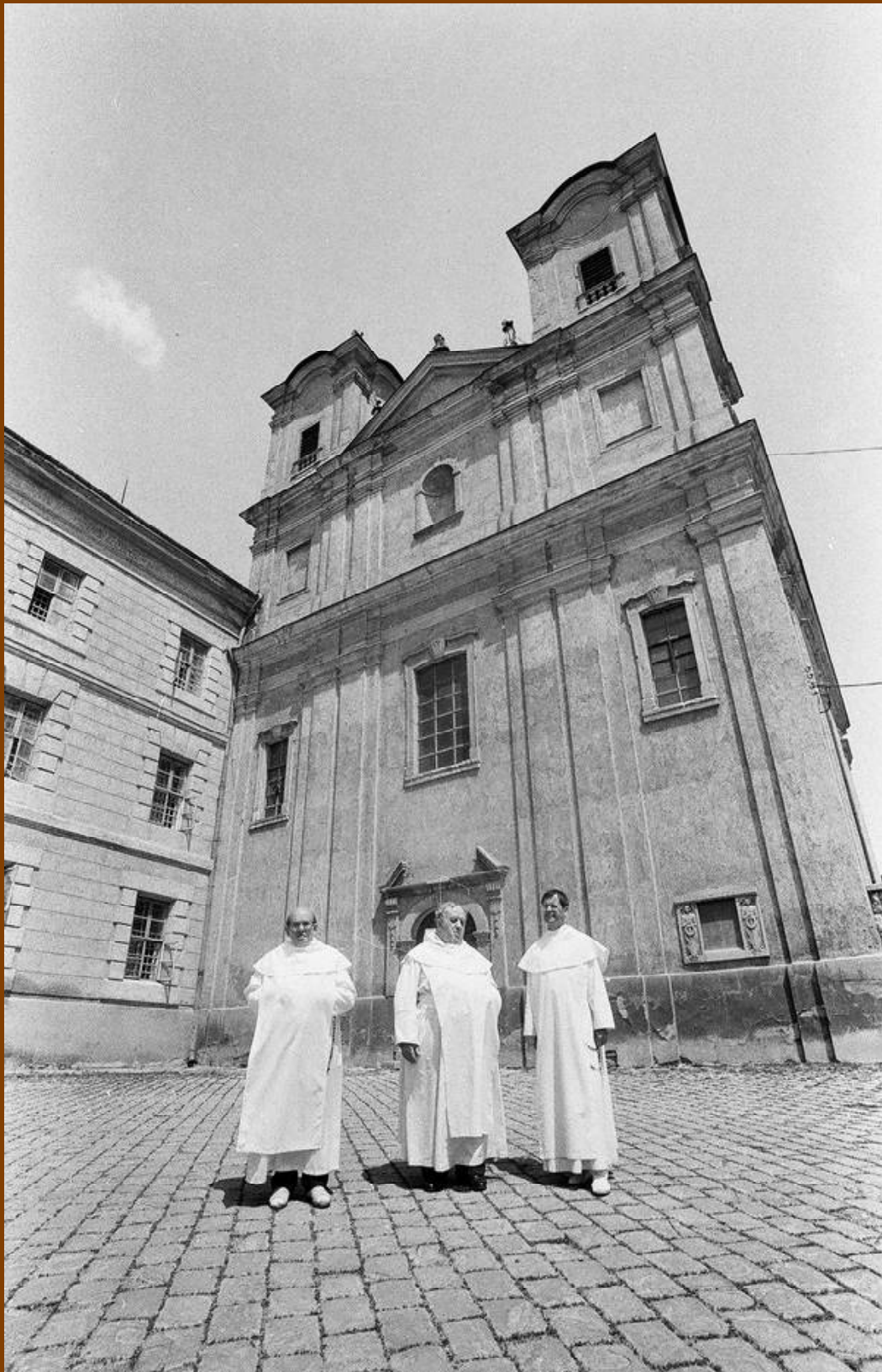

BÖRZSÖNYI HELIKON

Irodalmi, művészeti, természetbarát folyóirat

XII. évfolyam 4. szám, 2017. április

"Áldjon meg az Isten mindenkit, aki az áldatlan magyar ugart tördeli."

Hancsovski János: Márianosztra, szerzetesek a templom előtt

Tartalom:

- Ketykó István:**Emlékeim, akár a jégcsapok; (vers) 3
- Dr. Koczó József:** A Drégelypalánki Református Egyházmegye (1617–1952) eklézsiái IX.; (képes helytörténeti írás) 4-15
- Szepesi Zsuzsanna:**Kettesben József Attilával; (vers) 16
- Beszámoló:**Új templom a dombtetőn; Egy szobor születése; Az ilinyi katolikus templom, és Sztancsik József szobrának felszentelése (képes beszámoló) 18-29
- Horti Zoltán:**Gondolt hát...; (vers) 30
- Horváth Ödön:**Felgyorsulás;Fényben;Fénytelenség;Fügefalevél nélkül; (versek) 32
- Pribojszky Mátyás:**Veronika gyermekei IV. rész; (írás) 34-43
- Kovács T. István:**Ok az ivásra; Mélyvízi tudósítások; (Kő-Szabó Imre könyvének recenziója) 44-45
- Csáky Károly:**Kép; (vers) 46
- Kő-Szabó Imre:**Mesterségek utcája; (írás) 48-50
- Fetykó Judit:**Robi-53; Tavasz;Mind; (versek) 52-53
- Hörömpő Gergely:**Mint kövön a fű; (vers) 54
- H. Turi Klára:**Minden nap húsvét; (vers) 56
- Végh Tamás:**Hagyaték; (vers) 57
- Székács László:**Látlak;Látszatom; (versek) 58-59
- Petrozsényi Nagy Pál:**Közmondások; (írás) 60
- Kiss-Simon Miklós:**A csicsófalvi Tanító; (írás) 61-70
- Janescsó Györgyi:**Orrbaszájbapiercing Fiú és Nenike története; (írás) 72-73
- Szabóné Babik Erzsébet:**Sápadt tündér; (vers) 74
- Haász Irén:**Éjszakai járat; (vers) 75
- Elbert Anita:**A tavasz írásjele; (vers) 76
- Dobrosi Andrea:**Rendíthetetlen; (vers) 77
- B. Tóth Klára:**Küllőglória; (vers) 78-79
- Kovács T. István:**Feketén-fehéren, Emlékképek a közelmúltból; (Hancsovszki János fotóriporter képes bemutatása) 80-86
- Börzsönyi Erika:**Hazafelé); (vers) 87
- Gömör Kata:**Egyedül; (vers) 88
- Borsi István:**Hol itt, hol az „ott”?; (vers) 89
- Beszámoló:**2017 április 11., a Költészet Napja, Spangár-díj átadás, antológia-bemutató; (képes beszámoló) 90-93
- Programajánló;** 95
- Pályázati felhívás:**Pályázat az Esterházy János Emlékév tiszteletére; 96-97
- Megjelent;**A Palócföld folyóirat 2017. évi első száma; 98-99
- Könyvajánló;** 100-103
- Felhívás;** 104
- Impresszum;** 105

E havi számunkat a Érden élő és alkotó Hancsovszki János a Börzsöny településein készített fotóival díszítettük! Köszönet a képek közlési jogáért! A Szerk.

Ketykó István: Mostanában fekete lovakkal álmodom

*Összegyűjtött és új versek
(1976 – 2003)*

Ima bocsánatért (2000) ciklus versei

Emlékeim, akár a jégcsapok

Juditnak

*Emlékeim, akár a jégcsapok
úgy függnek az évek ereszén...
Helyetted a sorompókart szorítom magamhoz
bár elrobognak vágyaimmal a dízelek,
én kénytelen vagyok helyemen maradni
ott , hol ismerősként köszönnek rám a a hajnalok
s a munkába siető asszonyok, kik szemeikben
hozzák az otthon melegét
hajukon társaik csókjai fénylenek,
akár a puha hó a peronon -
majd elsöpröm, mire jössz a vonathoz
szótlanul , rám sem nézve...
Bizony furcsa egy pár lehettünk
egy tanítónő és egy vasutas,
ki verseket írt s diploma helyett
papírt és tollat hordozott zsebében.
Emlékeim , akár a jégcsapok
hajam közé rakja fészket a tél -
begombolom magányom s melegedni
a kályha mellé ülök, mint az öregek...*

Verőcemasaros , 1980. január 10.

Dr. KOCZÓ JÓZSEF**A Drégelypalánki Református Egyházmegye (1617–1952) eklézsiái IX.****Ipolypásztói-Garamsallói Református Társegyházközség – Barsi Református Egyházmegye – Szlovákiai Református Keresztyén Egyház**

Lelkész: Ambrus Erika

Gondnok: Selmeczi Dezső Ipolybél

Katolikusok: Ipolyszakállos filiája.

Titulus: Szent Márton. Felújítás 1835-ben.

A temetőben a Simonyi család Fájdalmas Szűzanya kápolnát építtetett 1913-ban.

Az 1732. évi egyházlátogatás jegyzőkönyve említi Ipolybél fiókegyházat, hol 30 katolikus, 45 református és 26 evangélikus lakos él, továbbá Ipolypásztó szórványegyházat, mely református faluban 11 katolikus él. Katolikus templomának korábban Szent Kelemen volt a védőszentje, 1754-ben már Szent Márton tiszteletére volt felszentelve, így Szent Márton-napjára került a búcsú. A 206 lakosból 84 a katolikus, 122 a református lélekszám. 1779: 338 lélek, ebből 157 katolikus, 181 református.

Mater ekléziából leányegyház

Ipolybél vélhetően anyaegyházának megszűnése óta Ipolypásztó leányegyháza. A Türelmi Rendelet kiadását követően tudták csak elvett kőtemplomuk, illetve felégetett fatemplomuk helyett az Úr hajlékát megépíteni a béli kálvinisták.

A Béli Reformatus Oratórium ezen folyó esztendő (1791) Kisasszony havának 23. napján szenteltetett fel. Prédikáltott a maróti sz. ekklának hűséges lelkipásztora Dienes Sámuel úr a CXXII. Zsolt. első és második verseiről: melyet végre ahhoz a szent alkalmatossághoz szabott egy hathatós és buzgóságos könyörgéssel bérekesztett a Szent Társaság seniora, és a tiszteletreméltó túl a Dunamellyéki egyházkerületnek nagy érdemű nótariususa, T. tudós Kármán József uram, a lossonczi sz. ekklának nagy buzgóságú és kegyességű lelki tanítója.

Jelen voltak a Szent Társaságbéli atyafiak közül: T. T. Balogh Mihály, Perőcsényi, T. T. Kármán János Diósjenői, Szalai Mihály Szokolyai és a mater ekléziabéli T. T. Sallai György prédikátor urak. A Barsi Ven. Társaságból ezek a tiszteletes atyafiak voltak: úgymint Baka István a N. Sallói sz. ekklának és a Ven. fraternitásnak érdemes proseniora, T. T. Nímeth Ferentz, Füzesgyarmat, és T. T. Komáromi Gábor Alsó Váradi prédikátor urak; Tekéntetetes Pálos Gábor úrral, Tek. Bars vármegye partikuláris perceptorával együtt. De jelen voltak még a Börzsönyi Aug. Confessiót valló atyafiak T. T. prédikátora, Bisztriczki Mátyás és Szakállosi plebánus, Taixlperg Mátyás urak is.

Mintegy másfél évtizeddel a templomszentelés után, 1807-ben a traktus segítségét kéri régi harangjuk visszaszerzésében. *Az ipolybéli filialisták a kat. templom tornyában lévő harangot kéri vissza, mely a hagyomány szerint az övéké, s híveik isteni tiszteleten való részvétele emiatt fogyóban van. A szent társaság eljár ügyükben, igyekszik teljesíteni kérésüket.* A pásztói eklézsia krónikása, Szücs Árpád történelmi visszapillantásában megjegyzi, hogy nem jártak eredménnyel.

A következő évtizedben a filia elmarasztalólag szerepelt az egyházmegye közgyűlésein: előkönyörgő tanítójuk kivágott szőlőterületét vonakodtak művelésbe vonni.

Az 1820-as Névtárban már említik a leányegyházat 182 lélekkel és Tar István tanítóval. 1850-ban a tanulók száma 26, tanítójuk Kánya János. A lélekszám három évtizeden át 180 fő körüli, 1851-ben 15 fiúcska és 12 leányka koptatja az iskola padjait.

Az 1824. évi egyházlátogatás szerint az előző esztendőben újra méretett a határ; a lévita számára a Felső vetőre 2 pm., az Alsó vetőre másfél pm. szántóföld került kihatásra.

A következő évben a vizitátorok jelentése nyomán a közgyűlés elrendeli, hogy az eklézsia kasszájából szerződés és kezes nélkül pénz kiadni ne merészeljenek. Mivel a filiának nincs matrikulája, diáriumot sürgősen szerezzenek be. 1825-ben jelentik az egyházmegyének, hogy a vizitátorok által évek óta sürgetett gondnoki számadást megvizsgálták, és világosságra jött, hogy a gondnok tekintélyes summáról nem tud elszámolni.

1825 utolsó hónapjában tűzvész volt a helységben, a lakosok kevés kivétellel károkat szenvedtek. Kéri az alamizsnára összegyűjtött pénz helyben hagyását. Mivel erre vonatkozó szabályozás nincs, nem tudnak ettől eltekinteni, az eklézsia be is küldte.

1829-ben tesznek a béliek panaszt a traktusnak, hogy Patyi András gondnok, aki több esztendeig viselte a kurátorságot, az eklézsia pénzből 100 firt-ot elköltött, az előjárókat is megfélemlítette, amikor a lerongyolódott templom megújítását sürgették. Az egyházmegyei közgyűlés megparancsolja, hogy a volt gondnok kamatostul fizesse vissza az összeget, egyébként a világi hatóságoknak adják át az ügyet. A visszafizetés minden bizonnyal megtörtént, mivel az ügynek nincs folytatása.

1835-ben Bél ismét leégett, emiatt iskolája felépítéséhez kérnek segélyt; gyűjtést az egyházmegyében engedélyeztek részükre.

1840-ben az előző vizsgálatbéli számadás hiányát, 11 firt 52 kr-t a lelkész visszapótolta. A katolikusok által eltulajdonított harangjuk fele árának visszaszerzését ígerte meg a lelkész úr a gyülekezetnek, ezen új harangot szándékozik öntetni.

Az 1860-as évektől a lélekszám 240 körül mozog a szakállosi fiókegyházzal együtt. 1863: 236, 1865: 240, 1868: 249 fő. A tanulók száma viszont csökkenő, 1869-ben mindössze 14 nebulója akad Kádár István tanító úrnak. Ebben az évben a leányegyház lélekszáma 151, a szakállosi fióké 70.

1880-ban Bélen 179 lélek tartozik a filiához, és Kiss Pál tanító úr keze alá 26 mindennapi és 10 ismétlő tanuló jár. Két év múlva 4 születést, 3 temetést jegyeztek be az anyakönyvbe, és 3 konfirmandus is akadt.

1900-ban Bél polgári népessége 524 fő, ebből ev. református 214, róm. katolikus 296, ág. evangélikus 5, izraelita 9 lélek. Született 6 fiú, 2 leány, valamennyit megkeresztelték. Kovács János tanítónak 30 mindennapi és 15 ismétlő iskolába járó tanítványa van. A filia bevétele 297 firt., kiadása 284 firt.

1910-ben Bél lakossága 550 fő, ebből református 250. Előző évben 10 gyermek születéséről, 3 halálesetről és egy pár egybekeléséről rendelkezünk adatokkal. Sörös Pál tanító úrnak 24 mindennapi és 8 ismétlőbe járó tanítványáról tudunk.

Az 1941. évi egyházlátogatási jegyzőkönyv szerint a leányegyház saját református temetővel bír.

1942-ben Pomozi István ipolybéli harangozó, az egyház szolgálatában eltöltött 45 esztendő hűségese és példaadó munkája jutalmául az ipolysági járás főszolgabírójának közbejöttével Bars–Hont vármegye főispánja által adományozott 200 pengő jutalomban részesült. Az egyházmegye közgyűlése örömeinek ad kifejezést e kitüntetés felett. Ebben a becsületesen végzett munka megbecsülését látja. Pomozi Istvánt elismerésével köszönti, Isten áldását kéri további szolgálatára. A közigazgatási hatóságoknak pedig köszönetét nyilvánítja jóindulatukért, amellyel egyházunk eme egyszerű hivatásában is példát mutató gyermekének hűségese munkájára felfigyeltek s azt jutalomban részesítették.

A béli református iskola

Az egyházlátogatási beszámoló nyomán 1813-ban a közgyűlés felhívja a leányegyház figyelmét: előjáróik ügyeljenek arra, hogy a vizitátorok ne találják üresen az oskolát; építsenek kamrát a preoransnak, mert egyébként nem kapnak mestert. Az esetre azonban még 1819-ben vissza kellett térnie a szent társaságnak: az ipolybéli szülék, akik gyermekeiket oskolába járatni nem akarják, szenior úr által is serkentessenek ebbéli kötelességükre.

Tar István tanító úr mintegy két évtizedes működése után az új előkönyörgő tanítóval meggyült a baja a filiának!

Az 1832. évi traktus gyűlésen a vizitációs beszámolóból kiderül, hogy Szabó István értetlen, erkölcstelen, sohasem tanító, részeges, verekedős és csavargó, a vizitáció ellen is dühös rugdalózkodásokkal kikelt, emiatt a vizitáció lemondott. A traktus felhatalmazta a filiális eklézsiát arra, hogy a losonci iskolából magának tudort vihessen. Az ügy azonban meglepő fordulatot vett: a következő évben arról értesül a tiszteletreméltó társaság, hogy a béli tanítót Kasza László járásbéli esküdt a parokiális házban megverette, s emiatt világi eljárás indult. Az öt évig is elhúzódó ügy – Hont megye nem adott választ, a traktus Nyáry Antal segédgondnok segítségét is igényelte – lezárásáról nincs feljegyzés. Viszont még le sem zárult a Szabó-ügy, a leányeklézsia tudoránsát, Kádár Istvánt a vizitáción illették vádakkal, aki megjelent a gyűlésen, és vádjai alól felmentést nyert.

A béli előjárók azt is panaszolták, hogy húsvét második ünnepén a pásztói prédikátort szállító emberük makacsságból nem élt az úri szent vacsorával; megbotránkoztató viselkedése a gyülekezetben is felháborodást idézett elő. Mit tegyenek ilyen esetekben? Végzés: a jövő évi vizitációkor vizsgáltsék ki az eset.

A szakállosi hitsorsosaik úgy egyeztek meg a béli iskolatanítóval, hogy ha kijár temetni, évente 4 véka búzát adnak.

A béli iskolatanító, Menkő János a traktusgyűlésen tudományos ismereteinek megvizsgálása alapján 1841-ben bizalmat kapott a hivatalra.

Bélen a tanév elkezdődött, majd a tanító betegsége és halála miatt (†1908. febr. 26-án Kovács János) bezáratott. Az új tanító, Seres Pál 1908. augusztus 9-én került ide.

Három évtized múltán az egyházmegye tanügyi jelentésében a béli iskoláról és idősödő tanítójáról az alábbiakat terjesztették a közgyűlés elé:

1940/41. tanév, tanító Seres Pál. Látogatáskor jelen volt 9 fiú és 7 leány, összesen 16 gyermek. Hittan. Együtt mondják minden az egyiknek feladott kérdésre a feleletet. Átlagos tudása mindegyiknek megvan. Nincs szükségük arra, hogy együtt mondják mint egy mankóul egymás számára. Számtan I. o. A tavalyival szemben, amikor is ebben a látogatási időben csak 10-ig haladtak, most eljutottak 20-ig. Az osztály jól mozog ebben a körben. II. o. 100-ig haladtak, de ezek bizonytalankodnak, gyengék, meglátszik rajtuk, hogy tavaly az I. o.-ban csak 10-ig tanultak meg számolni. Nehéz volt behozni azt a mulasztást. III. o. fejben gyakorolta az összeadást, 1000-ig. Ment. IV. Téglalap terület számítást gyakoroltak. Nehézkesen mozogtak, az egyszeregyet nem tudják. V. o. Négyzetes hasábbal foglalkozott. Értelmesek voltak. Olvasás. I.-V. Tudnak jól olvasni mindnyájan. Beszéd és értelemgyakorlat jó. Földrajzi tudásuk kielégítő. Tanító fáradságról panaszkodott, betegszabadságra szeretne menni, s utána nyugdíjba készül. Ezeknek a hatása érezhető az iskolában.

1941-ben a béli iskola egy tanerős, a 20 tanköteles közül 17 jár.; egy évvel később a 20-ból 18 iskolába járó, míg 1943-ban mind a 20 nebuló koptatja az iskola padjait. 1944-ben a 22 tankötelesből helyben 19, 3 máshová jár.

1941/42. tanév, tanító Seres Pál. Tanulók létszáma 18. Látogatáskor jelen volt, illetve akkor lett összehíva 9 fiú és 3 lány, összesen 12 növendék. Tanító hat hónapi betegszabadságon volt. Ezalatt a tanítást állítólag az ipolypásztói segédlelkész úr látta el. Betegszabadsága lejárt után újból a tanító vette át a tanítást. Ebben az iskolában nem találtam nyomát a komoly tanítói munkának. Látogatáskor tanító kijelentette, hogy ő nem tud számot adni az elvégzett munkáról, azt sem tudja, hogy mit kérdezzen a gyermektől, kérdezzen az iskolalátogató. Így magam voltam kénytelen kérdezni a gyermekeket, hogy némi tájékozódást szerezzek az itt lefolyt nevelői és tanítói munkáról. A III.-IV. osztályban két bibliai történetről tudtak számot adni a gyermekek. Az első osztályban egy fiú volt, nem ismer még minden betűt. Olvasása csak betűzgetés. II.-V. osztály olvasása megfelelő. Úgy látszik, itt gyakoroltak az év folyamán a legtöbbet. Számolás és mérésnél egy ötödik osztályos gyermek tudta a műveleteket, többinél a tudás a tavalyi maradt. Követelményeknek nem felelt meg. A többi tárgyak anyaga a gyermekek előtt ismeretlennek mondható. Az okos tekintetű gyermekek lélekben és tudásban gyarapodás nélkül zárják le ezt az évet. Ez az iskola a legszomorúbb képet mutatja az egyházmegyében.

Szűcs Árpád említi meg, hogy Seres Pál nyugdíjazása után 22 tanulóra a magyar kultuszminisztérium nem akarta engedélyezni a tanítói állás államsegélyes betöltését. Hiába hivatkoztak arra, hogy a csehek a húszas években 9 tanuló esetén is megtúrták a magyar iskolát, hiába érveltek azzal, hogy az iskola a nyelvhatáron van, hiába jelentettek át Pásztórol 10 cigánygyereket, hogy meglegyen a harmincadik. Nem ment az ügy mindaddig, míg egy jó érzésű tanfelügyelő, Hencz Aurél azt nem jelentette, hogy a református iskola megszűnése esetén a katolikus iskolához kell építeni egy új tantermet, s egy tanítói állást szervezni. Akkor segített a komáromi főigazgatóság...

Az egyházmegyei közgyűlés előtt 1943-ban megjelent Varga Béla megválasztott előkönyörgő tanító, és az előírt hivatali esküt letette. Ő volt a béli református magyar iskola utolsó tanítója.

Függelék – lelkészek, gondnokok, tanítók

Lelkész

Ürményi István 1712–1714

Gondnokok

Öreg Patyi András 1793; Patyi András 1824–1829; Pomozi István 1853–1856; Baka Sámuel 1853, 1860–1864; Baka István 1859; Pisák István 1864, 1875, 1880–1882; Pomozi Ferenc 1865–1869, 1872; Selmeczi András 1865–1869, 1872, 1875, 1884–1886; Kalmár Sámuel és Laczkó Pál 1873; Pomozi István 1876–1882; Selmeczi János 1876–1878; Nagy István 1884–1886; Pisák János 1887–1888, 1891; Pomozi Sándor 1887; Pereszlényi János 1888–1891; Selmeczi Pál 1892–1898; Patyi Dávid 1901–1905; Pomozi András 1901–1905; Baka István 1906–1909; Mészáros János 1906–1909; Selmeczi Zsigmond és Pomozi Bálint 1910; Selmeczi Lajos 1941–1944; Veszeley Sándor 1941–1942; Kriner Györfbíró Endre fg. 1944; Együd András 1944; Veres Sándor 1945; id. Selmeczi Dezső 1997–2000; Selmeczi Dezső 2000-től.

Tanítók

Lestár András 1787; Szilágyi István 1787–1791; Sebestyén András 1792–†1793; Lestár András 1795; Besse Ferenc 1799–1806; Tar István praeorans 1806, 1811–1830; Toronyay Imre †1811; Szabó István tan. majd rektor 1830–1832; Kádár István 1832–1837; Bot István 1837–1839; Ménkö János 1841–1849 (?); Kánya János (?)1850–1860(?); Kádár István (másodszor) (?)1863–1869 (nov.: felmentve); Dolog Endre 1871–1877; Kis Pál 1877–1887; Kis György (ideigl.) 1887; Kánya Lajos 1888–1894; Akucs Béla 1896; Kovács János 1897–1909; Seres Pál 1908–1942; Varga Béla 1942–1945.

Az ipolyszakállosi fiókegyház

Ipolyszakállos – katolikusok

Titulus: Mindenszentek

Patrónus: Esterházy család

Lakosság: magyar; katolikus, evangélikus

Filia: Ipolybél, Lontó, 1787-ig Szete, Százd

Középkori temploma 1330 k. épült, a török időkben protestáns kézre került. 1714-ben vették vissza a katolikusok. 1772-ben Esterházy Pál építtette át a templomot, 1835-ben újabb átalakításra került sor. 1759-ben Szt. Urbán kápolna épült.

A vegyes vallású település lakóinak többsége katolikus, plébániáját 1714-ben alapították (anyakönyvek vezetése). A templom viszont már a török uralom vége felé, 1665-80-as évek között megépült, vele együtt a plébánia is. Plébánosát már 1663-ból is említik, 1701-től folyamatos a plébánosok működése. Az 1713. évi egyházlátogatás jegyzőkönyve szerint a Mindenszentek tiszteletére szentelt kőtemplomot az eretnekek megszentéstelenítették, de később a katolikusok és az evangélikusok kiegyeztek, és azóta közösen

használják. A község akkori 281 lélekszámából 120 katolikus, 150 evangélikus és 11 református vallású. **1737 ACP:** Szakállos parochia; filia: Bél, Lonto, Szete, Százd. (ACP=Acta Cassae Parochorum; a Magyar Országos Levéltárban őrzött, 1733-1780 között lelkéspénztári ügyekről készült iratok.)

1754: Ipolyszakálloson 378 lélek, ebből 237 katolikus, 140 evangélikus (vsz. a reformátusokkal egybevéve).

1779: Ipolyszakállos 506 lakos, ebből 397 katolikus, 100 lutheránus, 9 református.

Lutheránusok és kálvinisták együttélése

Luther követői a 16-17. század fordulójától már jelen lehetnek Szakálloson, hiszen 1613-ban Melik Sámuel evangélikus szuperintendens 31 Hont megyei anyaegyházban tett kánonszerű egyházlátogatást, s így kereste fel Ipolyszakállost is. 1613 után néhány közeli anyaegyházzal (Kemence, Tölgyes, Ölved, Szemeréd) együtt Szakállos a hont-barsi evangélikus magyar esperességhez tartozott. A későbbi üldözések hatására az esperesség megszűnt, s valószínűleg 1680–1700 között az ipolyszakállosi evangélikus anyaegyház is. Az evangélikusok 1793-tól Százd filiáját alkotják. 1827-1832 között templomot építettek, melyet az 1859. évi leégést követő évben helyreállítottak.

A községben élő reformátusok a 18. században Perőcsényhez tartoztak. Különösen télen, illetve áradások alkalmával az Ipolyon való átjutás nehézségei miatt kéri Ipolypásztóhoz, illetve a béli leányegyházhoz tartozást.

Úgy tűnik, hogy a fiókegyház tagjai az anyaegyháznak nem óhajtottak adózni. A vizitáció alkalmával feltárták, hogy szakállosiak 1791-től az ipolypásztói eklézsiához kapcsolták magukat, számos református ember él a faluban, akik 16 év alatt a prédikátor úrnak stólán kívül semmi mást nem fizetnek. 1807-ben az egyházmegye úgy rendelkezett, hogy ők is bizonyos személybeli fizetségek alá szoríttassanak, mint más filiálisok. Hét év elteltével a szakállosi fiókegyház továbbra is elmarad búzával és pénzzel is.

Dobrovolni Antal, Szakállos krónikása szerint a községben a református vallásúaknak kevés híve volt, és sorsuk egybeolvadt az evangélikusokéval: egy templomba jártak, közös a temetőjük és iskolájuk, a kántor fájába is belefizetnek és a harangozónak mecskát adnak, egyébként az evangélikusoktól függetlenek. Fontosabb szertartásaikat a béli leány- vagy a pásztói anyaegyházban végezték. Szakálloson egy gondnok van. A papjuk csak temetni jár el hozzájuk, a párbért lélekszám szerint fizetik.

A Névtárakban 1820-tól szerepel Ipolypásztó fiókjaként, majd 1865-től Bél filia mellett, mint fiókegyház. 1869-től fiókként külön említik 70 lélekkel. A létszám a következő két évtizedben fokozatosan csökken (1888: 48), majd ismét gyarapodik, az 1890-es évek elején 50 fő körüli, majd 1893/94-ben ugrásszerűen növekszik 87-88 főre. 1900 és 1905 között a szórványok között említik, majd 1906-tól ismét fiók 86, majd 100 lélekkel 1909-ig. 1910-ben ismét szórvány, ekkor Szakállos 2000 fős népességéből szintén százan tartoznak a reformátusok közé.

Jelenleg az Ipolysági Református Egyházközség szórványába tartozik.

Gondnok

Osvald Mihály 1907; Pomozi Sámuel 1907–1909.

Az evangélikus iskola Szakálloson

Dobrovolni Antal tudatja velünk, hogy a helyi evangélikus népiskola fenntartói az egyházközség és a reformátusok. Az iskolaépület az Alvég keresztsorán a tantermet és a tanítói lakást is magában foglalta. A tanítók egyben kántorok is voltak, rektoroknak hívták őket. Az iskola 1832-ben nyílt meg, **tanítói** voltak: Knyazsovics András 1832–1849; Hraskó József 1849–1851; Márkus Sándor 1852–1853; Antolik József 1853–1858; Borbély Károly 1858–1883; Korda József 1883–1887; Bankó János 1887–1894; Klein Mihály 1895–1896; Hasák Lajos 1896–1898; Meskó István 1898–1899; Istvánfi Gyula 1900–1901; Tóth Aladár 1901–1908; Varga Géza 1908–1912; Bohus Lajos 1912–1923; helyettesei a háború idején: Klein Etel, Zelenka Berta; Menyhár János 1923–1931; Juhász Jenő 1932–1933; Kosacki Magda 1933–1938; ifj. Varga Géza 1938–1940; Rózsa Judit 1940–1941; Batta Jolán 1942–1943.

Az államfordulat után a tanerők csehszlovák államnak 1922 nyarán tették le a fogadalmat és a nosztrifikációs vizsgát az ipolysági kurzuson. Az iskolák történetét 1923-tól vezetik, ebben az évben minden volt magyar tankönyv szigorúan betiltatott. Az iskolákban a szlovák nyelvet mint kötelező tantárgyat heti 3 órában 1923 óta tanítják.

Szórványok

A mater eklézsia szórványai az Alsó-Ipoly mente jelentős térségére terjedtek ki a 19. század végén, 20. század elején: a folyó mindkét oldalán, Lontótól Lelédig, Mikolától Letkésig. A Névtárakban a *fiókegyház* és *szórvány* használatában némi következetlenséget tapasztalhatunk. 1882 és 1892 között – úgy tűnik, hogy – a szétszórt puszták népét is fiókegyházként veszik számba mintegy 60 fő körüli lélekszámmal. 1893-tól 1896-ig a puszták 71 főnyi református népességén túl 176 fő szerepel *szórványokban* élő népként. 1897-től egyértelműnek tűnik, hogy a puszták népe megegyezik a szórványokban élők számával. 1900-tól 1905-ig Vámosmikola és Szakállos korábbi fiókgyülekezetek is a szórványok közé kerülnek, majd 1906-tól visszanyerik korábbi státuszukat.

A szórványok között szereplő települések: Szalka mezőváros, Kiskeszi kisközség, Letkés község, Börzsöny mezőváros. Puszták, majorok: Zalabai pusztá – később: Vilmos major; Bakszarva (Letkés); Leléd, Szakállasi major; Rozányi major; Antelinyi major; Simonyi major; Szabadhegyi major, Laposi – később István major (Ipolypásztó); Ganád, Nagy-völgy, Csárad pusztá (Ipolybél)

Leány-, fiókegyházak és szórványok a második világháború idején

Ipolybél leányegyház 1941: lélekszáma 181, tanköteles 17; 1942: lélekszáma 181, tanköteles 18; 1943: lélekszáma 181, tanköteles 45; 1944: lélekszáma 185, tanköteles 20.

Vámosmikola leányegyház 1941: lélekszáma 182, tanköteles 10; 1942: lélekszáma 181, tanköteles 6; 1943: lélekszáma 81 (nyilvánvaló a százas eltérés!), tanköteles 3; 1944: lélekszáma 182, tanköteles 5.

Ipolyszakállas fiókegyház 1941: lélekszáma 58, tanköteles 3; 1942: lélekszáma 58, tanköteles 8; 1943: lélekszáma 58, tanköteles 5; 1944: lélekszáma 58, tanköteles 2.

Ipolypásztóhoz 1941-ben 6 szórványközség tartozik. Összesen 8 alkalommal járt kint a községekben a lelkipásztor és segédlelkésze. 5 istentiszteletet tartottak, egyszer osztottak úrvacsorát. Régi szokás szerint Nagy-Börzsönyben a reformátusok az ottani evangélikusok, Vámosmikolán az ottani evangélikusok a református egyház pasztorálása alá tartoznak. A szórvány tagjai öt véka búzát és 2.40 P-t fizettek a szórványgondozásra. A lelkipásztornak kétségei vannak aziránt, hogy Szete és Százd községeknek inkább valamelyik barsi egyház kötelékébe kellene tartozniok. Ezek ugyanis közelebb esnek a barsi egyházmegyéhez és sohasem tartoztak az ipolypásztói egyházhoz. (Igaza van, a Konventi iroda szerint ezek a barsi egyházmegyéhez tartoznak, e két község a tervezetből utólag ki is lett hagyva. Főjegyző.)

Istvánmajor szórvány, lélekszáma 13.

Harmostag szórvány, lélekszáma 4.

Nagy-Börzsöny szórvány; 1942: lélekszáma 45; 1943: lélekszáma 45; 1944: lélekszáma 45.

Letkés szórvány; 1942: lélekszáma 7; 1943: lélekszáma 7; 1944: lélekszáma 2.

Ipolykiskeszi szórvány; 1942: lélekszáma 16; 1943: lélekszáma 16; 1944: lélekszáma 16.

Ipolyszalka szórvány; 1942: lélekszáma 5, tanköteles 1; 1943: lélekszáma 5, tanköteles 1, 1944: lélekszáma 5, tanköteles 1.

Ipolytölgyes szórvány; 1943: lélekszáma 6, tanköteles 2; 1944: -

A háborús évek alatt a mater eklézsia szórványgondozását az egyházmegyei közgyűlések elé terjesztett

belmissziói jelentések ekként összegezték:

Az anyaegyház szórványainak gondozása tekintetében 1942-ben abban a szerencsés helyzetben van, hogy segédlelkésze kijárhat a községekbe vallástanításra. A községek könnyen megközelíthetők, és a távolság sem nagy. Ipolyszakállos és Nagyörzsöny jön tekintetbe ebből a szempontból.

1943-ban szórványaiban a lelkész és – amíg volt – a segédlelkész végezték a gondozást. Ipolyszakállosra 3 látogatás, egy istentisztelet, 1 úrvacsoraosztás, Nagyörzsönyre 3 pásztori látogatás, Ipolyszakállosra 2, Ipolykiskeszire 2 esik. Az anyaegyházhoz közel esők bejártak istentiszteletekre. A tankötelesek hitoktatását lehetőség szerint ellátták. Adóból 60 P folyt be.

Jóleső érzés jelenteni /1944/, hogy a szórványgondozás nagyobb lendületet vett a múltakhoz képest. A lelkipásztor minden hónapban kiszállt Ipolyszakállosra, 14 látogatást végzett, 8 istentiszteletet tartott, 3-szor úrvacsorát osztott. Nagyörzsönyben ugyan többen vannak reformátusok, de ide ritkábban jutott sor kiszállásra. Az az indoka, hogy Ipolyszakállosra vonattal lehet menni, Nagyörzsönybe pedig gyalog. Ipolyszakálloson magyar római katolikusok között élnek híveink. Itt nagyobb a veszedelem, Nagyörzsönyben német evangélikusok között, itt nem kell féltetni 0 magyar kálvinistákat. Egyéb szórványközségekre is, melyek távolabb vannak, esik egy-egy látogatás. Néhol a kurátorok még kocsit is ajánlanak fel. A szórványok gondozására Ipolyszakállosról a hívek 100 P-t fizettek.

Irodalom

Emlékkönyv 1950–2000 Ipolyszakállosi Alapiskola; összeállította: Budai Ernő. Ipolyszakállos, 2000.

DREL adattára tanítók 1760–1848. (pdf) Letöltés: 2012. okt. 7.

A Dunántúli Református Egyházkerület névtárai (1833-1928); digitalizálva:

<http://library.arcanum.hu/hu/collection/reformatus-jkv/>

Dunamelléki Református Egyházkerület Ráday Levéltára Budapest: RL E/6 1. doboz Drégelypalánki Egyházmegye. Egyházlátogatási jegyzőkönyvek 1853–1880; Egyházlátogatási és közgyűlési jegyzőkönyvek 1876–1889; Egyházlátogatási jegyzőkönyvek 1885–1907; 1901–1944 /ténylegesen: 1941–1944/; 1945–1950.

Köblös József–Krántz Zsolt (szerk.): A Dunántúli Református Egyházkerület prédikátorai és rektorai I. 1526–1760. A Pápai Református Gyűjtemények Kiadványai. Forrásközlések 10. Pápa, 2009. 759 p. + képek.

Szűcs Árpád: Ipolypásztó és filiái. Sz. Á. Ipolypásztóról kitelepített ref. lelkipásztor történelmi visszapillantása, 1950. Kézirat, Ipolypásztó. 56 p.

Írásunk a Nemzeti Kulturális Alap által 2014–15-ben biztosított *Alkotói támogatás a Fejezetek a Drégelypalánki Refor2. A2. A Mózes-szék Ipolybélen Mózes-szék Ipolybélenmátus Egyházmegye történetéből 1617–1952 című könyv megírásához felhasználásával készült.*

A szószék a béli ref. templomban

A Mózes-szék Ipolybéli

Az úrasztala, a szószék és a Mózes-szék a karzatról

Az úrasztala

Az I. világháború hőseinek és a reformáció 400. évfordulójának emléktáblája

A torony alatti karzat

További fotók (2) a Börzsönyi Helikon 2015. októberi számában. A Szerk.

SZEPESI ZSUZSANNA

Kettesben József Attilával

„Kopogtatás nélkül” léptem be,
ülök egyetlen székedben,
figyelem szegényes otthonod -
szégyen a népünkre nyomorod.

Kályhád hideg, melege emlék,
ágyadban „zizeg a szalma”,
de forrón árad minden szavad,
hallgatom keserű igazad:

darabokra hullott a világ,
terhei alatt görnyedünk,
választhatunk szabadon döntve,
lassan vagy gyorsan megyünk tönkre;

boldogabb életet remélve
kivándorol ifjúságunk,
mi meg itt adatok maradunk,
könnyezve álmokat faggatunk;

bütykös ujjakkal tartjuk a mát,
hátha megszépül jövőként,
s málló évek forgácsain él
nemzetünk „a város peremén”.

Kezemben tartalak, olvaslak,
s te pörölsz velem szüntelen:
- Hát nem látszik, merre haladunk?
- Visszafelé robog vonatunk!

Hancsovszki János fotója

BESZÁMOLÓ

A 2014. január 19-i 4,4 magnitúdójú földrengés és a 2014. február 04-i 2,1 magnitúdójú földrengések (majd a 2015. ben több alkalommal is kisebb erősségű rengések) miatt az ilinyi templom állaga annyira leromlott, hogy a szakemberek a bontás mellett döntöttek, majd gyűjtés indult a Magyarok Nagyasszonya Templom felépítésére. A gyűjtés sikeres volt, az építés úgyszintén, s 2017. március 25-én dr. Beer Miklós püspök felszentelte az új templomot. Idézett írásunk Hegedűs Henrik szövegével, Danyi Lilla képeivel a Nógrád Megyei Hírlapban jelent meg. (<http://nhc24.hu/2017/03/uj-templom-a-dombteton/>)

Új templom a dombtetőn

Gyönyörű, verőfényes időben, többszáz fős tömeg jelenlétében szentelte fel szombaton délelőtt Iliny község új, a Magyarok Nagyasszonyának ajánlott templomát dr. Beer Miklós, a váci egyházmegye püspöke.

Iliny. Pontban tíz órakor megkondult a harang. Az ilinyi főutcán található művelődési ház elöl elindult a felvonulás. A keresztet követve deli helyi fiatalok vitték a magyar zászlót és a község címerével díszített lobogót. Mögöttük pompás egyenruhájában öt koronaőr lépdelt katonásan, egyikük egy díszes párnán vitte Szent Koronánk hiteles másolatát. Utánuk népviseletes lányok, a palóc mézlovagok, egyházi és világi méltóságok, dr. Beer Miklós megyéspüspök, dr. Varga Lajos segédpüspök, majd Balla Mihály országgyűlési képviselő, környékbeli polgármesterek haladtak a menetben.

A dombra tartó út felénél megállt a felvonulás. Itt, az emelkedő közepe táján állították fel Sztancsik József kő talapzatra emelt alkotását, a koronával ékesített, fából faragott Magyarok Nagyasszonya szobrot. Miután a Balassagyarmati Dalegylet elénekelt egy a Szent Koronáról szóló dalt, a művet leleplezték, és felértek a dombtetőn magasodó templomhoz, dr. Beer Miklós néhány kedves szó kíséretében kitérte az ajtót, felszentelve és átadva ezzel a hívőknek Isten ilinyi házát.

A mise keretében mondott szentbeszédében a püspök először felidézte, mennyit gondolkodtak azon, hogy mikor is legyen a templom felszentelésének ünnepe, és csak utólag döbönt rá ő maga is, hogy milyen tökéletes dátum lett március huszonötödike, Gyümölcsoltó Boldogasszony napja, amikor elérkezik az angyali üdvözlet pillanata, és Mária igent mond arra, hogy befogadja Istent. Jézus Krisztus személyében az ember és az Isten együtt, egészen köztünk van, hiszen végigjárja az emberi megpróbáltatások útját, vállalva a keresztáldozatot, ugyanakkor Isten is, annak felfoghatatlanságával, láthatatlanságával – így képez a kettő felbonthatatlan egységet.

A főpap hozzátette, ez a nagyszerű, impozáns templom sajátos módon Máriaként van jelen, befogadja az Istent, mint templom a hívőket. Kiemelte, miközben szerte azt hallani Nyugat-Európában, hogy sorra zárják be a templomokat, vagy alakítják át világi felhasználásra, addig hazánkban épülnek és szépülnek ezek, mindenki gyönyörűségére és Isten dicsőségére.

– Ez is ékes bizonyítéka, hogy a magyar népnek különleges küldetése van. Együtt örvendezzünk tehát, hogy ezzel a gyönyörű építménnyel gazdagodott a falu, az egyházmegye és az egész ország! – mondta dr. Beer Miklós.

A szentmise végén előbb Horváth Bertalan plébános, majd Doviczin Ottó, a házigazda polgármester és Veres Béla, a helyi egyházközség elnöke köszönte meg mindazok áldozatos munkáját, akik eszmei, vagy gyakorlati módon, támogatásokkal és két kezük szorgos munkájával hozzájárultak az új ilinyi templom felépítéséhez. Befejezéseként Balla Mihály, a térség parlamenti képviselője azt emelte ki, milyen sok odaadó tett által valósult meg itt az Isten háza, ami vigyázza, óvja is egyben a lelkeket, és a felépítésében a leghatalmasabb erő az emberek szeretete volt, ami összetartja a falakat.

Az ünnepség zárásaként a Tormay Cecile Irodalmi és Történeti Társaság tagjai, illetve a Szent Felicián kórus, valamint a Balassagyarmati Dalegylet adtak elő rövid műsort.

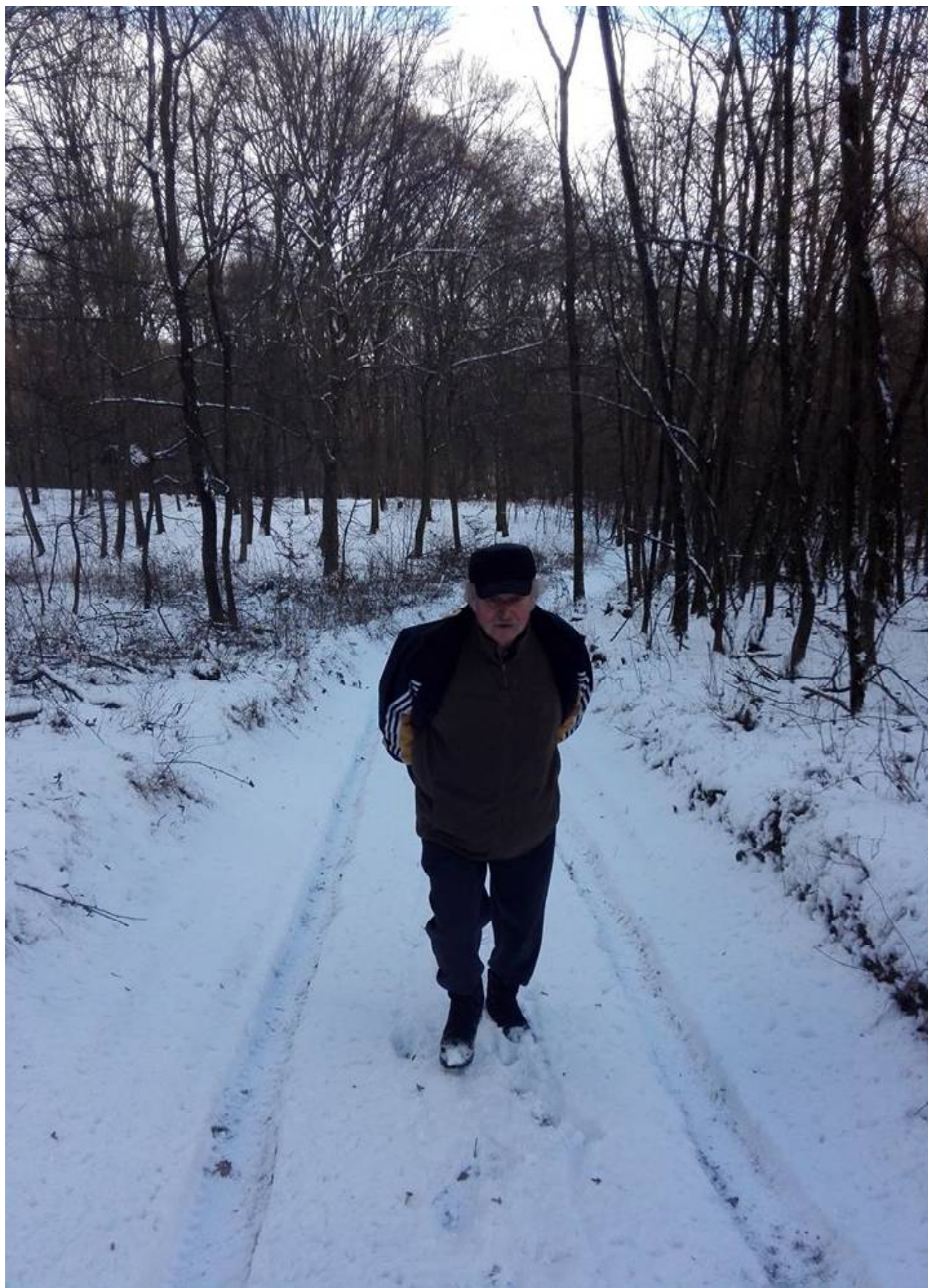

Egy szobor születése

"Kedves tetszést nyilvánító ismerősök! Végtelenül megtisztelő, hogy ennyien vagytok, akik úgy látják, tetszik amit csináltam. Ám az igazsághoz hozzátartozik, hogy ha Lőrük Pista barátomnak nem ugrik be ez az ötlet, hát valószínű, hogy nem is készül el. Rajta kívül köszönet: Csikány István erdésznek, aki adta a fát (az illyi erdőben nevelkedett és Illyt soha el nem hagyó tölgyfát), Lőrük Tamásnak akitől a fa darabolásától a beszállításáig sok segítséget kaptam, Illy községnek, illetve az egyházközség vezetőinek, Veresné Eszternek és Veres Bélának, akik mindvégig hitték és segítettek, hogy amit elkezdtem az el is készüljön. Köszönöm Illy lakóinak, akik között volt, aki a kis házikóba -ahol faragtam- pl. hozott egy nyaláb fát, hogy fűteni tudjam, akik be-benéztek és biztattak, hogy ez egyre jobb, szebb, a templom építésén dolgozóknak, hogy mindig, első szóra segítettek a mozdításban, Papp Kálmánnak és a Xhénia cégnek akik a korona elkészítésében voltak segítségemre, és természetesen feleségemnek, családomnak, akik zokszó nélkül elviselték (talán örültek is), hogy két hónapig szinte minden időmet Illyben, a szobor faragásával töltöttem. Köszönet azoknak akik a templomavatásra a környezetet is csodálatosan kialakították, ezzel méltó környezetet teremtve a Magyarok Nagyasszonya szobornak (talán nem nagyképűség szobornak nevezni). Csatolok néhány képet a folyamatról, igyekszem kronológiai rendben.

(Sztancsik József mondatai a www.facebook.com oldalon, fotó: a balassagyarmati művelődési házban feleségével, a Pro Urbe díj átvételekor, 2016-ban)

HORTI ZOLTÁN

Gondolt hát...

Gondolt hát egy nagyot és merészet,
Felrúgta végül az egészet.
Fel, fel a magasságos égig,
Ahol az Istent az angyalok dicsérik.

Megszakadt erre a menybéli ének,
Nézték, ott lenn vajon mi történhet.
S ő durcás arccal, feltartott öklökkel
Küzdött tengernyi, sós, keserű könnyel.

-Hallgasson már el a dicsőítő ének,
Gyertek le s lássátok én itt miképp élek!
Lássátok, a napom, mint töri a lelkem,
Küzdjétek végig minden órám, percem!

Kiáltott dacosan fel a magasságba,
Várva egy jelet, hogy Isten őt is látja.
S az Úr lehajolt kedvesen, szerényen
- Láss világot – mondta – talán így megérted!

Meglátta a világ minden fényét, szennyét,
Gyermekek örömét, aggoknak keservét.
Kérdezte az Úr – Nos, mi légyen panaszod?
S ő nem szólt csak könnyek közt hálásan zokogott.

Hancsovszki János fotójának részlete

HORVÁTH ÖDÖN

versei

Felgyorsulás

Az esti fák sötétlő és a szélről
a víz tükrében ringó ágai
az elmúlást idézik s a mai
elsuhanó nap búcsúját a fénytől.

Még jó volna valamit mondani,
de a látvány fájó igézetétől
csupán sóhaj tör fel a szív mélyéből.
Ezt a sóhajt nem lehet hallani.

Ezt a sóhajt nem is értené senki.
Ez a titkok titkának birodalma,
ahol az ősz után magára hagyva

a tél karjaiba zuhan a lélek,
ahol másodpercek lesznek az évek,
mert nagyon kell, ó nagyon kell sietni.

Fényben

Madárrá válni s gondtalan
idők irányába repülni,
s mint akinek tág torka van,
szíved legmélyéből fütülni.

Hogy ne lehess boldogtalan,
nappal szemben csöndben kiülni
egy kősziklára, mint tavaly,
s megpróbálkozni, hegedülni.

A fényben fűrösztetni arcod,
s egyre átszellemültebb szinten
sokkal szebbet, jobbat akarni,

és sorban eljátszani minden
föld feletti és ég alatti,
ősi titkot hordozó hangot.

Fénytelenség

Háborogsz? Sajnos, elégedettséged
többé nem tér vissza, hiába tombolsz.
Kétségbeejtő korunkból nem támad
belső harmónia, maradandó jó.

Belehelt, kilehelt levegőnk fojtó,
elhasznált testünk halálosan fáradt;
ha nyugodtan jobban utána gondolsz,
megérted, mért nincs esélye a létnek.

Gyermekkorunktól öntudatlan kínunk
tudatos szenvedés lett, mert a szégyen
fészkel lelkünkben. Még magunkba szívjuk

a múlt ködéből megmaradt tudásnak
csíráit, ám gyanús tekintetével
már kísért és behálóz a Gyalázat.

Fügefalevél nélkül

Nagy napraforgótábla közepén
állunk szóttanul, összeölekezve
s átszellemülten. Ketten: te meg én.
Óvjuk, nehogy bárki tönkretelhesse

a szünni nem akaró, áldott érzést,
ősi lázunk; a szikrázó nagy ég
adta révületet, az első lépést
kielégülésünk felé, belénk

oltott vágyódásunkat, ifjúságunk
lelkes tobzódását, meztelenségünk
szégyen-nélküli tudatát, az Úrtól

kapott testi szépségünket, az újból
mindenre képes életerőt, vérünk
lobogását, mert nincs boldogabb nálunk.

Hancsovszki János fotójának részlete

PRIBOJSZKY MÁTYÁS

Veronika gyermekei

IV. rész

9. FEJEZET

Veronika az emelvény előterében csukott szemekkel, némán, lehorgasztott fejjel ült a karosszékében, arcából semmit sem lehetett látni. Ujjait görcsösen összekulcsolta; olyan volt ez számára, mintha megkapaszkodna valamiben.

Várta, hogy megkezdődjék a szertartás. Kürtössy valamiért késett, pedig nem volt rá jellemző.

Amióta megkapták a Zsinagógát, és úgy-ahogy, ideiglenesen helyrehozták, többé nem kellett kiállnia az utcára és ennek nagyon örült. Mindig erőltetettnek érezte, ahogyan Kürtössy produkáltatta őt. Napról-napra, újból meg újból el kellett mesélnie azt a bizonyos éjszakát, amiről ő tudott a legkevesebbet, s mert hazudni nem akart, csak sejtelmes utalásokat, ködös álmokat, zavaros jövődöléseket szajkózhatott a bódultan figyelő, megigézett embereknek. S még ebben is kötve volt: csak azt mondhatta, amit előre megírtak számára, változtatnia nem volt szabad egy betűt sem. Kürtössy minden reggel kikérdezte a napi szöveget, s ha csak egyetlen szócskát tévedett, keményen megszidta érte.

Annál meggyőzőbb és bőbeszédűbb volt a *főtestvér*, dr. Kürtössy, akit már nem volt szabad Feri bácsizni, mindenkitől megkövetelte a kivételezett megszólítást.

S a főtestvér nagyon értett a hívek lelkének megdolgozásához.

Ékes szóvirágokban ecsetelte Veronika csodájának egyedülálló fontosságát, keményen ostromozta a hitvány világi élet alávaló gyarlóságait, és a hívek szűkmarkúságát. Már az első napokban, kinn az utcán, minden alkalmat megragadott, hogy a testvérek tudtára adja és beléjük sulykolja szent kötelességüket, a folytonos adakozást, mivelhogy az önálló templom helyrehozatala és berendezése nem lesz olcsó, és ehhez rendszeresen kérte-követelte az egyre nagyobb számban jelentkezők önzetlen hozzájárulását akár készpénzben, akár kétkezi munkával. Mindig akadt néhány önkéntes jelentkező, aki körbejárt, és irgalmatlanul begyűjtötte az adományokat, vagy felírta a munka-felajánlásokat.

Vera ekkor még tapasztalatlan volt, a viselkedése is zavart és bizonytalan, bár ez kívülről nem látszott, nagyon tudta fegyelmezni az arckifejezését. Többnyire csak állt és bámulta azokat, akik őt bámulják, és képtelen volt felfogni, hogy az emberek komolyan veszik azt, amit ő maga sem értett: a menyasszonyiruha és az ékszerek eredetét. A Kürtössy által betanított szövegeket felmondta, ezzel az ő szerepe be is fejeződött.

A főtestvér rámenőssége és visszataszító erőszakossága megrémisztette a lányt.

Amennyire az első napokban – ha fenntartásokkal is – megbízott benne és hálás volt, hogy az otthonába fogadta, annyira kiábrándító volt a főtestvér egyre kevésbé leplezett mohósága és gátlástalan kapzsísága

Ha négy szemközt voltak, Kürtössy nem is próbálta szépíteni, hogy Vera történetéből egy szót sem hisz el, agyrémnek tekinti az egész históriát, viszont azt az óriási üzleti lehetőséget, ami a hiszékenységi piacon rejlik, halálos bűn volna nem kiaknázni – magyarázta. Ha Vera tiltakozni merészelt, Amáliával együtt kíméletlenül összeszidták – Amália egyszer meg is ütötte – és feljelentéssel fenyegetőztek. Veronika őket is megtévesztette, hangoztatták, amiként az emberek százait is – sőt hovatovább ezreit –, s ha nem engedelmeskedik, ha nem hajlandó elfogadni a jóságos főtestvér bölcs irányítását és Amália asszony odaadó

gondoskodását, mehet vissza az utcára kukázni, Isten hírével, de előtte még a rendőrségnek is lesznek kellemetlen kérdései az ékszerekkel és a drága ruhával kapcsolatban, amiknek vásárlását nem tudja számlákkal igazolni, vagyis maga Szűz Mária se moshatja le róla, hogy lopta.

– Tessék, bizonyítsa be az ellenkezőjét, vagy viselkedjék értelmesen – fejezte be minden alkalommal a dorgálást a főtestvér, sunyin vigyorogva.

Vera tehetetlenül állt a kettős támadással szemben.

Ha egyedül volt, sokat sírdogált, s csak Dénes közelsége nyújtott némi vigaszt. Ketten nagyon jól megértették egymást. Vera tisztában volt azzal, hogy a férfi éppoly kiszolgáltatott, mint ő, s ez – no meg Dénes határtalan rajongása – végképp eldöntötte kettőjük sorsát. Hamar belátták, hogy az ég is egymásnak teremtette őket. Azt nem sejtette, hogy Dénes még nála is jobban átlátja Kürtössy gyalázatos mesterkedéseit, de ha tudta volna is, a világért sem okozott volna a férfinak fájdalmat.

Nem ez a mai volt az első imadélutánjuk a Zsinagógában. A legelső két héttel ezelőtt rendezték, amikor túl voltak a tetőzet rendbehozatalán, a meszelésen és sikerült annyi padot vásárolniuk, hogy legalább az idősebb hívek leülhessenek, a többiek egymás hegyén-hátán szorongtak. Legkevesebb hat-hétszázán voltak a templomavató-istentiszteleten, ami ugyan túltett Kürtössy minden reményén, csak hogy a Zsinagóga befogadóképessége mindössze háromszáz főre volt elegendő; Kürtössy kénytelen volt a Zsinagóga külső falára felszereltetni egy hangszórót, hogy mindenki hallhassa, ami bent történik.

A szertartás mindig a főtestvér előimádkozásával kezdődött, ezt követte az első közös ima, ami úgy zajlott, hogy Kürtössy mondatonként diktálta és a hívek kántálva utánamondták. Nem is ima volt ez a szó hagyományos értelmében, inkább egyfajta eskütétel, miszerint feltétel nélkül hisznek Veronika látomásaiban és engedelmessé válnak a látnok által közvetített parancsoknak, ami valójában egyet jelentett a főtestvér utasításaival.

Ekkortájt született a végleges név is; az egyik jámbor hívó szájából hangzott el, imádkozás közben:

– Asszonyunk, Szűz Mária, terjeszd ki ránk, Veronika gyermekeire áldásodat, vigyázz reánk, s ne engedd, hogy az Antikrisztus beférközhessenek sorainkba...

Kürtössy azonnal kapcsolt és ettől kezdve hivatalosan is felvették a *Veronika Gyermekei* elnevezést, ami később nagyon hasznosnak bizonyult.

Önmagát szerényen az Első Gyermekek ranggal ruházta fel, Veronikának meg kellett elégednie a *nővér* megszólítással.

Végre nyílt a zsinagóga ajtaja és mindenki csodálkozására három járóképtelen bénát toltak be kerek toloszékeken. Mögöttük Kürtössy lépdelt kimért lassúsággal, vállára vetett fekete palástban, hajadonfőtt, imára kulcsolt kézzel, kezében bibliával, arca átszellemült volt és szokatlanul sápadt.

A hívek izgatottan mocorogtak a különös menet láttán, és nem tudták mire vélni. Kik ezek a szegény nyomorékok? – kérdezték egymást, de választ senki sem tudott adni. Ismeretlenek voltak a kocsi toló férfiak is: keféfrizurás, felnyírt tarkójú, sudár termetű, feltűnően izmos fiatal emberek, talán a nyomorékok hozzátartozói.

Legjobban Vera volt meglepve: Kürtössy egy szóval sem említette, hogy mire készül.

– Ilyen híresek lettünk? – hangzott fel egy asszony örömteli kiáltása valahonnan középről. – Áldassák a mi Veronika nővérünk neve és adjon nekik gyógyulást az Úr! Ámen!

– Ámen! – visszhangozta a felajzott gyülekezet

A tolokocsikat az emelvény elé állították, sorban, egymás mellé. Mindháromban fiatal ült, két szélen húsz-huszonöt év körüli erős felsőtestű, sportosan kigyúrt, kopaszra nyírt férfiak, középen harsányvörösre festett hajú, hervadt arcú nő. Kezükből fehér rózsát tartottak, nem néztek senkire, csak az ajkuk mozgott,

mintha imát mormolnának. Vera dermedten bámulta őket, és el nem tudta képzelni, mi történik a következő percekben, mi lesz az ő feladata.

Az Első Gyermekek felment az emelvényre és a mikrofonállványt igazgatta. Tekintetét egy pillanatra sem vette le a lélegzet-visszafojtva figyelő hívekről, mintha hipnotizálni akarná őket. Hosszasan kivárt, s amikor a csönd már-már kezdett elviselhetetlenné válni, hangját ünnepélyesre mélyítve, megszólalt.

- Veronika Gyermekei! Testvéreim az Úrban! Hisztek-é a mi Anyánkban, Szűz Máriában?
- Hiszünk! – morajlott fel a nép.
- Hisztek-é Veronika nővérünk igazságában?
- Hiszünk! Áldassák az ő neve!
- Hisztek-é abban, hogy a mi imáink ereje természetfeletti csodákra képes?
- Igen! Igen! Hiszünk! Ámen!

A hívek extázisba estek. Voltak, akik hisztérikusan sikoltoztak, többen görcsös zokogásban törtek ki, hátul egy nő elájult, de most senki nem törődött vele.

Az Első Gyermekek tovább feszítette a húrt.

– Akarjátok-é, hogy közösen kérjük a Szűzanyát, jöjjön közénk és adjon jelet számunkra: Jézusnak, az ő szent fiának és a Szentléleknek ereje által gyógyítsa meg e három bénát? Ha igen, álljatok fel!

A gyülekezet egy emberként ugrott talpra és lenyűgözve, önkívületben várakozott.

– Akkor kérjük meg Veronika nővérünket, könyörögjön az ő angyalához, hogy járjon közbe, és tolmácsolja kérésünket a mi Urunk Jézus Krisztus Szent Anyjánál. Imádkozzál velünk, Veronika nővér!

Vera tanácstalanul nézett a főtestvérré. Megőrült ez az ember? Csak nem hiszi, hogy valóban képes csodát művelni? Ebből akkora botrány lesz, de akkora, hogy...

– Imádkozzon már a szentségért, ne totózzon annyit! – sziszegte foga között ingerülten az Első Gyermekek, a mikrofontól elfordulva. – Azt, amit tegnap este tanultunk! Vagy már elfelejtette? Na, hadd halljam! Nyomás! Kezdje!

Vera nem tehetett mást, letérdelt, arcát a mennyezet felé fordította és mondani kezdte a bemagolt szöveget:

– Szeretett, kedves jó angyal, aki meglátogattad akkor éjjel a te hű szolgálóleányodat, kérünk, légy a közbenjárónk, hogy a Szűzanya meghallgassa kérésünket. Könyörgünk, Szűz Mária, Istennek Anyja, ha itt vagy közöttünk, adj mindenki számára látható és felfogható jelet. Testvérek, boruljatok térdre, mondjátok velem az imát, és hitünket egyesítve várjuk a Szentlélek megérkezését.

E pillanatban valahonnan enyhe, illatos fuvallat suhant át a termen.

A térdre hulló hívekben benn szakadt a szó, elhallgattak és meghökkenve szimatoltak. A lány szellő felerősödött, az egyre bódítóbb illatfelhő betérítette a térdeplőket, a levegő megsűrűsödött. A dobogón álló Első Gyermekek fekete palástos alakja megnyúlt, két karját magasba emelte és hangja szinte túlvilági erővel süvített – a bekapcsolt mikrofon felerősítette:

– Már nem vagyunk egyedül! Veronika angyala és a Szentlélek jár közöttünk. Érzitek e a mennyei illatot? A Szűzanya meghallgatta könyörgésünket. Kérünk, Veronika nővérünk, simogasd meg áldott kezeddel beteg testvéreinket.

Vera nem mozdult, úgy érezte, lábaiból kiszáll minden erő. Ez lehetetlenség, nyüszített magában, ez örület, ezt nem teheti vele az Első Gyermekek, ő nem képes csodát tenni, ő csak egy egyszerű... egyszerű...

Talán el is ájult egy pillanatra, s csupán annyit érzett, hogy acélujjak ragadják karon és odavonszolják

a kerek toloszékhez. Az Első Gyermek szorosan fogta a kezét és hangos hallelujázás közepette egyenként ráejtette a nyomorékok fejére, megsimogatta vele az arcukat, béna lábaikat, azután visszavezette az emelvényre, ahol félig eszméletlenül rogyott a karosszékebe, várva a megváltó halált és legszívesebben a föld alá süllyedt volna szegyenletében. Ám az Első Gyermek még ennél is tovább ment. Odalépett az egyik kocsielő magas, erőteljes alkatú fiatalemberhez, mélyen a szemébe nézett, majd jobb kezének kinyújtott ujjával rámutatott, mire a fiatalember egy halk sóhajjal hátrazuhant. Kürtössy elégedetten szemlélte, lehajolt hozzá és karjánál fogva felsegítette, közben a gyülekezethez beszélt: Ilyen erőt adott nekem az Úr! - Áldassék az Ő neve! - Zengte a gyülekezet elkápráztatvaallaluja! - zengte a gyülekezet elkápráztatvaZengte a gyülekezet elkápráztatva.

– Édes jó Istenkém, ha ott vagy az mennyországban – könyörgött Vera olyan őszintén, mint még soha életében –, bocsásd meg a bűnt, amit ellened elkövettem! Nem akarok a pokolra jutni, nem akarom, hogy ezekből a kedves, jóhiszemű emberekből bolondot csináljanak!... Kérlek, Szűz Mária, ha olyan igazságos vagy és valóban akkora a hatalmad, ahogyan a papok mondják, ne engedd, hogy...

A gyülekezet felhördülése térítette magához.

Odanézett és elszörnyedve látta, hogy a három nyomorék tapogatózva feláll, s bizonytalanul egyensúlyozva, széttárt karokkal, imbolyogva néhány lépést tesz az emelvény irányába, egyenesen feléje. Arcukon bárgyú mosoly, hitetlenkedés... Kezüikkel a lábukat tapogatják, amikben egy perccel ezelőtt még nem volt élet és most íme előre-hátra mozdul, feléje lépkednek... és jönnek, jönnek, jönnek!... egyre közelebb...

Felsikoltott és iszonyodva takarta el a szemét, mert attól félt, ott helyben megtébolyodik.

Ő, Varga Vera, a lenézett, megvetett, állami gondozott árva, a társadalom legutolsó számkivetettje valóban csodát tett, meggyógyított három nyomorék embert? Hát mégis igaz volna, hogy az angyal vele van, igaz minden, amiben eddig kételkedni merészelt? Lehetséges ez? Tekintetével Dénest kereste, tőle várt segítséget. A férfi oldalt állt, lehajtott fővel, ökölbe szorított kezekkel, közel az emelvényhez, halálsápadt arcán patakzottak a könnyek, de szeméből nem örömteli elragadtatás, hanem kétségbeesés és tehetetlenség sugárzott. Arcáról együtt érző mosoly sugárzott.

Ez magához térítette a lányt. Tehát Dénes is kételkedik? Akkor nincs mese, itt csalás történt!

A gyülekezet végre felocsúdott és egetverő hallelujázásban tört ki. Felugráltak a helyükről, mindenki látni akarta a bénákat, akik már az emelvényen álltak, kihúzott derékka, combhoz szorított kezekkel, szálegyenesen, mosolyogva, boldogan, és felváltva hol a menyasszonyi ruha szegélyét, hol meg a főtestvér kezét csókolgatták.

Az egyik gyogyult férfi a mikrofonhoz lépve lámpalázasan hadarta el a hálaadó imát:

– Köszönjük neked, Veronika nővér, köszönjük a Veronika Gyermekének és Szűz Mária, Jézusunk Szent Anyja, hogy minket, bűnös halandókat kimentettél a nyomorúság, a toloszék rabságából! Láttatok, testvéreim, milyen magatehetetlenek voltunk, és most nézzétek, itt állunk elöttetek épségben, egészségben, teljes értékű emberekként. Ezt cselekedte velünk az Úr, az ő hön szeretett leánya, Veronika nővérünk segítségével. Halleluja!

A gyülekezet diadalmasan válaszolt, az ablakok megrezegtek:

– Halleluja! Áldassák az Úr neve! Halleluja és dicsőség a mi Urunknak, Jézus Krisztusnak és az ő Szent Anyjának, Máriának! Veronika! Veronika! Veronika!

Most a gyogyult nő következett. Kellemetlenül érdes, nyers hangon azt mondta:

– Hát ha ez se győzi meg magukat, akkor nem tudom, mi... – még folytatta volna, de az Első Gyermek gyorsan elrántotta a mikrofont, és két társa is csúnyán nézett rá. Nem ideillő, kínos jelenet volt.

Szerencsére, valahonnan a terem közepéről idős, kivörösödött arcú, görbe hátú, töpörödött néni

csoszogott előre, botjára támaszkodva. Megállt és szembefordult a gyülekezettel, úgy kiáltotta:

– Én, özvegy Szabó Lajosné, Isten színe előtt kijelentem, hogy a Veronika Gyermekai gyülekezetre kívánom átruházni minden vagyonomat, házamat, bútoraimat és megtakarított pénzeszkömet, mert azt akarom, hogy ne kelljen szűkölködnünk az emberek megsegítésében, s hogy minél több beteg embertársunk nyerjen gyógyulást Veronika nővérünk és az Úrjézus Krisztus segítségével, az ő szeretetük és a Szentlélek által. Úgy segéljen engem a Szűzanya! Kövessétek a példámat! Ezt kéri tőletek a Szabó néni.

– Köszönjük! Áldjon meg az Úr, testvérünk! – hálálkodtak torkuk szakadtából a meglepett hívek. Az öregasszony lehajolt és megcsókolta Veronika ruhája szegélyét, az Első Gyermeknek is kezét csókolt, aztán emelt fővel, megdicsőült arccal visszatípett a helyére, ahol sírva borultak a nyakába.

A jelenet láttán elszabadultak az érzelmek.

Egymás után vagy tizen-tizenketten tettek hasonló fogadalmat, ők is „*Úgy segéljen engem a Szűzanya!*” esküszöveggel fejezvé be felajánlásukat. A gyülekezet egyetlen nagy, boldog, önfelelt imádkozásban olvadt össze – Vera sajnálkozva nézte őket, kitágult pupillákkal és nem akart hinni a szemének.

Most a főtestvér következett.

– Vannak-e még köztetek kételkedők?

– Nincsenek! – harsogták a megbabonázott hívek.

– Menjetek hát és adjátok hírül a hitetlen tévelygők között, hogy Veronika Gyermekait kiválasztotta az Úr, hogy segítségünkkel megmentse e bűnös világot a közelgő utolsó ítélet kárhózatától. Menjetek haza békével és imádjátok az Urat! Veronika nővérünk áldásával a mai szertartás véget ért.

Még mielőtt Veronika Gyermekai hazaindultak volna, végignézhették, hogy a kívül rekedt, térdeplő hívek sokasága között a három gyógyult ember ruganyos léptekkel, sietősen kigörgeti a saját tolokocsiját a zsinagógából és hangos imaszóval befordul a sarkon.

Többé nem látták őket.

Amiként azt a fekete Mercedest sem, melynek csomagtartójába behajigálták a toloszékeiket; cigarettára gyújtottak, majd harsány röhögések közepette beszálltak és az autó elszáguldott velük.

De előtte még egy negyedik ember, aki az autóban várta őket, mindegyiküknek pénzt osztott szét.

Járt nekik!

Megdolgoztak érte.

10. FEJEZET

K. Soós Gyula aznap már az ötödik méregerős kávéját itta és a második doboz cigarettánál tartott, pedig még csak délelőtt tíz óra volt.

Gyalázatosan érezte magát az éjszakai lumpolás után, ami ugyan nem ment nála ritkaságszámba, éjjel előtt sosem feküdt le, de tegnap a szokásosnál is jobban leitta magát.

A kollégákkal mindössze egy pofa sörre ültek be és mi lett a folytatása? A szokásos...

Valamelyik hülye elkezdett politizálni, a többiek meg, mint a birkák, mentek utána, és negyedóra sem kellett, az asztalt csapkodták, üvöltözve vitakoztak, már-már attól lehetett tartani, hogy összeverekednek –, s közben folyt a bor meg a konyak, a sör, és K. Soós hajnali ötkor hullarészegen vánszorgott ágyba.

– Soha többé! – fogadkozott, a jó ég tudja, hányadszorra. Ugyanakkor tisztában volt vele, hogy ezután sem lesz másként.

K. Soós züllött életet élt, különösen, amióta elvált a feleségétől.

És most még ez a nem kívánatos riport!... De csak önmagát hibáztathatja: miért kellett neki Záraiba, a főszerkesztőbe botlania, amikor az éppen egy gyanútlan, szabad prédára vadászott.

– Valami dilis nő azt állítja magáról - közölte -, hogy megjelent neki a Szűz Mária angyala személyesen. Nesze, itt a cím, készíts vele riportot, de sürgős, a kulturális osztályról kérik, hogy lehetőleg már a holnapi számban hozzuk. De vigyázz, nehogy belezúgj a csajba, ismerlek, ha szoknyát látsz, véged.

– Ne, könyörgök, küldj mást, látod, haldoklom, már nem is élek, szétrobban a fejem...

– Öregem, kár szabadkoznod, ez a te nagy témád, a régóta várt szenzációs sztori, lesz idő, amikor megköszönöd, hogy téged választottalak, ezt csak te tudod megcsinálni, senki más – hízelgett Zárai és már rohant is tovább, hogy K. Soósnak ne legyen ideje vitatkozni. Két asztallal odébb szólt vissza: – Ja igen, el ne felejtsem, már több ezer követője van a nőnek és megvették egy öreg zsinagógát, szabályosan be vannak jegyezve. Ismered Kürtössyt?

– Még nem találkoztam vele személyesen, azt se tudom, hogy néz ki, de hírét hallottam...

– Vigyázz vele, legyél nagyon óvatos, mert ez a csirkefogó ólalkodik a háttérben! A nőt valamilyen Veronikának hívják. Na, mire vársz még?

– Kösz, most megnyugtattál. Kürtössy? Rémálom! Más se hiányzott Esküszöm, abba hagyom a szakmát! Nyugdíjba megyek!

K. Soós nem mert kocsiba ülni, a rengeteg alkohol még nem ürült ki a szervezetéből, kénytelen volt autóbusszal döcögni a világ végén lévő lakótelepre. A hosszú úton elszunyókált, ezért egy megállóval tovább talált menni, és ez csak rontott a közérzetén. Visszafelé kutyagolt, hogy tisztuljon a feje. Messziről feltűnt a Nimfa étterem táblája, és elhatározta, hogy mindenképp megiszik egy tripla kávé.

Ekkor meglátta, hogy két rendőr intézkedik egy elvadult parkoska előtt. Újságíró ösztöne nem hagyta tovább menni, lábai szinte akaratlanul álltak meg. Négy, feketére égett, rövidnadrágban izzadó munkás körülbelül öt méter magas, fenyőgerendából ácsolt kereszttel birkózott. A helyét már kiásták, egyikük éppen homokot és sódert kevert össze vízzel, cementtel, hogy majd azzal öntsék ki a lyukat.

– Maguk mit művelnek itt? – kérdezte az egyik rendőr.

– Ezt az izét... a keresztet állítjuk fel – felelte az egyik munkás. – Dög nehéz, majd bele szakadunk.

– Ki engedélyezte, hogy ideállítsák? Ha nem tudnák, ez közterület. Mutassák a papírjaikat.

– Tessék! Közmunkát végzünk. – mondta egykedvűen a csoport vezetője; nagy darab, elhízott, borostás fickó. – Az önkormányzattól kaptuk az utasítást. Azok, akik régebben itt szoktak imádkozni, tudja, a Veronikások, megvették ezt az egy négyzetméternyi területet, ahová a kereszt kerül. Állítólag később egy imádkozó sátrat is fognak csinálni, de az már nem a mi dolgunk. Felállítjuk a keresztet és húzunk innen.

A rendőr kelleetlenül vette át az engedélyt és fanyalogva nézegette. Hervadozva látta, hogy nincs benne semmi kivetni való, kénytelen rájuk hagyni, hadd csinálják.

– Aztán iparkodjanak ám! – vetette oda foghegyről, csak hogy övé legyen az utolsó szó.

K. Soós várt egy-két percig, amíg a rendőrök eltűnnek, aztán odaballagott a melósokhoz.

– Jó napot! – köszönt rájuk nyájasan, és eléjük tartotta az újságíró igazolványát. – Elnézést, hogy megzavarom a munkájukat. Kérdezhetnék valamit?

Az emberek örültek, hogy újabb ürügyük van egy kis lazulásra. Körülvették K. Soóst és rágyújtottak a feléjük kínált amerikai cigarettára. Ők ráérték, közmunkát végeztek, ráadásul fillérékért.

– Szóval miért itt kell felállítani ezt az irdatlan nagy keresztet?

– Mert állítólag ezen a helyen jelent meg a Veronikának a Szűz Mária – felelte a csoportvezető.

– Ne dumálj már hülyeségeket, nem a Szűz Mária jelent meg neki, csak az angyala – lépett közelebb egy alacsony, gyomorbajos képű, vékony kis emberke – Nagy különbség!

– És maguk elhiszik?

– Nem a mi dolgunk, uram, hogy eldöntsük, volt-e látogatóban a Szűz Mária angyalostól, vagy nem. Mi csupán a munkánkat végezzük – szívott nagyot cigarettájából a csoportvezető.

– Igazuk van, a maguk helyében én se mondanék mást – bólogatott egyetértően K. Soós. – Azért engem érdekelne, mit szólnak majd ehhez a kereszthez a lakosok. Maguknak mi a véleményük?

– Hát... tüntetni nem fognak ellene, az biztos. Van fogalma, uram, hány ember térdelt itt, amíg a templomukat ki nem pofozták? Még nincs kész, de már hétköznaponként is annyian vannak, hogy a politikusok megirigyelhetnék. Hát még vasárnap! És jönnek ám állandóan újabb jelentkezők.

– Miféle nő ez a Veronika? – faggatózott tovább K. Soós. – Találkozott már vele valamelyikük?

– Én igen, én jól ismerem – válaszolta a gyomorbajos képű melós. – A feleségem is belehabarodott. Azelőtt normális volt, eljárt velem a meccsre, néha még pecázni is, most meg éjjel-nappal csak imádkozik és rágja a füleket, hogy én is térjek meg, merthogy azt mondják, közeleg a világvége.

– Na és? Megtért?

Az ember hallgatott, lábával némán kapargatta a sódert, nem válaszolt. Aztán nagy sokára kibökte:

– Nem tudom... talán egy kicsit. Mert az tagadhatatlan, hogy Veronika látta az angyalt.

– No fene! – lepődött meg K. Soós. – Honnan ilyen biztos benne?

– Ja! Biztos vagyok, különben nem mondanám. Itt feküdt a bokor alatt a menyasszonyi ruhában. Ettől még persze lehetne kamu, bárki felvehetné, de én saját szememmel láttam előző este is, akkor, amikor oda bebújt. Tudja, azelőtt errefelé szokott kukázni. Olyan koszos meg mosdatlan volt szegény, hogy mindenki nagy ívben kikerülte, száz méterről lehetett érezni, merre járkal. Szóval este félkilenc-kilenc óra lehetett, nem néztem pontosan. Az asszonnyal jöttünk haza valahonnét éppen és ő bement valamit vásárolni abba a kis éjjel-nappaliba. Ott ni, látja... A lényeg, hogy ugyanakkor vett magának kaját a Veronika is, az asszony szerint kenyeret meg kolbászt, én még láttam, hogy befeküdt ide és felfalta. Nagyon éhes lehetett, mert rossz volt nézni, ahogy habzsolta magába. A telefonfülkénél cigiztem, vártam a nejemet, volt időm, be is leskelődtem utána. Nem volt azon, kérem szépen, semmiféle menyasszonyi ruha, csak a megszokott, mocskos göncei. Aztán amikor reggel felébresztették a rendőrök, csak úgy tündökölt, minden ujján arany meg briliánsgyűrű, még a fülében is lógott egy gyémántos izé... És az a ruha! Már csak a saját szememnek hiszek, hát nem? Na ugye! Uram, azt magának is látnia kéne! Honnan a csudából vette volna szegény pára éjszaka, ha nem az égiek adták rá? Egy vagyomban kerülhetett! Közben azt hajtogatta, hogy álmában megjelent egy angyal, a Szűz Mária küldte, az öltöztette fel, hogy az emberek elhiggyék neki. Hogy legyen bizonyíték.

K. Soós nem tudta, mit válaszoljon. Hivatásából adódóan kiváló emberismerő volt, és ösztönösen érezte, hogy a melós nem az ujjából szopja, amit előad, hanem igazából hiszi. Még szerencse, hogy titokban beindította a zakója zsebében lapuló kis magneto font. Ezzel a jámbor őszinteséggel sose tudta volna visszaadni ennek az egyszerű embernek a szavait.

– Különös... nagyon különös – hümmögött. Aztán megkérdezte: – Maga volt már a rendezvényükön? Na, ne tagadja, nincsen abban semmi rossz. Nem tilos.

Az ember elvörösödött. Restelkedve nézett a többiekre, félve, hogy kinevetik.

– Hát... egyszer... Illetve, kétszer. Az asszony erősködött, hogy kísérjem el.

– Magyarán rendszeresen eljár a találkozóikra – blöffölt K. Soós. A melós bizonytalanul igent intett a fejével. – Nem szégyen az, kinek mi köze hozzá, nem igaz?

– Mondtam én mindig, hogy hülye vagy – köpött ki megvetően a csoportvezető.

– Hagyja békén! – vette védelmébe az apró termetű embert K. Soós. – Mindenki odajár, ahová akar. Magánügy. De ha már így benne vagyunk, mesélje el, hogyan zajlik egy ilyen szertartás? Gondolom, Veronika szokott beszélni. Vagy vannak mások is, akik igét hirdetnek?

– Veronika nemigen beszél, csak olyankor szólal meg, ha látomása van. Mostanában már a menyasszonyi ruhát sem hordja, mert kímélik, üvegszekrényben tartják, állandóan ott áll szem előtt a kereszt mellett. Kürtössy főtestvér vezeti az istentiszteleteket, vagy néha Abonyi testvér, de ő nem tud olyan szépen, szívhez szólóan szónokolni. Ő olyan... hogy is mondjam... tudományoskodó, száraz.

– Tehát Kürtössy lett a főtestvér... értem. Persze, sejthettem volna. Nagyon sokat segített, barátom, köszönöm szépen. Megkérdezhetem a nevét?

– Inkább ne... Nem akarom, hogy kiírják a nevemet az újságba.

– Miért? Szégyelled, hogy te is a Veronika fáttya vagy? – Ugratta az egyik munkás.

A kis ember arca ismét lángra gyúlt és dacosan felvágta a fejét.

– Nemszégyellem! Egy pillanatig gyáva voltam, igaz, bocsássa meg nekem az Úr, de vegyétek tudomásul büszkén vállalom, hogy Veronika Gyermekei egyház tagja lettem. Nyugodtan írja ki a nevem az újságjában, Kónya Pálnak hívnak. És nem kell csupán kezdőbetűket használnia. És azt is írja meg, hogy Veronika igenis csodát tett, meggyógyított három bénát! A magam szemével láttam, amint kiszálltak a tolokocsikból és a saját lábukon elindultak. Úgy igaz, ahogy itt állok, Isten úgy segítjen!

– Hm! Erről nem is hallottam, de ha így van, akkor az nem semmi. Karakán ember maga, Kónya úr, gratulálok – mondta K. Soós és kezet nyújtott. – No, ég velük, emberek, további jó keresztállítást. Aztán nehogy megerőltessék magukat a buzgóságban!

K. Soós Gyulát fellelkesítette a sztori, és az álmosságáról is megfeledkezett.

Nagy léptekkel sietett a megadott címre, a zsinagógához. Öt perc alatt odaért és tátva maradt a szája a meglepetéstől: legalább száz ember, idős és fiatal férfi, nő nyüzsgött, iparkodott, dolgozott inaszakadtából; az egyik csoport téglát, cserepet cipelt, a másik malteros talicskával loholt egy rézsút felállított emelkedőn, hátul négy izzadó alak deszkát fűrészelt énekelve, néhányan a falakon munkálkodtak, míg a maradék a kertet ásta, gereblyézte vagy éppen fát, cserjét, virágot ültetett. Egyetlen ember sem ácsorgott tétlenül, mindenki tette a dolgát vidáman, lelkes szorgalommal.

A zsinagóga bejáratánál idős, jó kiállítású, őszes hajú úr bonyolult tervrajz felett vitatkozott egy fiatalemberrel, aki zsebszámológépet tartott a kezében. Az idegenre rá se hederítettek, nagyon el voltak foglalva egymással.

K. Soós közelebb somfordált.

– Elnézést kérek... Szabad szétnézni belül?

A két férfi végigmérte a látogatót, aztán a fiatalabbik vállat vont.

– Természetesen! Menjen be nyugodtan, bár még nincs teljesen kész, nagy a rumli.

– Nem baj, azért engem érdekelne. Köszönöm! – mondta K. Soós és gyorsan eliszkolt mellettük.

A zsinagóga a vártnál tágasabb volt, és ellentétben azzal, amit a fiatalember állított, nagyon takarosán nézett ki. A falak hófehérre meszelve világítottak, egyszerű, támla nélküli fapadok sorakoztak egymás mögött, legkevesebb két-háromszáz ember számára volt ülőhely. Az egész templombelsőt átjárta a friss mész illata. A főfalat gyalulatlan fenyőfából ácsolt feszület díszítette, méretre is hasonló ahhoz, mint amelyet a munkások állítottak fel a parkban; előtte egy dobogón alacsony posztamensen, riasztóval ellátott üvegszekrényben a becses kegytárgy, az elhíresült menyasszonyi ruha volt látható. A feszület mellett kottatartó állt, de lehetett szónoki emelvény is, mögötte egy alacsony támlásszék, a dobogó szélén mikrofonállvány.

A terem oldalsó falán, jó magasra helyezve, emelt szegélyű, díszesen faragott, baldachinos, kör alakú könyöklővel ellátott, túlméretezett szószék nyúlt be mélyen a padosok fölé, mögötte ajtócska, ami bizonyára a prédikátor ki-be járására szolgált. A szegélyzet olyan magas volt, hogy a szónoknak csak a feje látszhatott ki. Ennek igen praktikus oka volt, amit Abonyin kívül senki nem tudhatott: Kürtössy beteges tériszonyban szenvedett, és félt, hogy leszédül a magasból.

K. Soós felfedezett egy sűrű fekete kosztümös nőt: a bejáratától jobbra a sarokban ült, könyvvel a kezében. Fiatal volt, fekete hajú, sűrű szemöldöke alól élénk, zöldes színű szempár tekintett rá kérdően.

– Bocsánat... – hajolt meg udvariasan K. Soós –, Bocsánatot kérek, ha megzavartam az elmélkedésben.

– Nem zavar! – válaszolta kedvesen a nő. – Versekkel olvasok, József Attilát. Kedvenc költőm.

– Valóban? – lepődött meg K. Soós. – Az ember hajlamos azt hinni, hogy ilyen istenes helyen kizárólag a Bibliát szokás tanulmányozni.

– Minden hely istenes, ha azzá tesszük, és minden helyet megszenteltethetünk a viselkedésünkkel vagy a gondolatainkkal. Márpedig, azt mondják, a költészet szent, nem ért vele egyet?

– De igen – hebegte leforrázva K. Soós. Másfajta válaszra számított. – Félreértett...

– Hát persze, senki se úgy érti – hagyta rá a nő. – Hogy tetszik az imaházunk?

– Nem rossz... – felelte az újságíró kitérően. – Egyszerűségében a szépsége.

– Vagyis túl dísztelennek találja, igaz? Kár tagadnia, lerí az arcáról.

– Elismerem! – adta meg magát K. Soós. – Ennyire puritán templomot még nem láttam.

– Minek a sok cicoma, festmény, szobor, aranyozás? Nem hallott arról, hogy a Szűzanyának egy bokor alja is megfelelő volt, hogy elküldje angyalát az ő szolgálóleányához?

– Veronikához?

– Igen, hozzá!

– Ismeri őt személyesen?

– Mondhatjuk... – mosolygott talányosan a nő.

– Kérem – jött közelebb az újságíró –, meséljen róla. Milyen ember, hogy néz ki, hány éves? Minden érdekel, ami a személyével kapcsolatos!

– Miért? Maga kicsoda? Szintén Gyermek?

– Gyermek... én?! Hogy érti ezt? Úgy nézek ki, mint egy siheder? Ezzel a pocakkal?

– Veronika Gyermekei. Így nevezzük egymás közt magunkat. Gyermek.

– Óh, hát persze, persze, milyen feledékeny vagyok! Hallottam erről. Sajnálom, de ki kell ábrándítanom, nem tartozom a Veronika Gyermekei közé és egyelőre nem is áll szándékomban. Térjünk vissza Veronikára, ha nem veszi zaklatásnak a kérdéseimet. Milyennek találja őt? Annak alapján, amit eddig megtudtam, úgy vélem, aligha róla fogják mintázni az egyetemes műveltség szobrát.

– Jaj, de csalafintán fejezte ki magát, bár kétségtelenül ez a valóság. Veronikának nyolc általánosa van és a tanult szakmája szerint női szabó.

– Ezt komolyan mondja?

– A lehető legkomolyabban. Egyszerű lány, akár ez a templom. Nincs rajta, és benne semmi különleges, semmi, ami említésre méltó volna.

– Mégis... hogy néz ki? Szép?

A nő váratlanul felkacagott, hangja csilingelve szállt körbe a zsinagóga falain.

– Hogy szép-e? Attól függ, kinek a szemén át nézzük. Van, akinek gyönyörű, és van, akinek kifejezetten csúf.

– Zavarba hoz, hölgyem – bosszankodott K. Soós. – Valami közelebbit mondjon a maguk rejtélyes Veronikájáról. Ennyivel nem megyek semmire.

– Na jó – enyhült meg a nő. – Tessék, kérdezzen, mire kíváncsi?

– Mi a valódi foglalkozása a szentjüknek?

– Valójában munkanélküli, legalábbis átmenetileg. Ne nézzen ilyen hitetlenkedve rám, az igazat mondom. Ha érdeklődött utána, bizonyára már tudja, hogy hajléktalan volt, és a kukákból szedte össze az ennivalóját, meg a visszaváltható üvegeket gyűjtögette, mielőtt a látomása történt. Ez nem legenda, hanem a nyers, rideg tényállás. Rengetegen tanúsíthatják. Lefeküdt a bokorba, mint egy a sok nyomorgó közül és felébredt, mint kiválasztott, menyasszonyi ruhában, felékszerezve, Veronikaként. Ennyi a történet.

K. Soós úgy döntött, nem pazarolja tovább az idejét erre a bigott tyúkra. Amiket elmondott, azokat már ismerte, többet úgyse lehet kihúzni belőle, csak fújja a maga nótáját, s közben úgy néz a zöld szemével, hogy az embert kileli tőle a hideg.

– Köszönöm a beszélgetést. Elárulná a nevét? Újságíró vagyok és szeretnék cikket írni a Veronika Gyermekeiről. A nevem K. Soós Gyula, riporter.

– Írjon, amit jónak lát. Varga Verának hívnak.

K. Soós életében először nem kapcsolt.

Fogalma sem volt róla, mekkora baklövést követ el, amikor nem figyelt fel a nő nevére. Ráadásul a bejáratnál beszélgető két férfit sem kérdezte meg, pedig ők lettek volna a nagy fogások.

Közönyösen sétált el Kürtössy és Abonyi mellett, holott a volt ügyvédet illő lett volna felismernie, Egyszer-kétszer láthatta a fotóját a saját lapjában is.

K. Soós Gyula kéthasábos írása nem keltett különösebb feltűnést, egy volt a sok közül, s talán feledésbe is merül, ha egy válaszcikk nem jelenik meg néhány nap múlva a legnagyobb példányszámú országos napilapban.

De megjelent és elindította a sajtólavinát.

KOVÁCS T. ISTVÁN

Ok az ivásra Mélyvízi tudósítások

A kocsmákról és a kocsmázókról sokan és sokfélét írnak. Laikusok és szakemberek kutatják az alkoholista szenvedély okát és annak megszüntetését. Egyelőre alacsony határfokkal.

A Vácott élő *Kő-Szabó Imre író* nem tudományos igénnyel, hanem a szépirodalom eszközével készletti gondolkodásra az olvasót, jól megírt novelláival. Sorsokat, mindennapi történeteket tár elénk. Lényegében a mélyvízből tudósítva, olykor szelíd derűvel is átszőve.

A *Fábri Feri kocsmája* címmel alkotott novellafüzért a közelmúltban jelentette meg a Magyar Elektronikus Könyvtár.

(Olvasható az interneten; <http://mek.oszk.hu/16600/16646/index.phtml>)

A címlap fotóját *Nelly Kreisler*, a szerző portéját *Gaszó Irma Viola* készítette, a kötet számítógépes munkáit *Szabó Rózsa* végezte el.

A történeteket olvasva kínálkozik az a gondolat, hogy aki az alkoholizmus jelenségét mélyebben igyekszik megismerni és a megoldás módját kutatni, annak ez a könyv kiegészítő olvasmányként is ajánlható.

Horkai Feri kocsmája, mint akár a többi, hozzá hasonló is, nem egyszerűen csak kimérő helyek, hanem sajátos életterei azoknak, akik nem csak magát az italt igyekeznek itt megtalálni, hanem a hiányzó, mindennapos emberi kapcsolatokat is.

Az itt kialakult törzsgárdák minden egyes tagja mögött külön történet, ok és okozat tárul fel.

Van, aki csak a munkába induláskor és onnan jövet ugrik be a sarki csehóba a szokás rabjaként egy-egy felesre, néhány baráti szóra. Másnak ez a hely lesz a legfőbb tartózkodási helye.

Megszokott sakktáblájával a hóna alatt itt jelenik meg minden este az idős nyugdíjas. Kikéri a megszokott féldecijét, leül a törzsasztalához, felrakja a bábukat és várja a játékra jelentkező partnereket. Rendszerint ő nyer, s a veszteshez fordulva megkérdezi: - Na, mit iszunk? A vesztes pedig fizet.

Elgondolkodtató, hogy valamely kisváros, vagy falu művelődési házába hiába menne sakkozni, vagy akár egy biliárdpartit lejátszani, netán egy jót társalogni bárki. Mert az ilyen intézményekben csak rendezvény alkalmával, vagy a szakköri tagok foglalkozási napjain fogadnak. Mások számára tehát a kocsmák az a hely, amely a nap minden órájában fogadja a vendéget, csak fogyasszon.

Aki keres, az többnyire talál is itt alkalmi munkást a kiskert felásásához, a leomlott vakolat kijavításához. Innen indulnak munkába a sírások és ide térnek vissza megosztolni a bevételen, jó pár pohárnyi itókéval is oldva az elvégzett munka fáradalmait. Itt tanyázik az állását veszített és a helyzetéből kiutat nem találó munkanélküli, a becsapott férj, aki elzavarta otthonról az asszonyt, mert egyszer ágyban találta a postással. Itt jelenik meg hosszabb idő után újra a börtönbüntetését letöltő értelmiségi, akiről meglepetve tudja meg a törzsgárda, hogy tulajdonképpen az apja bűnét vállalta magára, nehogy az öreg szenvedjen a börtönben. Van itt szobáztató asszonyság, akit ezért senki sem vet meg. Itt talál alkalmi munkást a vállalkozó, itt panasolja el a vendéglői tányérmosó, hogy utálja amit csinál, de jobb munkát nem talál. Pedig a mai tulajdonosok csak dolgoztatnak, de egy-egy elismerő jó szót nem lehet tőlük hallani.

Mélység, kilátástalanság, illúzió. A naivabbaknak segítséget ígérő csalók. Ez is előfordul itt.

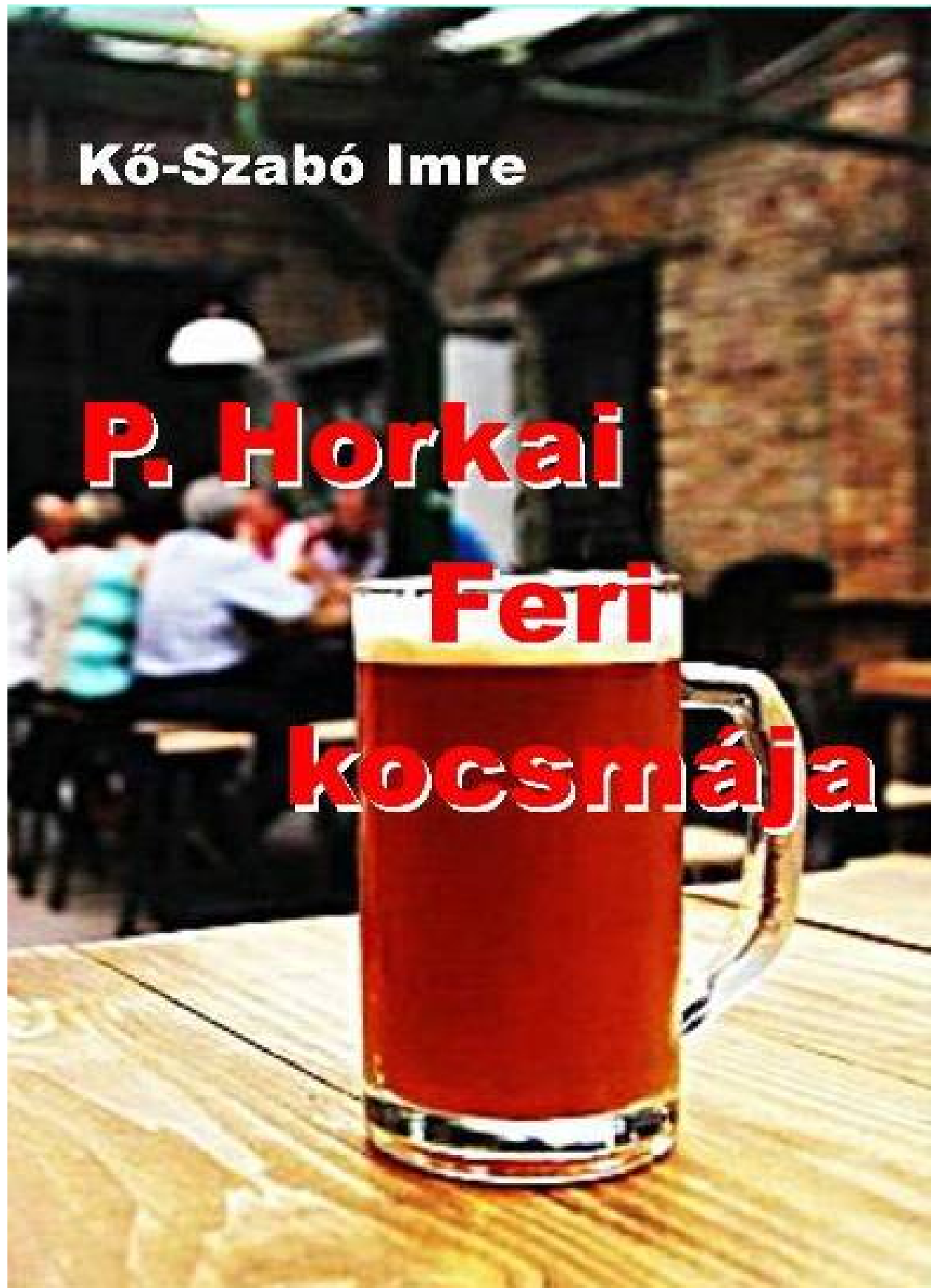
Egy este finom ételek kerülnek szóba. Receptekről, készítési módokról adnak elő egymásnak úgy, hogy szinte érzik a finom étkek illatát, ízét.

Szájukban összefut a nyál, mindenki éhes lesz. Ekkor jelenik meg a kocsmáros egy tál zsíros kenyérrel. A szeleteken lila hagyma fénylik. Egy szelet ára száz forint. A pultron koppannak a százasok. Pillanatok alatt

elfogy az alkalmi vacsora. Jól lehet utána megint poharazni.

Nincs értelme annak, hogy könnyelműen legyintsünk. Sommás ítéletet mondjunk: „Lumpenproletárok.”

Kő Szabó Imre novellái nagyon tanulságosak. Mélyek a gyökerek.

CSÁKY KÁROLY

Kép

A tüzek
kialusznak
las-
san,
parazsuk
hamvedrekbe hullik,
aztán
azt is
elhordja
a szél.

Majd
újra szikrát szór
a belső izzás,
átcsap a láng
fagyott hátán
a télnek,
s csak a
lé-
lek
hiányzik már a
tájból.

2016. október 28.

Hancsovszki János fotójának részlete

KŐ-SZABÓ IMRE

Mesterségek utcája

Szerettem a nyarakat, több okból is. Először talán azért, mert nem kellett iskolába menni. Nem mintha, nem szerettem volna, de jobb volt az a reggeli, kötetlen felébredés. Akkoriban a nap, mindig szépen sütött, nyugalom árasztotta el a kertet, ahogy a széles folyosóról nyiladozó szemeimet dörzsöltem. A friss tejeskávé illatát éreztem. Anyám reggelire szólított. A reggeli után sétát tettem a Csorvási út és Szarvasi út által határolt utak mentén. Meglátogatva az ott dolgozó mestereket. Ők szerették a kíváncsiskodó gyerekeket, mert arra gondoltak, hátha az ő mesterségét folytató legényke lakozik a látogatóban.

Ezekbe a műhelyekbe be lehetett menni és a vevő, vagy megrendelő szeme láttára készült az eszköz, a tárgy, vagy amit megrendelt. Első utam a bogárnához vezetett. Egy sarki épületben volt a műhelye. Talán azért a sarkon, mert így az utcafronton lehetősége nyílt, az elkészült szekér összeállítására. Ilyenkor a váz, a négy kerék csupaszon állt. Még körül lehetett járni, megnézni, igazítani rajta, mielőtt elvitték darabokban a kovácshoz, aki elkészítette a vasalást, a kerekekre ráfot húzott. Hajós Ferenc volt a tisztességes neve, ennek az ötven körüli, alacsony, köpcös mesternek. Csoda vésőit, fúró, faragó szerszámaikat mindig megcsodáltam. Nem volt sokbeszédű ember, inkább a keze járt, mint a szája.

Majd a Jároli Pál szíjgyártó műhelye következett. Jároli Pál műhelye igen keskeny volt, fő helyen állt – mindjárt az ajtóban - a lábbal, két pofa közé szorítható satuféle. Ide fogta be a varrandó felületeket. Hegyes ár volt a kezébe, mellyel lyukat tett az anyagon és aztán átfűzte a „cérnát”, amely nem volt más, mint a nagy igénybevételnek is ellenálló szurkozott zsineg. Ő varrta a lovakra a szép, erős szerszámokat, szíjakat, nyergeket, meg sorban kisebb javításokat végzett bőr eszközökön, ruházatokon. Amikor beléptem, minden reggel az első szava az volt:

- Hogy vagy Nagytityi?

Nem tudom mit jelentett a Tityi, ő így becézett engem. Mai napig sem tudtam erre rájönni. A válasz csak annyi volt: - Jól! Ezzel a beszélgetés ki is merült. Még egy darabig néztem, hogyan dolgozik, aztán meglátogattam a szabóműhelyt.

Kunos Lajosnak hívták a szabót. Fiatalember volt, nem több harmincnál. Szépen és jól dolgozott, de csak akkor, ha józan állapotban találta az ember. Műhelye egy üvegezett folyosó végében volt. Ott állt egy hatalmas szabó asztal, melyen szabta az anyagot, állította össze a kabátot, nadrágot. Mellette állta varrógép, folytatásaként, pedig egy kecskelábú állványon álló vasalódeszka. A folyosó végében, pedig egy priccs. Sokszor ezen, alva találtam, mert a kocsma, törzsvendégének számított. Amikor a gőzök elszálltak a fejből, dolgozott, mint egy földre szállt angyal. Mindent tudott, szabni remekül, ha egy jól mutató zakót, vagy nadrágot látott az ember, mindenki tudta: - Ezt Kunos Lajos varrta, csak nehéz volt kivárni.

Három házzal a mi sorunktól egy gabonakereskedő működött. Ez talán szokatlan, de ő, Horváth Tibor, gabonával kereskedett. Ezért a lakóháza, amely az utcára nézett, ugyan olyan lakóház volt, mint az utcában a többi. A különleges és a feltűnő csak az volt a házmögötti részen, hogy nagy magtár épületek sorakoztak. Aratás idején a gazdáktól felvásárolta a búzát, árpát, zabot. Persze külön-külön tárolva. Nem zsákokban, hanem szabadon beöntve a tárolókba. Ebben, mi gyerekek, az ő fiával együtt, jót tudtunk játszani. A gabona hegyekben hancúroztunk, meg volt egy vályúszerű, fémről készült merőedény. Ezzel szedték fela gabonát, ha zsákba akarták rakni. Ezzel a „cserpákkal”, mert ennek nevezték, a nyári időszakban is jót tudtunk szánkózni a búza hegyek, völgyek között, ott a raktárban.

A hentest, a fő kajaforrást hozó, előállító mestert Héjas Lászlónak hívták. Pontosan a szomszédunkban lakott, ott volt üzlete, amely az utcára nyílt. Benn a pultnál nagy kocka alakú fatönk, melyen éles késsel szelte a húst, a csontokat, pedig nagy bárdjával tette szófogadóvá a leves számára. Háta mögött egy fogaszerű vaspánt húzódott a falon, rajta fényes kampók. Ezekre akasztotta fel a kettéhasított fél setéseket,

egy-egy marha combot, fél oldalát. Nem szedte szét húsféleségek szerint, mint azt napjainkban megszoktuk a hentes pultokban, sokszor kicsinosítva, hanem a vevő kívánsága szerint kanyarított belőle. Így közvetlen is volt a kapcsolat, a vevő, a hentes és az elfogyasztani szándékozott leendő finom falatok között. Az üzletben a fal mellett két hatalmas fehér jégszekrény állt. Ez valóban jéghideg volt és nem hűtő, mert reggelente kiabálva jött a jeges. – Jeget! Jeget! – ordította kocsijáról. Ilyenkor a hosszú, négyszögletes, rúd alakú jegeket, a jégszekrény tetejét felnyitva, bedobálták. Ez olyan volt, mintha a kabát szövete és bélése közé tették volna. A szekrény belülről jéghideggé vált, addig, amíg a jég el nem olvadt és alul egy csapon víz formájában nem távozott. Itt tárolta a húsokat, melyet saját kocsijával, két lovával, a vágóhídról hozott a reggeli órákban. A levágásra megvásárolt sertést, marhát, birkát, a város által működtetett vágóhídon ő maga vágta le. Itt a körülmények a jogi előírásoknak megfeleleltek. Bádoggal bélelt, oldalas kocsijával a frissen vágott állat húsát hazahozta hentes üzletébe. Kampóra akasztotta, vagy a jégszekrénybe tette és elkezdte árulni. Héjas László híres volt májas hurkájáról, melyet ő maga készített el, füstölte és aztán így árusította. Még ma is emlékszem ízére, melyből reggelente frissen sült kenyérral és cukrozott cikória kávéval, jókat falatoztunk.

Végül a Verasztó pékséget is meglátogattam. Itt az elárusító hely a hosszú polcokkal, együtt volt az emeletes kemencével. Két kemence volt egymás fölött. A felsőt a padlószintről vetették be, az alsóhoz több lépcsőn kellett lemenni. Nyugodtan végig nézhettem, amint a péklegények hosszú nyelű lapátjukra fordították a hosszúkás fonott szakajtókból a kenyértésztát, vízzel megmosdatták. Bér sütés esetén egy kis cédulát ragasztottak rá, melyet a tulaj, aki a tésztát hozta, írta meg otthon, ákom-bákom betűkkel. Ez kellett, mert mikor kisült a kenyér és felrakták a polcokra, csak ezek alapját tudták kiválogatni kié, melyik kenyér. A sütésért fizetni kellett, azonban abból a szempontból jó volt ez a megoldás, hogy otthon nem kellett a kemence befűtésével bajlódni, de volt, akinek kemencéje sem volt, mégis tudott olyan kenyeret sütni, amelyet ő dagasztott be. Aztán később ez a Verasztó pék olyan szolgáltatást is bevezetett, hogy az otthonról hozott lisztet lemérte, ő már tudta, hogy ebből mennyi kenyér lesz és az előre kisütött kenyérré cserélte. Verasztóék kenyere messze környéken a legfinomabb volt. Szinte sima kenyérből is ízlésesen és jóízűen lehetett falatozni. Nem kellett hozzá sem kolbász, sem szalonna.

Végül Lászlónak hívták a fodrást. Szintén sarki épületben volt az üzlete, két lépcsőn kellett felkapaszkodni az olajjal felkent padlózatú helyiségbe. Ez az olaj különös illatot adott a műhelynek, melyben két fodrászszék volt található. A hajvágásra, borotválásra várakozó vendégek sokasága a falmellé körbe rakott székeken pihenve várakozott sorára. Nem kellett előre bejelentkezni, ha nagy volt a hajad, gondoltál egyet és egy kis várakozás után, már is a borbély székében talátlad magad. Abban az időben a fodrász üzlete volt a fórum, mint régi időkben az agora. Itt váltották meg a holnapot a vendégek a fodrásszal együtt. Szó esett itt politikáról, hírekről, mindenféle mente mondáról. Ezek a fodrász székek fából voltak, hátul állítható fejtámasszal. Ez kellett a rövidebb, hosszabb nyakú férfi vendégek borotválásához. A szék körkörösén elfordítható volt, ne a fodrász szaladgálja körbe a vendéget, hanem ezt a fodrász előtt forgatták, ahogy a hajvágás, borotválás ezt megkövetelte. A borotválkozáskor a habot egy füles tégelyből hordta fel a páciens arcára. Vigyázva arra, hogy a kemény szőrt a hab egyenletesen befedje, hogy a borotválás a késes borotvával, szinte gyerekjáték legyen. A borotválásnál a fodrász jobb kezébe fogta a megfent borotvát, a bal kezével irányította az arc állását, bal kezének mutató ujjá előre mutatott, erre kente fel a szőrrel teli, lehúzott habot, majd egy idő után a mosdókagylóba ürítette ki.

Régen a férfiak a fodrászhoz jártak borotválkozni. Nem úgy, mint manapság, villanyborotva, vagy Remington zsillettpege. Ez nem létezett. Meg aztán ez olyan esemény volt, mikor Józsi bácsi elment a fodrászhoz. Nem csak a szőrzettét vesztette el, hanem nyert egy csomó információt. – Hol hallotta? – kérdezték tőle, ha mesélt valamit. – Hát a fodrásznál! Vagy borbélynál! – ki hogy nevezte.

Nekem és az öcsémnek, apánkkal, minden évben egyszer közös fodrászlátogatásunk volt. Karácsony szent estéjén, úgy hatóra körül elvitt bennünket a Vég László fodrászhoz. Ott mindig jó meleg volt, a kályhában duruzsolt a tűz. Mi csak ültünk és hallgattunk. Az ott várakozó sok ember érdekes történeteket meséltek. Tágra nyílt szemmel és füllel ittuk a hallottakat.

Apánkat a borbély megborotválta, erre mindig legalább másfél, két órát kellett várni. Pár év eltelté után, az lett a gyanús, hogy mikorra hazaértünk a szobában a feldíszített karácsonyfa állt, alatta a várva várt

ajándékokkal. Aztán kiderült a titok, amíg mi a fodrásznál rostokoltunk, addig édesanyánk elintézte a fenyőfa körüli teendőket, örömet, ámulatot csempészve gyermeki arcunkra. Így lett teljes a mesterségek és mesterek jelenléte életünkben.

Hancsovszki János fotójának részlete

FETYKÓ JUDIT

versei

Robi — 53

Ide nyers erő kell
izzadtan porosan
levegőt alig kapva
végighaladni a soron
vagy míg a gép megáll
néhány deci benzin
és negyed órán át
forog a kés a földben
por égető nap
fogy a levegő
földszag fakadó bokrok
bizakodó madárdal
— ez a fészekrakás ideje
ők még minden tavasszal
elhiszik amit mi már...
de hol van még mikor
megáll a gép.

Tavasza

A légben, az égen, a fakadó réten, nap festette kékből,
nyíló táj színében,
tavasz illatában, a fakadó tájban, minden kis virágban,
lükető varázs van.
A légből, az égen, a zöld üdeségben, a dalban, a csendben,
csodás kikeletben,
a földszagú tájban, nővő fű szagában, minden madárdalban,
az hangzik, tavasz van.

Mind

Mind elhagytak. Amikor legjobban fáj.
Félelmeim égő kínjai közt nem volt
cikornya, szögletes lett a szó.
Elfogadó érintés helyett dorgáló szavak.
Diszkrét távolságtartás. Bizalomra kifecsegs.
S míg sebeimet nyalogatom, udvarias értetlenkedés.
Mind... Minek beszélek? Még én vádaskodom?
Elmúlik. Mint már annyiszor.
Még süt, éget, vele múlik s kél a nap.
Tudhatnám már — csak önveszélyes naivitásom az oka —,
mindig egyedül voltam. Vagyok. Leszek?
Nem tudok senkit megváltani. S engem?
Tán nem akar senki. Ez is egyik tévedésem.
A titkaim? Már nem titkok. Csak vinnyogás.
Egy elfogadó, csodálkozás nélküli hangot!
Egy szót! Mondjuk annyit, hogy...
Jégbe hűtött porcelánhomlokánál értettem meg
ismét: egyedül vagyok. Már soha, senki...
A többi válogat bennem érdeke, kedve szerint.
Kinyújtom a kezem, érintem a semmit.
Újra elhiszem, nem vagyok egyedül. Csak tévedtem.
Most. Megint.
Ő velem van, de oly misztikus messzeségben,
hogy képmásai jelenlétének hiánya fojtogat.
Függőleges sziklafal szélén éles
porkristályokat sodor a szél.
A nehézségi erő értéke ezen a szélességi körön ugyanaz.
... hatása... gondolattoktól függve változó.

HÖRÖMPŐ GERGELY

Mint kövön a fű

A cél, az mindig távoli?
És a küzdelem az örök...?
Gyéren nőnek sok baj között,
mint kövön a fű: az örömök.

És mégis, hogyha kérdezik:
Vajon az élet szép-e hát?
- Végignézve az életén,
majd megvizsgálva önmagát,
így szól az ember: Szép bizony.

Csodálatos és nagyszerű,
hogy bár a kő oly rengeteg:
Mégiscsak él és nő a fű.

Hancsovszki János fotójának részlete

H. TÚRI KLÁRA

Minden nap húsvét

Kísértse bár elméd mindentudás
Egy kell ahhoz hogy szentté válj
Légy erős mint akárki más
Ki lelkében nem holt-silány

S lehetsz előbb bűnös zsvány
Tévelyedett vagy hektikás
Csak tudd nem agyaglét csupán
A lét mit Isten neked szánt

Egy az Isten s az Ő Szentje
Ne feledd
Nincsen receptje
Kinek súlyosabb keresztje
S kinek rá húsvét reggele
Diadalmas feltámadás

VÉGH TAMÁS

Hagyaték

Maradék hitünkkel, romos emberségünkkel,
Gyenge szeretetünkkel, békétlenségeinkkel,
Mindennel, aminek híjával van az életünk,
Ennyivel indulunk útnak, ez szegődött bérünk,
Ez zörög félelmeink mellett a tarisznyánkban,
Hálátlan szívünkben, mely újra bocsánatra vár,
Ezzel vágunk az ösvénynek Feléd.

Tisztának csak az marad meg, ami elmúlt,
S tündököl hófehéren álmaink jelenében,
Gyolcsragyogású gyermekségünk idején.
Büszkemosolyú anyám ölelő karja, nevetése.
Ahogyan állunk egymás mellett. Az voltál,
Az a kép, s az gyermek, jobb, ha nem feledelek,
Az ígéretet, aki voltál, vagy, s talán leszel.

A feledhetetlen mélység szavai szólnak érted
Anyám, nagycsütörtök délután. Mindenki itt van,
Aki egykor hozzám, s értem szólt hajdanán.
Hagyatékuk az életem, tökéletlen szívveréseim
Szüneteiben hallható dobbanás, az ő szívük,
Lelkük lüktetése, s az a pillanat, ha megtalál,
Remélem útközben, s számadásra készen,
Ha pillantásod, mint Pétert, engem is eltalál.

2015. április 2.

SZÉKÁCS LÁSZLÓ*versei***Látlak**

nézek a távolba, ég kékjébe,
susogsz felém, látom arcod,
a mosoly éleit bontó ködfátyolt,
a tavaszi rügy-vonalakat,
koszorúzzák nyakad,
zöld zuhatagaikba vegyülnek
tested ívelő hullámai,
völgyeibe buja szirmok hullanak,
látlak, csak távolról,
képed, az égbék diffúzió,
a homály-függöny suhogó
zuhanásán keresztül,
de már foszlányokká akar
szétcsuszamlani, egy látomássá,
ködfátyolból szívódni fel,
átillanni a semmibe, képzetekbe, ... el ...

de már enyém a kép, érezve is őrzöm,
őrzöm arcod zsondító vonalát, ismét,
hozva tegnapról a mába,
most is simogatva, féltve-fájva,
fájva, ahogy múlod a régít,
de örülve, köszönve mind újabb éleit

Látszatom

fejemen fehér és fekete lyukak
lánca, gyermeklánca, monodráma,
széthullásba gyorsuló galaktika

csak háttérzajod hallgatom,
szeretem, koronánkba oltott fánk
pentaton színeképe, virágai között
spirál közepén lesz a gömb helye

szerkezet, szín, szag, halmazállapot,
esőm, étkem,
adoptált savas szókincsem karón,
talán hajthatatlan,
leveleim tépdeseim,
virágaim cukor fokosa borom

szállani, szállani akarok,
csapkodni a vitorlavásznakat

kiabálni árbóckosárból: szeretlek

erjedek, átlátszóvá, szagtalanná,
színtelen lenyomat,
élvezhetetlen e gyönyör

e gödör,
lángom sehol, belül a végtelen

lúgosodok, hangom rezzenetlenné
szó szmogot, ciklont,
monszunnal öblíti a szennyest

teremtés, kérdés: ... de költői-e

miért ne habozzak, miért ne,
kiabáljak,
kietlen az élet, ha a pH-m semleges

csak sóvá dermedhetek, hova nézzek

fintoros jelenetek analizálnak, mintázva,
amivé a lombik fenekére csapódok ki,
pelyhekben,
magtalan csapadék,
morzsáim a hullámokon,
hangtalan lármacsapdák fénytörése

tudom: ... benned feloldoztatok

PETROZSÉNYI NAGY PÁL

KÖZMONDÁSOK

A magyar nyelv értelmező kéziszótára szerint elvet, tapasztalati igazságot, (vélt) életbölcességet kifejező, mondatértékű szólásmondások. Ezek egy része idővel természetesen módosult, más része elveszítette érvényességét, illetve kommentálásra szorul, íme, néhány példa az ismertebb „bölcességek” közül:

Bátraké a szerencse.

És a mennyeknek országa. Béke poraikra.

A türelem rózsát terem.

Mondják meg gyorsan, hol, hogy én is ott teremjek.

Aki korán kel, aranyat lel.

Lehet. A magam részéről sajnos, noha idestova negyven éve kelek korán, kanyarón, nevetőgörcsön és hasonlókon kívül mégsem kaptam egyebet.

Amelyik kutya ugat, nem harap.

Attól függ. Ha nagykutya ugatnak, én bizony kétszer is meggondolnám, hogy közbevakantsak-e.

Aki másnak vermet ás, maga esik bele.

Szó sincs róla, sőt... Egyszer a szomszédomnak ástam vermet, és képzeljék, csinos summával fizetett. Azóta saját szőnyegemet se verem potyára. (Legfeljebb fogamhoz a garast, valahányszor megint fölverik az árat. Persze ezen is inkább a fogorvosok keresnek, akik alig győzik tömni a kilyukadt fogakat. Mi a fogorvost, a szakács a kacsát, a politikusok a fejünket etcetera, etcetera.)

Nem mind arany, ami fénylik.

Kivételesen igaz, hiszen csilloghat a szemünk, a hamis gyöngy vagy akár egy fényes gönc is. Aztán kiderül, hogy a szem szem, az üveg üveg és a gönc valamelyik kádár hacukája. Esetleg gyémánt, de míg ez kiderül, a gatyánkat is eladjuk.

Kaparj kurta, neked is lesz.

Más szóval: nesze semmi, fogd meg jól!

Kutyából nem lesz szalonna.

Mint lóból kolbász, ugyebár!

Vén kecske is megnyalja a sót.

Miután másra amúgy sem képes szegény.

Magasról nagyobb lehet esni.

Kivéve, ha felfelé esnek.

A kenyér mellé túró is kell.

Megy az magában is. Mint az autó benzin s a benzin forint nélkül. Leszámítva a politikát. Ha kiiktatjuk belőle a strucc jelzöt.

KISS-SIMON MIKLÓS

A csicsófalvi Tanító

Igazi faszánytos kocsmajelenet. Korrekt piálás itt is, ott is. Whiszki, ilyen – olyan nevű úri itóka? Hülyeség. Megy lefelé a kisüsti vegyigyümi a gígakon. Csicsófalván ez járja. Víz helyett is. Minek az? Híg, szagtalán, eredménytelen. Márpedig a csicsó eredmény centrikus nép. „– Ha má’ kinyittyuk a pofazacskót, felemeljük a tenyeret talpat, nyeldeklőnk a gíga berendezéssel, s azt csak úgy a semmié’? No, asztat nem. „ Hangzik a csicsó filozófija, amit a Szeletebarlangi Szeszkazán Postás Pityu definíját és szokott idézni betűtévesztés nélkül délután háromig. Mer’ amióta ott járt az a Tanító, azóta magasba szökött a tudás arrafelé. Definíció, filozófia, minden van. Gyökeret vert a nagy okosság mindenfelé, még az útilapu ültetvényen, meg a burnyásba is. Elő – elő veszik hát a történetet, oszt nosztalgáznak bele az emlékezésbe. Katica sűrög – forog a mázsás gyönyörrel, ide – oda csapódik a női hús, báj, reng a far, a csöcs, miegymás. Kiül a vágyakozás a férfi szemekbe, megy a hallgatódzás, szaglászás a női hónalj – és egyéb táji mirigyek keltette bűzmolekulák után.

„– No, szóval. Az ügy kétoldalúan kezdődött, akár egy becsületes tüdőgyulladás. „– kezgyi egyből a Szemésfültanú Faszi, aki látta asztat a Tanítót, meg a képzésbe is részt vett. „– Mer ugye, mikor má’ jól mennek a dolgok feszt, a pórnap, meg a parasztnak juszt is többet akarnak. Nem elég nekik a szimpla jólét. Nem. Jut bab, borsó, sóska a levesbe, de mingyá kell bele nekik a cupák is. „

„– Úgyúgy, úgyúgy. „– bólogat a szakértő közönség a kocsmai morálba.

„– Van minden. Étél, ital, szesz, cigarita, pájinka, alkohol, pipadohány, pija. De juszt se elég! Minden lyuka teji van tömve a pórnak, parasztnak, de ő csak elégedetlenkegyik, mer’ felébred ám benn az Ambíció. De oszt az az Ambíció nem úgy van, hogy csak reggel kikel az ágyból, leveti a lyukas zoknit, pizsamát, alsógatyát, vakarózik, bolhászkodik cseppet. Nem. A fejlődés hozza magával asztat az Ambíciót. No, szóval ez az egyik ódala az ügynek. „– szipákol közben egy derekasat a csutora végiből. „– A nagyravágyás, a gög, a puccoskodás, a bögyösködés, meg a majomparádé. Teji a padlás, meg a dunna haja pénzzel, van bor is, van búza is, de a pórnak, parasztnak az se elég. Mingyá hatalmaskodnyi akar, meg osztani az ész, hogy ő okoskodhasson. „– Értitek –e? – kérgyi a Szemésfültanú Faszi.

„– Úgyúgy, úgyúgy. „– bólogatnak, meg isznak egy biztatót tovább.

„– No, szóval. Mikor az Öreg Kromanyoni Tomasznak megszületett az apraja cseppecske ükonokája, a kis Kromanyoni Svihák, az Öreg aszonygya koccintás közben a keresztvelőbe: „– Ide figyejjetek édes haver! Én csak egy bűdös paraszt vagyok. Tík is csak bűdös parasztnak vagytok, oszt azok is maradtok hótodiglan. De ebből az apraja cseppecske legénykéből nagy ember adódik, vagy ne legyen Öreg Kromanyoni Tomasz a nevem. „

„– Úgyúgy, úgyúgy. „– bólogattak. „– Úgyis lett. Tizenhárom se vót a süldő legényke, a kis Svihák, oszt má’ elérte a két méter magasat is, bezony. Jól mondta az Öreg ükfater a jóslatot. „

„– No szóval. „– folytatta a Szemésfültanú Faszi, mer mégiscsak ő ismerte belülről az ügyet. „– Az Öreg Kromanyoni Tomasz mindenáron politikust, de minimum miniszterelnököt akart faragtatnyi a kisonokából. De ijjen faragáshoz ugye művészember kell, nem megy az csak úgy. Annyira elrontanyiegy normálisan fejlődő legénykét, hogy politikus legyen belőle, ahhoz igazi mester ember kell, de tüstént.

Ekkora rontást csak nemzetközi szaktekintély képes elkövetni . No , kérem szépen , itt gyön a másik ódal , a kínálati ügy . Mer ’ ugi , az egyik keres , a másik kínálkozik , oszt abból adódik a világbéke . A Szeszkazán Szeletebarlangi Postás Pityu éppen a legjobbkor dobta be a hirdetés világlapot az Öreg Kromanyoniékhoz . Lesi is az Öreg , feszt , ragyog felfelé az ábrázattya , oszt má’ olvassa is felfelé az asszonynak :

„ – Figyejj Asszony ! HIR – DET - ÉS

Magán okosítást vállalok ! Minden felé , mindenfelét . 1 és 70 év között , akármilyen huncutságot , gazemberséget betanítok . Feláras szakmák : ügyvéd , politikus , pap , üzemorvos . Idiótákat is elvállalok , asztat is felárral .

DOKTOR SZÜRREÁLIS SMUCEK doktor , diplomás tanító , okosító faszi . Referencija : 3 év gyakorlatozás a Vekerditomaszná

Utóírás : Viszem a jobbkezem is , a Cumiccs pedejjus bácsit

No , Anyjok . Ez kell minekőnk . – örvend ám az Öreg Kromanyoni Tomasz , s dörzsölészi össze felé a tenyérállományt . – Ez oszt la , emmá ’ valami . Egyenesen a Vekerditomaszná gyakorlatozott , mi ? Ez oszt tud . „ Írtak is egyből a faszinak , hogy ki ne hagyja a kis Svihákat a kurzusból . „ Lesz minden , Tanító és Pedejjus elvtársak , csak gyöjjönek bizalommal . Krumpli , libatepertő , mákos kalács , pampuszka , zsírosbödön , miegymás , csak tessék gyönnyi hamarjába , de gyorsan . „ – így szólt a levél .

„- De aztán gyött a fekete leves az Öregnek „ – folytatja a Fülésszemtanú Faszi . Kiderült , hogy az összes ganéj olvasta a hirdetést a környéken , de még az Unijóba , meg a globális messzeségbe is mindenfelé . Írt is mindegyik a Doktor Szürreális Smuceknak , hogy vegye fel őt a képzésbe , mer ’ nem fogja megbánni . Ökröstótfalutól Mákosfehérpusztáig minden nagykutya jelentkezett : Polgármesterelvtárs , Téeszelnökeltárs , Párttitkárelvtárs , de még az ökröstótfalusi Bakter is . De gyötték a nemzetközi felkérések is feszt , a szudáni elittől a román bockoros бүdös lábú oláh fekete emberig mindenhol . Amerikából maga az új fíjú , a Trampfli fejű külyök , a német csopi csaj , a Pápa , a Pópa , a Dezmondtutu , a muszka betyár , a Hidegszemű Vlagyimir , de még ojjan hírességek is , mint a Szekszuál Endivén , aki valódi gezemice fülbevalóval (pásztortáskák vannak egymásba fonva , amiben ott van a szalonna , zsíroskenyér , kisbutykos , miegymás , szóval el lehet képzelni , hogy nem eccerű a viselete – a szerk .) jelent meg az évnnyitón , a Timocskával , a régi új fehér népvél . Viszont jó hír is született arrafelé , mert hamar írt a Tanító , hogy csakis Csicsófalván hajlandó a tudást leadni , sehol máshol .

No , szóval ugi a nagykutya is akarták tovább képeztetni magukat , nemcsak a külykeiket , mert az a zshiványség , meg gazemberség kevés , ami nekik a kobaktető alatt bezsúfolódott . Újfajta rafinériák kellene az Unijós – globális fennmaradásho ’ .

*****

„ - Micsoda tömeg várakozott a csicsófalvi reptetőnél azon a napon , amikor oszt megérkezett az ökröstótfalusi sebesvonattal a Tanító koma . „ – meséli tovább az ügyet a Szemésfültanú Faszi . „ – Vót ’ ott minden . Tolongás , lökdösődés , zshivaj , hurrázás , várakozás , бүdös , de még az eső is peckelt lefelé a csillagos égből . A sok ganéj egy rakáson . Meg az apraja cseppecskék is , akik mozgalmi nótákat énekeltek . Még Japánból is vót ’ ott egy formás legényke (Acsi Acsi a nevi – a szerk .) , aki egyenesen bálnavadásznak akart kitanulni a Doktor Smuceknál . (De nem sikerült neki – a szerk .)

„ - No , szóval azt hinné az ember hűde nagyon meghatódott a koma ekkora fogadásnak megörülve . Tömeg , szép nóta , tapsikolás , miegymás . Egybó vitték neki a sült liba gígát , meg a porcogót , a kedvencit , de azt hiszitek eleredt a könnyi a meghatódásba ? Hát azt nem ojjan fábó faragták .

„ – Úgyúgy , úgyúgy . Egy csepp se hullott , az is biztos . „ – erre inni kell .

„– No , szóval még ki se rakta a nagy lábaújját a sebesvonatból , de má ’ el is kezdte a rendbetételt , mint az a vereskakasos jelvényes koma Öszödön . Nem lacafacázott cseppet se . „ „– No , mi van itt gyerekek ! ? Mé ’ nem vagytok az oskolában , azt a bocskoros román lukas zokniját ? Fijam , vedd ki a füledből azonnal azt a divatirányzatot „ – szolt rá a Szekszuál Endivénre , aki meg is szerezte az első fekete pontot . „ – Cumiccs pedejjus bácsi , írjon be a fijúcskának egy fekete pontot . Gyertünk , gyerünk az oskolába ,mert kezdődik mingyá az első óra . Böszmeség esetleírások , utána mingyá Állami vagyon elsikkasztása , Lopás – hazudozás összevont óra , majd három Népámítás . Futás , futás , gyerekek , aki nem lesz az oskolába ’ annak igazolatlan hiányzást bögyöríték . Cumiccs pedejjus bácsi , írjad felfelé a hiányzókat és osszad kifelé a szerződéseket , meg az órarendet , szaporán . Te mit akarsz fijam , mit makogsz itt ? „ – adott a fejtetőre egy kajsi barackot a Polinak , aki beszédvel készült az érdemes vendég fogadására . „ – Falzhattyuk köntörbe „ – kezdte vóna , de a Tanító gyorsan leintette : „ – Majd Köntörfalazás órán átbeszéljük fijam . Szóval te vagy itt a Poli ? No ,akkor hónap reggelre az asztalomon legyen nyóc ’ darab nádpálca bükkfából , két darab csatos börszj , marhából , és tíz darab hatvan centis vonalzó , csiszolt akácból polírozva . Speciál nevelő eszközt egyenlőre nem vetek be , a bizalmam jeléül , lássátok milyen gyerek a Doktor Szürreál Smucek doktor . „

Közben a Cumiccs pedejjus bácsi – egy igen ronda ,nagy fülű kisember , má ’ osztotta is kifelé a tankönyveket a szaporulatnak . Menet közben , ahogy haladtak az oskola felé . A Tanító meg csak mongya , mongya menet közben egy pillanatra se áll be a pofája . „ – Hónap reggelre tessék elolvasni ezt a könyvecskét „ – mutat egy saját fotó kópijával ellátott böhm méretű , ötakilós lexikonra : Doktor Szürreális Smucek dr. ’Az übermocsok elmélet alapjai ’ a címe . Választási ígéretés és népámítás órán visszakérdezem . Aki nem olvassa el , kap egy snapszot . Erre felderül a népesedés ábrázatja , snapszért akad vállalkozó a feladatra ,az is biztos .

„ – Úgyúgy . Úgyúgy . „ – iszik egy öt centilitereset a hallgatóság . Szigorúan öt centilitert , mert mint kiderül majd ugye , komoly skizofrénia ,meg tudatos hasadás keletkezett a kocsmahelyeken és ivókban a mértékegységek miatt . De má ’ mondja is tovább a Szemésfültanú faszi az emlékezést .

„ – No , szóval másnap oszt kérgyi is kifelé a deákokot , hogy akkor ki nem olvasta el a könyvecskét . (Azt az ezerötszáz oldalt – a szerk .) Szerényen megjegyzi közben , hogy akkor figyelődött fel rá a nemzetközi figyelem , meg a Nóbél – díj , amikor kidolgozta ezt a permanens okosságot . No , ki nem olvasta el gyerekek ? „ Röhög ,ám mindegyik nebuló , hogy ő se , meg ő se , meg senki se .

„ – Hol az a snapsz , amit ígérnyi teccett az elvtárs ? „ – nyújtja kifelé a keziben a pikolós poharát az ökröstótfalusi Bakter , csorgó nyállal .

„ – Menny oda szépen a Cumiccs pedejjus bácsihoz és mingyá megkapod a snapszocskádót fijam . „ No az aztán snapsz vót ’ . A poharat letetette vele a Cumiccs , nyújtsa ki csak szépen mind a két kezit , oszt ’ mire észbe kapott már meg is sorozta a tenyerit a pácolt bükkfa nádpálcával , de úgy , hogy utána egy hétig a szemafort se bírta a kezébe szorítani szegény Bakter „ A Tanító pedig má ’ okosította is az elitszakos kurzust kifelé :

„ – Láttjátok gyerekek ? Ilyen az igazi ígélet . Mit vártatok a snapsz említésekor ? Mert bizony nálam , ilyen a snapsz . Egy snapsz az tíz pár pacsí , pácolt bükkfa pálcával , a Cumiccs pedejjus bácsitól . Választások előtt majd nektek is így kell tenni . Megígértek mindent a népnek , amit csak hallani akar , oszt utána azt mondjátok , hogy nem arra gondoltatok . Meg ők se arra gondoltak , amire tik gondoltatok . Bocsika , mondjátok szomorúan . Hadd főjjenek csak a levükben . Még azt hiszik , milyen rendes fijúk vagytok , amiért nem mondjátok nekik , mekkora marhák , ökrök , meg süketek , hogy így félre értették a szitut . No , értitek gyerekek ? nem baj , majd nyócadik végire megértitek . „

*****

„– Vót ’ám kijelölt pozíció is az órákon , meg rendes óravázlat . A Szem– Jon Jegorov lett írástudónak , meg táblagondnoknak jelölve . Amikor definíció lett bemondva , má ’ írta is felfelé , hogy mindenki lássa , ha nem is érti . Kukkos Lupe figyelt minden mozzanatra , időjárásijelenetre az ablakon kifelé , a kihúzható teleszkópos tengerész távcsövivel . A két kisebbségi iker páros , a Kismore Kurt , meg a Kismore Kunc vót a kréta felelős , hátha kiféhérednek . A tanuló állomány három szakra vót ’ felosztva . A „, bések „, vótak a pandúr– betyár szakosok , a „, cések „, az elit szakosok (ezt csak politikus és egyéb ganéjok szaknak nevezték a környéken) és maradt egy normál osztály is . Ők vótak az „, ások „, akik reménytelennek tüntek nagyobb gazemberségre és egyéb rontásra . A „, cébe „, csak ismert zsványok juthattak be , akik má ’ bizonyítottak nemzetközileg is . Ide járt a Poli (ő kezelte a becsület kasszát) , ilyen olyan káder a környékről , a Trampli fejű amerikai gyerek , Kágé Béla Őeminenciája , aki második Pedofilusz néven pápáskodott a Vatikánba . A gezemice fülbevalós Szekszuál Endivén vót ’ az osztály producere , míg a germán csopi csaj vót ’ a libling , meg ő felelt az osztály fluktuációjóért . A Hidegszemű Vlagyimir vót ’ a fűtés felelős , a Laci bácsi– aki szudáni kókócsuklyás parasztnak álcázta magát – pedig a leghátsó padban ült , a számárban . Az első lopás – hazudozás órán – büszkélkedik a Szemésfültanú faszi – magam is ott vótam . Nagyon tudott az a Smucek Tanító doki , hej , de nagyon „, – ábrándozik a nosztalgiától megkönnyesedve :

„– Gyerekek , tessék írni . Az első hazugság a legnehezebb . A második kicsit könnyebb . Az ötödik sokkal könnyebb . A tizediket már észre se veszitek . De ez csak rátok „, ásokra vonatkozik „, . A „, cések „, született hazudozók , nekik nem kell ilyen óra gyerekek . „, – ijjen alaposággal adta lefelé a tudást . Szó szerint megjegyezte a gyerek , amit hallott . Ha meg nem , beleverette a csatos marhabőr szíjjal a Cumiccs pedejjus bácsival . A Szem– Jon Jegorov írta felfelé a táblára a definíciókat , meg a versidézeteket , hogy például : „, Hazudni , lopni , csalni csak szépen , mint ahogy a csillag megy az égen , úgy érdemes . „, Praktikus tanácsokat is fűzött mindig az ügühöz . „, – Vezessetek egy naplót gyerekek , mikor , kinek , mit és hol hazudtok , mert eleinte könnyen bele lehet zavarodni a sok hazudozásba . „, Nem mondom , az elején nyafogott kicsit a gyerekanyag , meg a népállomány , mint minden forradalom , meg adóreform elején szokott , de hát a nép az mindig nyafog , ha fáj , ha nem fáj , akkor is . Amikor sehol se fáj , azért , mert biztosan ezután fog . A szerződés az nem teccett senkinek se , nem mondom . A két cigány bőgött , meg hóbörgött is rendesen , amikor aláírta :

„– Jaj kérem , naccságos Tanító bácsi – még fel is szólt a Kurt , vagy a Kunc , mindegy kutya– ez az íromány rasszista , kisebbségileg tisztára diszkrimináló . Mára má ’ nem szabad cigányozni . . . . . „,

„– Ide figyej fíjam ! Mi vót ’ az apád ? „,

„– Hát az cigány , de . . . „

„– Mi vót ’ az anyád ? „,

„– Ház az is cigány , de . . . „,

„– No , akkor te is cigány vagy fíjam , meg az öcséd , vagy bátyád is cigány . De !! – és felemelte a mutató ujját az ég felé a Szürreális Doktor Smucek – De nálam csak az a cigány , aki cigányul viselkedik . Kisebbség az itt sok van . Majd nyócadik végire megérted fíjam – és belenyomott egy barackot a fekete fűrtökre , a serkék közé . – Látod a Trampli fejű külyköt ? Ugye , ő is kisebbség erre felé – folytatta türelemmel a példát . „,

„– Jessz , jessz . „, – vigyorgott a faszi teji protkóval „, – Ájem Trampli fej . Ájem nó cigány , ájem fasza gyerek . „,

„– De !! – tette megint ég felé az ujj begyet , mert ez vót ’ a kedvenc szemléltető didaktikai iránymutató eszköze – Ha Ájem Trampli fej elkezd nálam cigányul huncutkodni , ő is kap egy pikolóval (tíz , meztelen picsára bükkfa nád pálcával suhintott nevelő módszer) a Cumiccs pedejjus bácsitól . Mer ’ nálam nincs kivétel , de kivételezés se gyerekek . Tőlem lehet akár a római Pápa , vagy az amerikai elnök is a gyerek

. Majomszeretet sincs gyerekek . Majomszeretettel mit lehet nevelni Cumiccs bácsi ? – kérdezte mindég a pedeijusát . „ – Majmot „kuncogott a vén lóköttő . „ – Helyes . Mivé lehet nevelni majomszeretettel Cumiccs bácsi? „ „ – Majommá . , hehehehe . . . „

„ Úgyúgy , úgyúgy . „ – ért egyet még a hallgatóság is .

„ No , szóval – folytatódik a felidézés – a kedvenc mondása meg az vót ’ , hogy „ – Ne rosszalkodj fijam , mer’ kapsz akkorát , hogy azt hiszed a Mohamed Alfonz kapott állkapcán . „ Szeretett vele dicsekedni , hogy a kis Alfonzka is nála képződött kifelé annak idejibe , apraja cseppecske korába . Ő maga mondta neki , hogy nem lesz jó az Alfonz név a celeb világba . Oda valami ütősebb kell , mint az ökli csücski . Úgyhogy így lett belőle az Alika , később meg csak Ali , mer ’ mire kimondták vóna má ’ ki is verte a fogát a faszinak . Sok híresség tanult nála , fene a celeb pofájukat . De micsoda fegyelem vót ’ az órákon , asztat máma tanítanyi kellene , ebbe a nagy liberális buziskodásba , minden oskolába . Nem mondom , az elejin még vót ’ egy kis huncutkodás , de gyorsan leszokott róla a deáksereg , az is biztos .

*****

„ – No , szóval első nap Polgármesterelvtárs még elkapta egy kis lobbizás , nyalizás , elvtársiszolidaritás végett a Tanítót az „ Únijós kölcsönök nyomtalan eltüntetéséi „ óra után , de a Tanítónál tényleg nem vót ’ se kivétel , se kivételezés . Ott várta a parkolóba , a burnyás szélínél a böszme majom , oszt az újja hegyin himbálta a Ferrári ótó slusszkúcsot , amit még a Szekszuál Endivéntől zsarolt ki becsülettel .

„ – Haza vihetlek cseppet , Tanító elvtárs ? – kérdezte bizalommal . – Tudod Tanító elvtárs , legalább mi pártkaderok , meg urak tarcsónk össze nagyon . A birkák úgyis birkák maradnak , falazhattyuk akár köntörbe is , de minek . Nagyon teccik , ahogy adod lefelé a tudást , Szürreális elvtárs , oszt egy kis repetácskát szívesen hallgatnék ebből a nyomtalan eltüntetéséből . – lányos zavarában piszkálgatta közben a kétlukú minden lébe beleütőjét , épp egy fika darabot peckelgetve az ujjja hegyéről , ami sehogy se akart lerepülni onnan . – Megihatnánk egy korsócskával , oszt a Katicát is bemutatnám neked . „ – bökte oldalba bizalmasan , nagyot kacsintva , de a Tanító nem vette a lapot .

„ – Majd talán hónap korsócskázónk fijam , bár azt nem nagyon szeretem , mert a Cumiccs pedeijus bácsinak nagyon elfárad benne a kezi . „ – kacsintott ő is egy huncutot . Másnap oszt nem vót ’ kacsintgatás , hehehehe . . .

„ – Úgyúgy , úgyúgy , hehehehe . . . „ – röhögött előre a hallgatóság is .

„ – No , szóval mikor másnap a Pápát , meg a Poli elpicsázták , utána nem nagyon vót rosszalkodás az órákon . A Poli ült Kágé Béla mögött az oskola padba , oszt hátulról mindég a fülit piszkálgatta szegény Béla atyának . A nyálás , ekkor má ’ kikérte magának , hogy „ – A hétszentségit neki , hányszor mondjam még el nektek híveim , hogy Őszencséginek híjjatok most már . „ A Poli addig , addig dugdosta a körmi hegyit Őszencségi fülibe , hogy az egyszercsak felugrott , oszt beledugta a nagyujját a Polgármesterelvtársnak az orra lukába , de úgy , hogy bele is ragadt oda . A Tanító meg kiszúrta a dolgot . Ráadásul épp akkor rosszalkodtak , amikor a kedvenc témáját feszegette , az Űbermocsok – elméletet . No , ekkor tudtuk meg a pikoló , meg a korsó adagot , mer ’ nagyon felmérgeződött a pimaszságon . Minden büntetési dózis kocsmái mértékről vót ’ elnevezve , hogyha mennek este kikérnyi a Katicától összeugorjon a gyomruk a skizofréniájába . „ – Gyertek ki mind a ketten fijacskáim . Bokafogás a Cumiccs bácsinál . Hajtsd fel a szoknyádott fijam , te meg húzd le az alsó gatyádott . Hiába lázadozott Kágé Béla atya , hogy mit képzelnek , Őminenciáját , a római pápát nem lehet csak úgy , bűnbocsánat is van a világon , penitencija , meg áldás , békesség , meg szanktus , piritusz , miatyánk , de hijába . Úgy elpicsázta őket a vén Cumiccs egy keményfa kutácsval , hogy egy hétig se ülni , se nagy dolgot végezni nem tudtak . Sőt , hogy teljes legyen a tudás , a Tanító még szemléltette is a hátsófertályukon a Polgármesteri és Szentatyai fehér világ meg duplacsövű anatómiáját . „ – Láttjátok gyerekek – emelte meg a nádpálcával az aszalt derelyéket – a

Jóisten mindenhová odarakta a szaporító lehetőséget , de nem tötötte be mindet éles lövedékkel . Ezt a témát , majd a kis pandúr – betyár növendékeknek fejtem ki bővebben az „ Összefüggés a korrupciój és a szaporodó homokos politikusok „ gyakorlaton . Most pedig „ Bőszmeségek példázatokát „ tartunk , hogy a két rosszcsont is – nézett a hátsójukat két kézzel szorongató Polira és Pápára – vidámabb legyen . „

*****

????? . . – Múúúúú – a hallgatóság még innyi is elfelejt , csak bámul , ahogy a különleges téma kerül napirendre az ülésen .

„ – No , szóval . Szem – Jon Jegorov má ’ írta is felfelé a táblára a definícióját , a füli tövibő előhúzott ceruza csonttal , gyöngy betűkkel . A böszme asztat jelenti , hogy apró huncutság . És a Szürreális Smucek Tanító Úr mondta is a példát , mert nagyon szeretett példával szemléltetni , mint a zsidó rabbi , meg a Buddha . Ugyi gyerekek , oskolánk névadója , a Bűzösdörge delmes Pottyáncsoma bácsi óta tuggyuk , hogy a muszka az nagy zsvány . (Te is nagy zsvány vagy , simogatta meg a szeretetre éhes Hideg szemű Vlagyimír fejibúbját , mer ’ ijjen az igazi pedagógus) . Ezek a muszka zsványok sokfelé elkalandoztak , hogy terjeszthessék a magas kultúrát , a civilizációját , meg a tífuszt . Oszt úgy megteccett nekik erre is , arra is , hogy negyven évig haza se akartak menni . Meg ugyi ennyire magas kultúrát elterjeszteni idő kell . Előbb – utóbb erre is , arra is összehaverkodtak azokkal a helyi derék emberekkel , akiknek nagyon megteccet ez a nagy intelligenciája , meg keleti illatfelhő . Csak nagymájú élőlény vót ’ alkalmas a muszka eszme , meg a mahorka civilizációj befogadására – esztet csak lábjegyzetként jegyzem meg . (A Kismore Kurt , meg Kunc má ’ írta is felfelé a lába szárára az apróbetűs tudást , annyira figyeltek – a szerk .) Node !!! – mutatóujj az ég felé irányoz a Smuceknak . . . . . Letelt a negyven év , oszt szegény muszka elvtársak elbúcsúztak a helyi haveroktól , hogy ne haraguggyonak má ’ , de honvágy is van a világon , az asszony is otthon , porontyok itt is , ott is , miegymás , hazai étel , ital , bagó , mosakodás , de ők mostmá ’ elballagnak hazafelé . Meg különben is , a helyi haverok rendszeren kitanulták má ’ a muszka műveltséget , meg ideológiát , mostmá ’ ők is el tudják irányítani a legelésző birkákat errefelé becsülettel , muszka módra . Nem kellene má ’ ők itt tovább , majd itt , ott összefutnak a nagyvilágba , valami faszánytos jó meleg helyen , addig is a viszont látásra , meg zdrasztvujtye továris elvtársak . A muszkák el hazafelé , a helyi haverok itt maradtak , oszt megkezdték a pásztorkodást , de má ’ nagyon fáradtak vótak . Negyven év őszinte haverkodás , testvériség , utána meg mingyá egy akol birka , hát jóból is megárt a sok , no , ez teljesen belátható . Negyven évig folyamatosan haverkodni , reggel is , délbe is , este is , de még éccaka is , abba bele lehet , ám fáradnyi rendszeren . Úgyhogy , gyorsan megnyírtak néhány ezer birkát , oszt a haszonbó ’ , se szó , se beszéd úgy eltűntek , mint a csillei cseresznye a pijacról . A pásztorok melegebb vidéket kerestek , egy kis karibi lábáztatás , meg Fidzsi , Szesell , Kajmán , Cejlon mindenféle hely , ami útba esett . Ijjen egzotikumba meg nem lehet meglenni csak úgy , Ferrári ótó , csüngő , lógó gezemice , étel – ital , néhány csoki színű szépséges fehérszínű nélkül , ez teljesen belátható . Otthon nyírátták a birkákat feszt ’ , mer ’ a pénzecske csak – csak kellett a pihenéshez . Mutató ujj az ég felé : - Nem , még nem ez a böszmeség gyerekek . Nem . Szóval négy év alatt sikerült valamennyire kipihenni a negyven éves haverkodást , de !! a négy éven keresztül a birkáknak még csak egy képeslapot se küldtek , hogymi van velük , merre vannak , milyen arrafelé az időjárás , nincs – e valami bajuk , nem nélkülöznek – e valamiben . Itthon halálra aggódta magát a birkanyáj miattuk , ők meg mégcsak egy képeslapot se küldtek . Hát , ez a böszmeség gyerekek . Képeslapot se küldeni . Ez a nagyon nagy böszmeség . Értitek ? Nem baj , majd nyócadik végire megértitek .

*****

„– No , szóval a tudás oszt úgy épült befelé az apraja cseppecske fültartók közé – törli le szájáról a sörhabot a Szemésfültanú Faszi - , hogy gyöttek is mingyá az eredmények . A csicsófalvi Búzösdörgedelmes Pottyáncsoma általános iskola kezdett nemzetközileg is elismerődni . Mindenféle , fajta versenyekre jártak a kurzus oskolásai , oszt csak úgy hordták hazafelé a szebbnél szebb érméket . A lopás – eltüntetés órán tanultakot nagyon ügyesen kezdték alkalmazni . Az Únijóba meg erre – arra hiába keresték az eltűnt érmeket . (Pedig még a Dévidkopperfildhe ’ is becsengettek , hogy térjen észhe ’ má ’ végre , ne csinálja a balhét) . A kis Svihák a pojeta versenyéről egyenesen három aranyérmét hozott haza . Még a svéd bijológijai szaklap , az Ölbe Ringat DagiBlatt is kimerítően elemezte másnap az analízist , mert ojjan fajin verset faragott az apraja cseppecske legényke . Veszi elő a farzsebiből a Szemésfültanú Faszi a behajtott cikket , oszt má ’ olvassa is felfelé , mikor széthajtotta :

„Bár nem kapott helyezést , de biztató a sziszófalváról érkezett Búsözsdjörgelmesz Poddanszjoma Iskola tanulójának verse – jelenti helyszíni tudósítónk a Banglades – Szudáni – Román bocskoros közös rendezésű ifjú pojeta találkozóóról - , mely vers az ifjúság újjáéledő tiszteletét éleszti újjá a vén– idősödő generációjó iránt . De beszéljen maga helyett , maga a vers :

Kromanyoni Svihák

KOMÁLOM A POFÁD BOROS

Komáloom a pofád Boros ,
míg nem leheled rám bűzös borszagod .
Sőt ! Hónap má ’ fel is nézek rád , ha
kiiszod egy cseppig , amit
Nagyanyám az éjjeli edényben hagyott .

A vers egyedülálló próbálkozás a kísérletre , a felnőttek , vének töretlen tiszteletére – írja az Ölbe Ringat DagiBlatt – és könnyeket fakaszt az aggastyán szemekbe az apraja cseppecske huszonhét éves legényke , mert az ifjúságot biztatja az idősödő népesedés megbecsülésire „ . A cikkíró mellékesen megjegyzi , hogy az érmeket nem tudták kiosztani , mert szőrén , szálán eltűntek a vitrinből .

„– Úgyúgy , úgyúgy – bizonykodik egy kapatos hallgatóság az emlékezésbe – Bezony , bezony . Nagyon ügyesek vótak , azok a külyök az oskolábó ’ . Akármit összelopkodtak akárhonna , még a szentbibliját is eltüntették a sekrestyéből . . . . .

„– Úgyúgy komám , mer ’ az vót ’ nekik a feladat – kel a deákok védelmére egy apuka forma italos - , mer ’ a Smucek kiadta a házi feladatot a lopás fakultáson , oszt egyik nap bugyogót kellett lopni , másnap meg alsó gatyát . A kurva külyök mind a két gatyámat eltüntette , meg az asszony . . . . .

„– Loptak azok maguktól is „ – szól bele egy harmadik
Legjobb lesz magukra hagyni a fíjúkot ebbe a bunyószagú , füstillatú feszültségbe , csak megegyeznek valahogy néhány pofon után . Nézzük meg addig Ószencsigit , hogyan gyógyulgat és szűkölködik a szentillatú tömjénfüstben . . . . .

*****

VATIKÁNI INTERMEDDZÓ

Pápai rezidencia . Marha hosszú folyosó , ajtók , ablakok , plüss szőnyegek , selyemfüggönyök , aranyozott Búzösdörgedelmes Pottyáncsoma korabeli stukkók , egyéb összeharácsolt miegymás . A Pápa koma ajtaja előtt két bohóc ruhába öltözött csinos képű legény , csikos gatyá , micsoda nagy szabalyák a kezükbe , mint a mesében a sárkányölőknek . Itt a piros a piros , hol a pirost jácconak , oszt közbe keményen vigyázzák a Pápa komát . Odabe ’ , a duplaszárnyú (akár egy angyal) hettita típusú ajtó mögött maga II. Pedofilusz Szentatya fekszik hason , egy Afrikából lopott baldahinos tikfa ágyon . Apapi szoknya fellebbentve egész a nyakáig , a pirosuló , hólyagos nemes testrészt (az Óexszellentő lyuk is) vizes ruhával van alaposan beborogatva .

„– Jaj , jaj . Jaj Béla , ezt rendesen megkaptad . Az a tompa orrú büdös paraszt rendesen helyben hagyott , hogy a ménkű csapjon . . . - de aztán elharapta a végít , mer ’ marha nagy kontrollja vót ’ ám neki , nemhiába vót ’ ő ugye a római Pápa .

„– Jaj , jaj . „– minden mozdulat egy túsúrással ért fel , a mozdulatlan állapot viszont a legcsípősebb bogyzslóji paprika és egy lódarázs közös csípésivel , így hát még a jajgatást is igencsak meg kellett gondolni . Hej pedig micsoda lehetőségnek kínálkozott ez a kurzus , mennyi betyáros huncutságot , rafinériját ki lehetett vóna ott még tanulni , mer ’ ugye jó pap is holtig tanul , ő meg ugye már kispap korában messze került a jópapságtól . Hej , mikor a zárdába másztak át a kerítésen , fel az irgalmas nővérekhez , régi szép idők . *Ó mores , ó tempores* .

Máma már mást szeret , mer ’ más a divat , modernizálódik minden , oszt ’ nekik is menni kell az új szélfúvások , vagy inkább széllelkések után a szantuszpirituszát ,asztat . Jaj , jaj , csak ne fájna így ez a lüktetés , jaj üdvözlég Mária , malasztal , de Főnök igazán adhatnál valami enyhítő terápiját , vagy egy csoda is megtenné . Hát , így ér véget egy nagyszabású remény ? – sopánkodott tovább . Hogy ő abba az oskolába többet be nem teszi a lábát , az biblikus dogma véset , mint a Tízparancsolat . Máskülönb pedig , hej micsoda magas színvonalú képzés , asztat meg nem vóna szabad veszni hagyni , mer ’ a fejlődés rúgója a tudásszomj . Ott az a sok böszme huncutság , asztat még a „Miatyánkba „ is be fogja tetetni a bíboros haverokkal . Mennyivel szebb úgy : „ bocsásd meg a mi böszmeségeinket . . . „ . Fel is derült rögvest , de jaj , jaj , még a mosoly is túsúrással jár . „– Hülye vagy Béla ! „– gondolkodott hangosan – „ dehogyan veretem el mégeccer a picsámot , asztat nem . „ De már pattant is kifelé az isteni szikra és már húzgálta is a bojtos aranyzsinórt a baldahinos ágya szélén . Az egyik ajtóálló csikos naciban má ’ dugta is befelé a fejét , koslatva a Szencséges óhaját :

„– Igen Szentatyám ?

„– Lelkecském , szalaggyá gyorsan Szíjjá Élijás bíboros prépost atyáho ’ ! Siessetek , de tüstént gyorsan , míg el nem felejttem mit akarok ! – a gárdista koma el , kétezer méter folyosó , középtáv , majd Szíjjá Élijás prépost atyával izibe vissza . (A prépost az olyan fiú , aki postásnak tanult , de közben meggondolta magát és kispap lesz belőle – a szerk .) .

„– Jaj , de jó , hogy gyötté bogárkám . Jaj , most nem lehet – tapogatja meg a sajjó testrészt - , nem azé ’ hívattalak angyalkám . Hónaptó ’ oskolába jársz majd helyettem Csicsófalvára . Oszt ’ nagyon figyejé majd , jegyezzé fel . mindent az okos fejecskédbe . A makkos cipődbe mennyé ’ , abba ojjan csinos vagy . No , eriggyé kincsem . Majd küldök neked kasztorba savanyú babot , minden nap . Gyere adok egy cuppanósat a fejecskédre , angyalkám .

Szíjjá Élijás prépost atya elindul kifelé , a fenekét riszálva a reverenda alatt . Mielőtt az ajtóhoz érne , II. Pedofiliusz Óeminencijája még utána szól :

„– Esztet vigyed magaddal galambocskám „– s feléje dob egy kis csomagot , melyben a legújabb Náza fejlesztés , egy acélbetétes Pempörsz cippzáros pelenka található . „– Vedd fel minden óra előtt az oskolában , meglátod nagy hasznát veszed majd .

*****

„No , szóval – folytattya a Szemésfültanú Faszi a befejezést – még asztat elmondom , amikor a fegyelmi ügy kirobbant . A Poli ,akkor má ’ úgy gondolta , ő kitanulta az összes rafinériját , ami a pástorkodásho ’ kell , az meg se sehogy se jó , hogy a birkák is tanujják kifelé . A birka csak legeljen szép csendesen , ne akarja beleütni az orrát a magasabb ügyekbe ’ . Az oskolát bezáratnyi csak úgy nem lehet , mer ’ nagy a rajongás a Szürreális Smucek Tanító iránt , úgyhogy a régi módszert kell elővenni , amit maga a Doktor Smucek adott lefelé „ az Elterelés – avagy hogyan vádojjuk meg riválisainkot „ esetleírás órákon .

Ekkor má' nemzetközileg is híre ment a kurzusnak , a sikerekre még a nyugati barbár világ is inígykedve figyelt . Az oskolába má' annyi érem vót ' , hogy külön termet kellett építenyi a kollekciójnak . Épp akkoriba nyerték meg a Vörös Pelikán Nemzetközi danolászó versenyt Pápuja – Újgíneán , ahonnan a Búzösgörgedelmes Pottyáncsoma oskola az összes érmet elhozta . Így aztán az arab győztesnek álcázott hosszú nyakú , nagy gígájú külyök , valami Elkúr – Tukán ibn Alihasszán csak egy pusztit kapott a Démiszrusszosztó , a zsúri elnökítö' . Téeszelnökelvtárs , aki maga is tanult az oskolába , szakmai babérokra törekedett és ekkor kérte fel a Tanító elvtársat , vállalja má' el a Téeszcsés fejönő csapat felkészítésit a járasi döntöre . A Tanító beadta a derekát , némi természetbeni juttatásé' cserébe . A Tanító is csak ember , ugyi , férfiasság , miegymás abban is ott mocorog , mégha tilos is a tanítványoknak mutogatnyi .

„– Úgyúgy . úgyúgy „– értenek egyertértőleg a hallgatóság .

„– No , szóval képezte is kifelé a győztes fejönő csapatot a Doktor Smucek , igen sokoldalúan . A botrány akkor tört ki , amikor Téeszelnökelvtársat is oda ette a rossz nehesség egy edzésre , gondolta maga is trenírozik egyet a Faros Gizivel , mer ' ugyi , fontos a jó kondíciójó ojjan pozíciójóhoz , mint a Téeszcsé irányítása . Kezdte is vóna a gyakorlatokat , (letolt gatya , bemosakodás , miegymás , az előkészületek redben megvótak , ahogy kell) amikor is gyött a nagy pofára esés – kiderült , hogy az objektum foglalt kérem . A Tanító éppen egyéni erőnléti eddžést tartott a Faros Gizinek és az objektumot má' nem tudta időben elhagyni . Mentségükre legyen , nem számítottak vendégre , hisz egy egyéni felkészítést nem illik megzavarni .

„– Úgyúgy , höhőhő „– megy a röhögés feszt , empátija az semmi .

„– No , szóval a gyilkosnak is meg van ugye a maga igaza ezen a világon , nem egy szexuális micsoda nagy felcsigázódás állapotában lévő férfi embernek , mégha Tanító is az illető , vagy éppen Téeszelnökelvtárs . Hogy kinek vót ' igaza ? Ki tuggya asztat ? Tán mindkettőnek . Tessék csak kipróbálni kérem ezt is , azt is , mindkét álláspontot . Egyrészt ugyi benne van az ember derekasan az objektumban , pulzus szám fönt az égbe ' , szemek behúnyva , a tréning spiccen éppen , oszt egyszer csak érződik , hogy valaki oda furakodik . Szóval egy tréninget nem illik megzavarnyi , ez érthető álláspont . Másrészt viszont ugyi , a férfitárs álláspontja is védhető aspektus . Készülsz böcsülettel a pásztoróra felidézésire – spréj a hónajkutyákra , néhány köpés a szájhigénijáért , miegymás – törzs előre , mint az orosz katona Berlinbe , oszt hoppá ! Micsoda pofára esés . Szóval tegyen igazságot a Gyebi bíró , ha tud .

„– Úgyúgy , úgyúgy „– mutatott példát szolidalizmusból a hallgatóság .

„– Nem is lett vóna ügy a dologból , szexgét meg végképp nem , mer ' igazi káderekhez méltón a helyszínen lerendezték a problémát . „– Gyere fíjam , tiéd a pálya ! „– adta át a helyet a Tanító dolgavégeztével . „– Ó , a világért se zavarnék Tanító elvtárs , csak ha má' tényleg kész vagy . „Még meg is ölelték egymást . Csak hát ugyi a női száj , a világ egyik legélesebb fegyveri megint eljárt . A Faros Gizi , mikor az eset után a Polival tréningezett éppen és eldicsekedett a kapósságával , csak – csak tövirő hegyire elmeséte a történet , úgy nézze és becsüjje meg a helyet a Poli , ahova most őt oda engedi ficánkolnyi , hogy ott nemrégiben valóságos közlekedési dugó állott elő . A Poli igazi tanult zsványhoz méltón apróra kielemezte az ügyet , oszt dörzsölte a tenyerit , mer ' sokszor viszkett neki valami gombás nyavolya miatt .

*****

„No , szóval másnap , hogy , hogy nem , a Tanító ábrázattya a gráci Winer Unhájlíg Cájtungba virított a címlapon . „, Szexkan az oskolába „,, Botrány Csicsófalván „,, Fejönököt molesztál a pedagógus „, meg ki tuggya hány cikk íródott hamarjába . Nem vótak irigyek a stájer maceszok az is biztos , mer ' az amstetteni büszkeségrö' nem írtak annyit , mint a Doktor Smucekrö' , meg a csicsófalvi ügyről . Beindult

a micsoda nagy híradás , gyöttek a világhíres riporterek (például áll a faszi az oskola előtt marha nagy mikrofon a pofája előtt , oszt mongya , hogy ő Szkott Watt Bíbisi tudósít csicsófalvára ’ , közbe a nevi is ki van írva , meg ki ne tudná , hogy az ott az oskola Csicsófalván , tiszta hüjék ezek a celebmarhák , a celeb fajtájukat , asztat) , nyilatkozott boldog boldogtalan , a Tramplifejú gyerektő ’ a germán szépségig mindenki nyomta a tutit . A Poli tisztára kivirult , nyomta a sódert minden stábnak :

„ – Falazhattuk köntörbe is elvtársak , polgártársak , de mink megnézzük kire bizzuk az apraja cseppjeinket , mink itt öröködünk a morálon , mer ’ mivé lenne errefelé a világ , ha a cseppecske felnövekvő generációjó esztet láttya . Az ügyet lerendezzük belsőleg , nem kell ide ijjen felhajtás , mer ’ mink diszkrécijóra taníttjuk az ifjúságot , mint személyes példamutatás . „ – húzta ki magát , ha nem tudná a néző elvtárs kire gondol .

„ – Azt beszélük , hogy maga is igénybe vette a fejjőnő különleges szolgáltatásait ? – „ kérdezte a Szkott Watt Bíbisi .

„ – Kérem szépen ne falazzuk itt a köntört , amerikai elvtárs , mer ’ mindenki tuggya , hogy én vizsgáltam meg az elvtársnő állapotját , különben reggel és este megiszok egy pohár tejet . Csak egy példát mondok az elvtársnak kérem szépen : mivé fajulna itt az ügy csak a Téeszcsé sertéstelepen , ha a Stroszek meg a Grigor , a két fedezőkanunk ijjen időzítéssel dolgozna . Miféle szaporodást várhatnánk mink a sertésállománytól , ha egy cocát mindkét fedezőkan inszeminálná . A csicsó szorgalmas nép kérem , nálónk nincs pazarlás

„ – Mi lesz az oskolával Csicsófalván , bezárják , vagy új tanítót hoznak ? „ – kérdezte a Szkott Watt Bíbisi .

„ – Ugyi összehaverkodtónk a maga főnökövel a wécébe , mikor szünetbe kijártónk cigarettázni . Ájem Tramplifejú faszagyerek , nagy haver . Ő mikor az indián kérdést megoldotta , a legdemokratikusabban megbeszélte az ügyet a szenátorokkal , hogy nem kell annyi kiokosodott birka a nyájba , mer ’ csak megzavarogynak az egész akol a tudástól . A posztos rendőr az csak maraggyon az utca sarkon , a pap prédikájjon , a fedező kan fedezzen , a fejjőnő meg fejjen . A Tanítóval meg az oskolával majd lesz valami . Megoldjuk belsőleg az ügyet . „

*****

A Tanító az Ölbe Ringat DagiBlatt néhány hét múlva megjelent cikkét olvasgatta éppen , miközben a vizsgázók a helyükön készültek a szóbeli vizsgára . Egy cikk tudósított a járási fejjőversenyéről , melyet a kiválóan felkészített Csicsófalvi Téeszcsé csapata nagy fölényrel nyert meg . Az érmekeket nem tudták átadni , mert a díjátadóra valamennyi eltűnt .

A kis bálnavadász tanonc japán legényke (az Acsi Acsi – a szerk .) az Űbermocsok – elméletet húzta a vizsgatételek közül . Ezt mindenki már első héten bemagolta , így Acsi Acsi is , de érteni , ha ezen múlik a bálnavadász karrier , hát akkor se fogja megérteni soha . Hiába kacsingatott a puszkájára és olvasta : „ . . . mindenki tiszta , aki nem mocsok , ergó ebből ugye egyenesen adódik , mint lekváros fánkon a hangyaszorgalom , hogy aki nem tiszta , az mocsok . Nem mindenki születik tejjesen tisztának , mert létezik ugyi genetikai szennyeződés , így a „ tabula rasa „ egy nagy marhaság , még aki ki is találta . Az Űbermocsok az ojjan fehér , mint a mennyország , de nem mind arany , ami fénylik . . . „ Úgyse érti , vágta zsebre a puszkát . Azt pedig végképp nem érti mi szükségé lesz neki erre a tudásra bálnagyilkolászás közbe .

Hancsovszki János fotójának részlete

JANESKÓ GYÖRGYI

Orrbaszájbapiercing Fiú és Nenike története

Értetlenkedő Apa feltolta homlokára a szemüvegét. Dörzsölgette hitetlenkedő szemeit, de az üzenőben sajnos egy újabb beírás éktelenkedett. Egyszerűen nem értette a fiát. Azt hitte az első középiskolai éve után megkomolyodik, és tessék! Rosszabbodott a helyzet!” Megintem, mert a férfimósdóban, zárt térben petárdát robbantott a társaival, veszélyeztetve azok testi épségét!” , vagy ez az utóbbi, ” Agresszív viselkedése miatt figyelmeztetésben részesítem”. Itt álldogál előtte, hanyag testtartásban, mintegy demonstrálva, ez az ügy őt igen kevésbé érdekli, essünk gyorsan túl rajta!

- Mit tudsz ehhez hozzátenni? Halljuk?- rekedtre fáradva motyogtak elő ajkai közül a szavak.
- Semmiség az egész. (Sötétbarna hosszú frufu egyik szemre rá, Converse cipővel szőnyegrojt piszkálgatás.) Az ofő rosszkor volt rossz helyen. (Tekintet megemel az apára, hosszú barna frufu mindkét szemre rá.)
- Ennyi? Kissé bővebben ,ha kifejtani szíveskednél?
- Szóval mindenki ezt csinálja. Ha, menőznek előtte, vagy belemásznak a komfortzónájába. Kijelöli a határokat. Tudod, mint Dugó, a terrierünk, mikor megjelöli a fák törzsét és rápisil. Ennyi volt.
- Értem. Máris többet tudok. És ,ezek után írjam alá, ha már ilyen bőven felvilágosítottal?
- Aha. (Lábszár vakargatás ,üzenetjelzés a zsebből. Türelmetlen kotorászás.)
- Jó. És a telefont beszolgáltatód. Egy darabig.
- Ha ettől jobb neked! Csak kikapcsolom, tudod-komfortzóna. (Fintor, szájbígyesztés. Hanyagul ajtó be.)

Orrbaszájbapiercing Fiú reggelente, iskolába menet összefut a szomszéd nénivel, Nenikével , ahogyan az utca becézi. Nenike olyan öreg, hogy arcán térképpé futnak a ráncok. Zsémbe egy teremtes. Nyáron bottal kergeti a gyerekeket, mert gyümölcsöt szednek a járdára hajló meggyfája ágáról. Másnap egy nagy tál meggyet tesz a kapu elé és dohog, hogy az ágakat nem szabad letörni , ő a meggyet nem sajnálja csak a fát. Estéknél kinn üldögél a ház tornácán, mindig jár a keze, kukoricát morzsol, vagy varrogat. Össze szokott futni vele a dombi kisboltban, ha Anyacsakegyvan elküldi vásárolni, délutánként. Szürös, átható kék tekintetbe elég egyszer belenézni, az ember már is úgy érzi ráöntötték a keresztvizet, és fut a hátán berzenkedve, utat csinálva a lelkiismeretnek.

Hétvégén reggel, Értetlenkedő Apa átnézett a szomszéd portára, szembe Nenikéhez és így szólt:

- Mi lehet ezzel a szegény öreg asszonnyal? Alig látom mostanában.
- Éhezik. - hangzott a válasz a barna hajzuhatag alól, néhány bundás kenyér morzsapotyogtatást követően.
- Tessék? Te ezt meg honnan veszed?
- Hát, mostanában, csak kenyeret vesz a boltban. Ultra gáz. Pedig, szereti a kakaós csigát is. Meg az almát se veti meg. De csak megfogdossa és visszateszi. Nem szól semmit, de tudom, hogy megvenné.-(tea szürcsölés.)
- Ne találgass!- (csak nem beszélgetünk?)
- Tuti leleszteltem. A múltkor előbb végeztem és vettem neki egy kalácsot. Felakasztottam a kapura. Kilestem. Rögtön kibontotta és beleharapott. De büszke. Ha a kezébe adtam volna, elutasít.
- Ezt meg honnan veszed?-(Na fene!)
- Tudom, mert ismerem a természetét. Nem hagyja magát sajnálni. (Olyan mint én, ha eddig nem vetted volna észre!) - Van egy ötletem..

Az apa hitetlenkedve söpörte félre a reggeli újságot, és szemét a fiú arcára függesztette.

- Szóval, jól jönne nekem egy fekete sál. Nagy divat most a kézzel bigyózott. Ha megkérném , hogy csináljon egyet, és megegyeznénk az árban, vagy amiben akarja..

Az apa szemöldöke körbejárta a homlokát a csodálkozástól, beleegyezett. Ettől kezdve Nenike, Orrbaszájbapiercing Fiú szívügye lett. Menedzselte az öreg hölgyet, de nem csak tessék- lássék , hanem profi módon!Körbeszervezte a telepet, ki mit igényel az idős asszonyságtól és mivel fizet cserébe. Kutyasétáltatás, gyümölcsfametszés, virághagymák, dugványok, palántanevelés, pincebérlet, üres boroshordók bérlése, és megannyi dolog, ami Nenike teendője lett hirtelen,kamrájába egy- egy zsák burgonyát, kétnaponta friss tejet, lisztet, cukrot és még ki tudja mit eredményezve. Csak a vadóc fiúban bízott meg. Fél szavakból szőtt megállapodásuk gyorsan megkötött, füzetet vezettek, és ahogyan Nenike gömbölyödött, úgy rövidült a fiú frufruja. Nem mondhatni, hogy Nenike megszelídült, de kissé kedvesebben gördültek a korholások és a csípős megjegyzések az ajkáról. Orrbaszájbapiercing Fiú sem lett mintatanuló, de megszűntek a rovók.

Értetlenkedő Apa pedig kezdte elhinni végre, talán mégis az ő fia ez a kétértelmű, szúrós csikó hajú gyermek, mély barna tekintettel. Már amikor ablakot nyit a világra.

SZABÓNÉ BABIK ERZSÉBET

Sápadt tündér

Egy tavaszi éjszaka láttam meg őt,
oly sápadt volt, ám kecses, mint egy kis őz,
szárnyain csillagporos bánat játszott,
felhőkből jött, de törődöttnek látszott.
Kicsiny harangvirág teste megfáradt,
csak nézte egy tó tükkrét, mely oly bágyadt
képet mutatott visszatükrözve már,
s cirógatta őt sápadtan holdsugár.
Néhány virág még így is üdvözölte,
a kis tündér a szép szót megköszönte
kedves hangon. Aztán szárnyait kitérta.
Sem ég, sem föld őt talán sohse várta.
De végül indult, vissza az egeknek:
ott talán, igen, mégiscsak szeretnek.

HAÁSZ IRÉN**Éjszakai járat**

...nem félni már,
csak eltűnődni,
széthullt bizalmat egybeszőni,
csak rakosgatni össze újra
riadtan
jog hitébe bújva,
illesztgetni, mint
tört cserepet
a megállóban igyekezett
a busz sofőrje,
aki látta
felszálláskor a kosarába
simulni a kék mázas kancsót.
A darabkák
nagy része megvolt,
de csőstül szakadt rá a mennybolt
az asszonyra, kit
gyúrt kopaszok
eltorlaszolva hátsó ajtót
előbb lökdöstek,
majd míg sírva
kérlelte őket hagynák békén –
lelkét, s kancsóját összetörve
kirabolták
durván röhögve.

Penge is villant!

Esti járat...
Utas alig, az is beszárad
saját kis magány-gubójába,
strucc módján
feszeng ültében mindahány.
Fülek és szemek tágra zárva...
Le is pattantak,
nyomban, amint
megállóban az ajtó kinyílt...
A kopaszok is elimaltak,
és tükrében a buszsofőr
észlelte a megroskadt nőt,
kosarát is,
ami kidőlt
és tört cserepek halmazát...

De vér, az nem folyt legalább...

ELBERT ANITA**A tavasz írásjele**

A természet kileheli
Magából az életet,
Így válván egyedivé
Minden, bárha a fajok
Közös tulajdonsága
Lévén megvan a csoportoknak
Is a nevezete. Nincs két
Egyazon margaréta,
Tulipán, vagy mormota,
Minden egyedben van
Valami különböző, amitől
Egyéniség az adott növény,
Vagy állat, s így a természet
Mindenhol színes, és üde.
Nem mondhatják az írók,
És a költők, hogy ők tudnak
A legjobban verset, vagy
Regényt formálni a természetről.
Ugyanis a tavasz az életben
Képes írásjelét a szellővel,
A napsütéssel, és az esővel
A fákon, bokrokon, és
Fűszálakon hagyni.
A legszebb írás ugyanis
Nem a karakterek egymásutánjában
Keletkezik, holt anyagba mártva,
Hanem az életben a betűk bizony
A rügyek, bimbók, és virágok,
Melyek mind jelentést kölcsönöznek
A természetnek. A tavasz egy mély
Lélegzetet ad az életnek, hangja
Az öröklét dadogó éneke,
Mely segítséget ad azoknak,
Akik elidegenítve látták maguktól
A természetet. Egy letört ág, vagy
Lábnymok, letaposott pázsit
Mind jelentést kölcsönöz
A hozzá értőknek, az erdők
Mély, öblös hangja megszólal,
Ha a tavasz írásjelet vet
A létezőkre. Ez a némaság
A természet csöndje, mely
Tavaszkor kinyílik, akár
Egy virág, hogy szárnyaival
Betakarja az eget, és színessé
Tegye a mindenséget.

DOBROSI ANDREA

Rendíthetetlen

Ne bánd, hogy nem tudod...
a holnap is ad titkokat;
csak egyre törekedj,
mindenkor ember maradj!

Vár a ma, bízz te is,
célod benned legyen: utad,
nem az győz, ki fáklyát
ragad és megles titkokat!

Magad vagy a rejtély,
azzal kezd, ne máshol kutass,
el ne tántorítson
se mélység lenn, se fenn magas!

Ahhoz nem kell fáklya,
elég, ha szíved ver, az vezet –
légy benne középén
rendíthetetlen ékezet!

B. TÓTH KLÁRA

Küllőglória

Páromé a legkedvesebb arc, a legszelídebb tekintet, ovis korunk óta tartom ezt a véleményt, amikor mindig a közelébe húzódtam játszani, már akkor sugárzott belőle a harmónia, ráadásul kisportolt az alkata, hiszen állandóan dolgozik, hazaadja a fizetését, persze sok irigyem akad a barátnőim között, egyedül ásta ki a pincét, mikor én kint szórakoztam a torontói rokonom esküvőjén, akitől azóta elvált az asszony, lelépett a közös gyerekekkel Mexikóba, párom meg csak gürcölt itthon az építkezéssel izzadt kezeslábasában, még az izzadságszagát is szeretem, nagyokat szippantok belőle, ha megölel munka közben, bár a terhességek alatt ettől a szagtól kirohantam volna a világból, de hát ez a kémia, így átalakul az emberi szervezet, mikor új életet hordoz a szíve alatt,

állandóan lesi a kívánságaimat, valósággal a tenyerén hordoz, bár mostanában valahogy egyre nehezebben ferek bele, ahogy hazaér, rögtön nekilát a munkának, fűvet nyír, tetőt javít, csatornát pucol, meg hullott almát kompótnak, megmetszi a fákat, néha túl lelkesen, mint fodrászom, aki csak vágni szeret, ha három centit akarok vágatni, annyit hagy, szóval a gyümölcsfák és a frizurám közötti összefüggés állandó;

a fél kerület hozzánk hordja a fahulladékát, a kikapós asszony, vagy piás férj hátán eltört polcokat, váláskor kettéfűrészelt ágydeszkákat, közel s távol mindenki bevezette a gázt, csak mi fűtünk faelgázosító kazánal, ami mindent elnyel, és szinte tökéletesen éget, mikor nem volt munkája, jól jött, hogy nem kellett tüzelőre költeni, azóta elterjedt, hogy favágó, de most már nem áruljuk el, hogy áramlástechnikai gépészmérnök, mindenféle egyéb szakirányú végzettséggel, ne hozzuk őket zavarba, inkább kezeslábasban jár fejszével a vállán, gumicsizmában, zsebéből kikandikáló faékekkel, ha néha mégis öltönyt kell

vennie, a kertek alatt oson, napszemüvegben. ne ismerjék fel a szomszédok, ismerős ablakok előtt négykézlábra ereszkedik, ne gondolják, más kasztba tartozunk, ez egy szegény környék; mindenkinek ő szereli a biciklijét, mióta bezárt a kerékpárszerviz, múltkor is ült a kertben a sámlin és szerelt, amikor a feje fölé emelte a biciklikereket, hogy ellenőrizze a gumi állapotát, jól megpörgette, ahogy egyre gyorsabban forogtak a küllők, megcsillant rajtuk a napsugár, villózott rajta az égi fény, olyan volt az egész, mint egy túlméretezett glória, nem győztem gyönyörködni benne, ő az én különbejáratú háziszentem, mintha egy templomi oltárképről lépett volna ki a füves udvarra, a gépolajtól síkos biciklialkatrészek közé;

csak a kádat nem mossa ki maga után soha, minden este ottmarad utána a koszcsík, harminchárom éve nem tanulja meg, hogy frissen sokkal hamarabb lejön, de aztán az jut eszembe, hogy végre valamit én is tehetek érte, hiszen ha jól belegondolok, ez az egyetlen hibája, és már örülök a csíknak, vidáman, dúdolgatva dörzsölöm a súrolószeres szivaccsal, büszke vagyok, hogy milyen szép, zsíros csíkot hagyott ma is, ilyet csak ő tud, amikor jól megizzad a tuskóhasítástól, csak ő, az álruhás mérnök úr, aki fejszével a vállán rója az utcákat, nehogy csalódást okozzon a szomszédoknak, a zsíros kádcsíkok mestere, az én görögös arcélú, küllőglóriás favágóm.

2013 október

KOVÁCS T. ISTVÁN

Feketén-fehéren Emlékképek a közelmultból.

Közelmultunk emlékképei jelennek meg Hancsovszki János nemrég kiadott fotóalbumában. A fekete-fehérben készült képek gyűjteménye az érdi Perjési Grafikai Műhelyben készült el. A most hetvenéves fotoriporter azt írja a könyv fülszövegében: „A múlttal való szembenézés célja, hogy újra lássuk, honnan indultunk és mekkora utat tettünk meg az utóbbi évtizedekben.”

M. Nagy Péter újságíró, az Érdi Újság főszerkesztője (akivel Hancsovszki János addig dolgozott együtt a Pest Megyei Hírlapnál (két évtizedig), amíg a lap meg nem szűnt) azt írja a könyv ajánló szövegében: „Kordokumentumok ezek a fotográfiák, apró emlékezetmorzsák, egy letűnt, leváltott korszak utolsó pillanatairól.”

Hancsovszki János tudósított a parlamenti ülésekről. Szorgalmasan járta a falvakat, kisvárosokat. Dokumentálta többek között a Börzsöny-vidék eseményeit. Otthonosan mozgott Nagymaros és Bernecebaráti terjedő körzetében, az Ipoly-melléki falvakban is. Szerinte legalább 25 ezer fotója jelent meg a magyar sajtóban. Pályája során - mint mondja- 30 ezer kilométert autózott és 17 gépjárművet használt el. Jelenleg Ő az Érdi Ipartestület elnöke.

Most közreadott felvételei a hetvenes- nyolcvanas évek világának emlékképei.

Kismaros. A Börzsöny Kisvasút végállomása a múlt század nyolcvanas éveiben.

Készülődés. Tűzrevaló a hidegebb napokra.

Kemence.

Utoljára iskola volt, most üresen áll a régi Hont vármegye(1752-1806)egykori székháza. 1782-ben Itt tartották az” emberevő” cigányok hírhedt perét. 1806-ban tűz ütött ki az épületben, miután a megyeszékhely Ipolyságra került át.

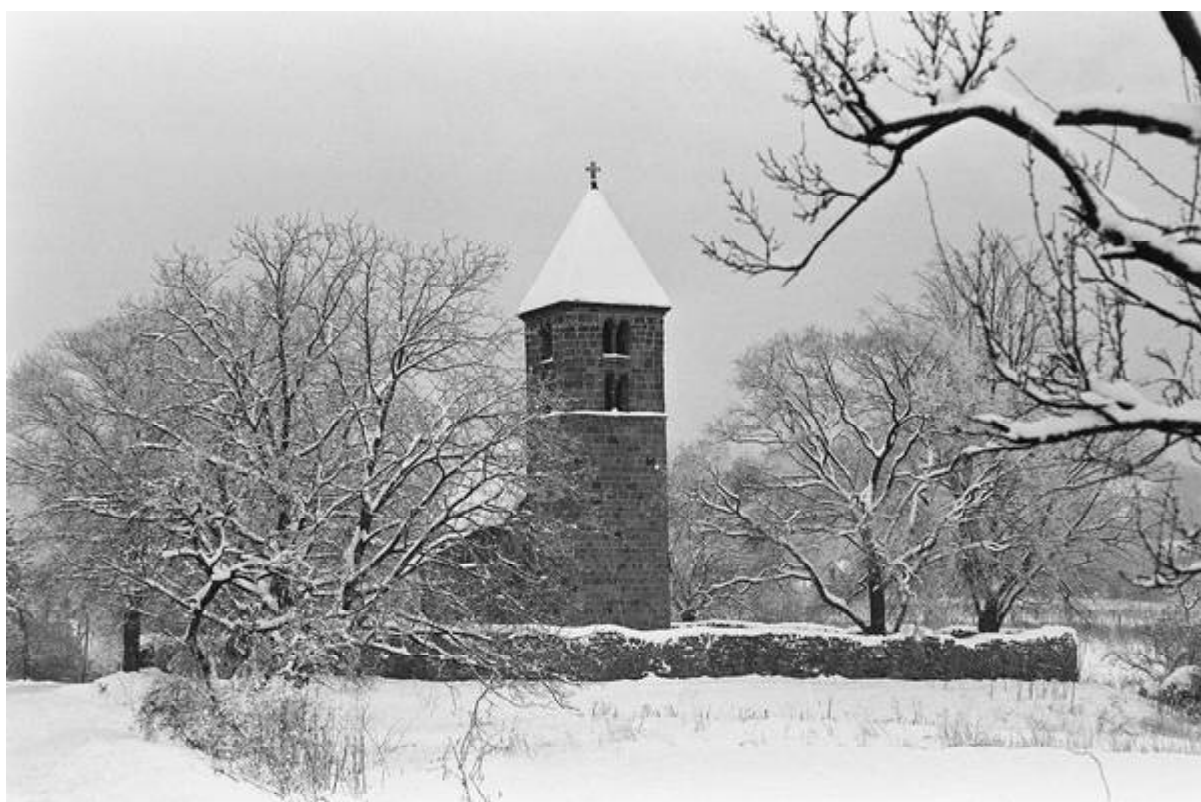
Szabadtéri klubnap a bolt előtt.

Utcai csendélet. Népviseletre már alig emlékeztető öltözetben.

Nagybörzsönyi hangulatkép.

A behavazott Szent István templom Nagybörzsönyben.

Országhatár Letkés mellett. Ma már szabad az átjárás.

A fodrásznál mindig meg lehetett tudni, hogy mi újság a faluban.

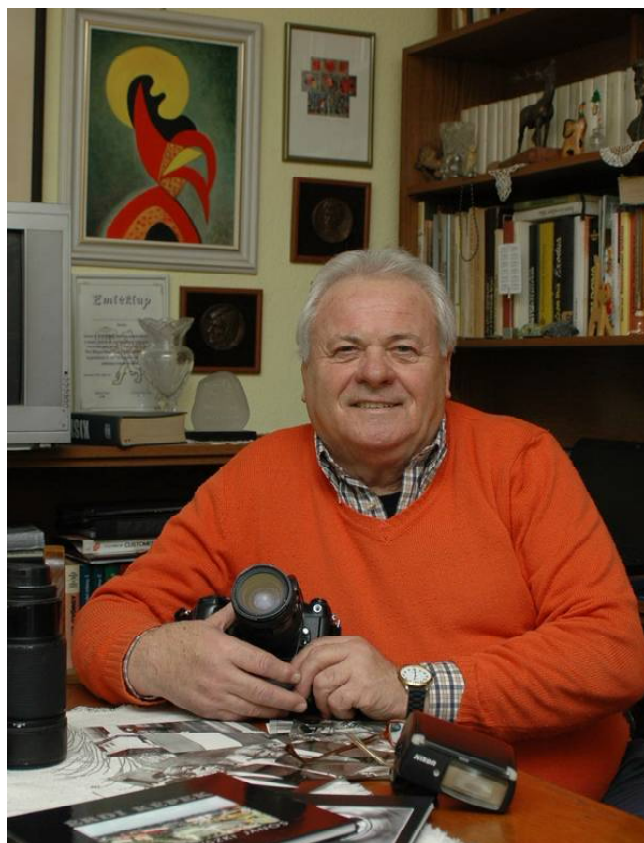
Ipolytölgyes. Fuvar, tehénfogattal a nyolcvanas években.

Szállítás előtt. Amikor még kiváló minőségű meggyet szüreteltek a perócsényi téesz gyümölcsösében.

Horgászok az Ipoly partján. A nehéz időkben a folyópart két oldalán élő magyarok, rokonok, barátok a két part közt átkiabálva, gyakran cseréltek itt híreket egymás családjairól.

Hancsovszki János fotoriporter.

BÖRZSÖNYI ERIKA

(Hazafelé)

Míg a busz a friss tavaszi tájban
tovafut velem, eltűnődöm a látványon
mi élém tárul: hegyeim úgy simulnak
bele a síkságba, mint elomló női mellek
a simogató férfitenyerekbe, s én különös
izgalmat érzek, soha el nem múló örömet,
hiszen ez már a Mátra utolsó nyúlványa:
szülőföldem, szememnek oly kedves
valamennyi hegye, völgye és lankája.

GÖMÖR KATA

Egyedül

Ez a világ
Nem nekem való
Gyorsan és egyre
Messzebb gondolok
A felismerés...
Itt már ritkán
Süt fel a nap
Napvilág romjai
Sikoltó égbolt
Kő jajgatása
Föld hasadása
Kék magasban
Fellegek úsznak
Szívemhez közel
Ragyogó angyalok
Lelkemen játszik
Isten keze
Tengerében a térnek
Nyüzsögnek csillagok
Titkos burookban
Bekötött szemmel
Összefont kézzel
Ülök...
Egyedül vagyok

BORSI ISTVÁN

Hol itt, hol az „ott”?

Egy este, önfeledten
otthonom kerestem.
Csillagot nézem
ami rég nincs is ott
hisz a fény millió éven át
hozzám utazott
onnan visszanéz a felém a Lét
tudja, hogy nézőként
már itt sem vagyok.
Rög, mi most e percben
a lányomomba görög
az valós én-világom
ráállok most, rajta! Vagyok!
S a talpamon visszanyom.

BESZÁMOLÓ

2017 április 11, a Költészet Napja, Spangár-díj átadás, antológia bemutató

Nyugodtan állíthatjuk, hogy az irodalom szeretete, megismertetése tekintetében Rétság jó helyen áll, ha lenne ilyenféle verseny. Nem csak a település méretéhez képest hatalmas könyvtár, a könyvbemutatók, könyves rendezvények sora igazolja ezt, hanem a környékbeli alkotók közössége is, akik majd másfél évtizede gondoltak egy nagyot.

14 évvel ezelőtt a Rétság környéki irodalomszeretők, szerzők úgy döntöttek, hogy létrehoznak egy irodalmi közösséget. Így jött létre a **Spangár András Irodalmi Kör**. Ez a formáció nemhogy kiállta az idők próbáját - hiszen ma is működik - hanem a kezdeményezés több nemes célt is megvalósított. Egyik ilyen, hogy irodalmi pályázatot hirdetett. Erre az évre már 13. alkalommal. A másik, hogy Karaffa Gyula főszerkesztésével létrehozták a **Börzsönyi Helikon** című irodalmi, művészeti folyóiratot, amely már 12 esztendeje minden hónapban megjelenik. (Társadalmi munkában létrehozva, és elektronikusan ingyenesen terjesztve.) A lap egyre bővebb szerzőgárdával és olvasóközönsséggel régen túlmutat a Megye határain.

A Spangár András Irodalmi Pályázatra ebben az évben is számos pályamű érkezett. Ebből válogatott a zsűri. Az értékelés titkos, a művek osztályozásánál még a döntnökök előtt sem ismertek a szerzők. Így került kiválasztásra az ez évi antológiába kerülő 37 vers és prózai írás, illetve ilyen módon döntöttek az ebben az évben átadandó Spangár-díjakról. A kötet elkészült, bemutatásra várt.

Szép hagyomány, hogy a Költészet Napján kerül sor az egyre nagyobb rangot jelentő díj átadására, és a friss könyv bemutatására. Idén is így történt. Délután 17-től igencsak szűknek bizonyult a könyvtár olvasótermi része. A helybeli érdeklődők mellett természetesen pályázatot benyújtók, és a korábbi Spangár-díjasok is jelen voltak. Az intézmény külön tárlóba emelte ki a korábbi díjazottak önálló köteteit, már amivel a bibliotéka rendelkezett.

Varga Nándorné, az intézmény igazgatója köszöntötte a megjelenteket. Majd Kovács Balázs gitárral és énekelve adott elő egy megzenésített József Attila költeményt. Később is hallhattuk muzsikáját, akkor már saját művek előadásával színesítette a művészeti programot.

Elsőként Kotroczó Balázs rétsági képviselő, a Város Képviselő-testülete nevében köszöntötte a megjelenteket. Kiemelte az önkormányzat kultúratámogató gyakorlatát. Majd Karaffa Gyula, a kör elnöke szólt a pályázat értékéről, az irodalom erejéről, és arról az örömről, hogy a fiatalok is egyre jobban megjelennek az alkotók és olvasók között.

Újabb zene után ünnepélyes pillanatok következtek. A prózai kategória díját ebben az évben **Kellár F. János Immanuel** érdemelte ki. A Dovák B József által tervezett tűzzománc plakett átvételét követően ismertetésre került életrajza. Vers kategóriában **Mohai Szilvia** nyerte ebben az évben az elismerő plakettet. Korábbi gyakorlat szerint a nyomdából frissen érkezett kötetből helyi előadók élőszavas illusztrációkat mutattak be. (Szájbelyi Zsolt, Pekáriné Mindszenty Csilla, Nagy-Velki Anita, Kelemen Ágnes, Varga Nándorné)

Befejezőként következtek a gratulációk, dedikálások, illetve a kötet megvásárlása. És természetesen baráti beszélgetések a régen ismert barátokkal, a most bemutatkozott alkotókkal. Itt mondjuk el, hogy ebben az évben a könyv fotóillusztrációira is pályázat került kiírásra, a beérkezett fotográfiákból került a lapokra 10 alkotás. Aki nem tudott eljönni, vagy még vásárolna az ez évi irodalmi válogatásból, a könyvtárban megteheti. (Amíg a készlet tart.) Egy kötet ára 1500 Ft. Pár képünk az ünnepi esemény pillanatait idézik, és bemutatják az elismerést átvevőket.

Szöveg, fotók: Girasek Károly

KOCSIS GYÖRGY

Hit, remény, szeretet

Mint
Krisztus arcán
az
elpergő könnycsepp,
mint
az
elfogyó, megújuló telihold,
olyan akartam lenni,
tiszta,
átlátszó,
és
ragyogó.

Hittel,
reménnyel,
szeretettel átítatott,
örök életű fényvirágokat arató,
gondolkodó,
érző,
szenvedő,
és boldogságos
ember-fia.

PROGRAMAJÁNLÓ

MEGHÍVÓ

a **Horváth-Hoitsy Edit irodalmi-művészeti díj átadójára,**

melyre 2017. május 04-én, csütörtökön n du. 16.00-tól
műsorral egybekötve kerül sor a **Zuglói Civil Házban.**

Cím: 1144 Budapest, Csertő park 12.

Kuratórium:

BARANYI FERENC *Kossuth- és József Attila-díjas költő, író, műfordító*

KODAY LÁSZLÓ *Csokonai-díjas festőművész*

NICK FERENC *a Falvak Kultúrájáért Alapítvány kuratóriumának elnöke*

PAYER IMRE PhD *irodalomtörténész, költő*

VIHAR JUDIT *irodalomtörténész, haiku-költő*

Megközelíthető:

Metróval az Őrs vezér teréig, onnan az IKEA oldalától induló 82-es trolival;
vagy: a 144-es, a 131-es vagy a 231-es buszokkal a második, a Vezér úti
megállóig, onnan pár lépés gyalog.

A Blaha Lujza tér felől 7-es busszal a Tisza István térig (a korábbi Róna utcai
megállóig; Róna utca – Thököly út sarka), onnan a 82-es trolival a Vezér úti
(10.) megállóig.

Parkolás: utcán, díjmentes parkolási lehetőség.

Üdvözlettel:

Fetykó Judit

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Pályázat az Esterházy János Emlékév tiszteletére

Az Esterházy János Szülőföldjéért Egyesület, az Élő Zoboralja Polgári Társulás, a Pázmáneum Polgári Társulás, a Pozsonyi Magyar Intézet és a Szlovákiai Magyar Írók Társasága

Esterházy János halálának 60.évfordulója alkalmából és az

Esterházy János Emlékév tiszteletére

szépirodalmi és esszéírói pályázatot hirdet

szabadon választott irodalmi műfajban.

Elsősorban olyan pályaművek beérkezését várjuk, melyek Esterházy János életpéldája, erkölcsi magatartása, mélységes emberszeretete, a tolerancia, a nemzetek és nemzetiségek közti testvéri szeretet értékrendjének irodalmi lenyomatai, illetve a korunkat is jellemző agresszív, szélsőséges, valamint nacionalista és intoleráns megnyilvánulások, továbbá a globalizáció veszélyeire és a hagyományos európai nemzeti-erkölcsi-emberi értékeket fenyegető jelenségekre, visszasságokra reflektálnak.

A jeligével ellátott pályamunkák beküldési határideje: **2017. V. 31.**

A zsűri tagjai:

Dr. Molnár Imre, a Pozsonyi Magyar Intézet igazgatója, Esterházy-kutató

Tóth László, József Attila- és Forbáth-díjas költő

Tőzsér Árpád, Kossuth- és József Attila-díjas költő, a Nemzet Művésze

Díjazás:

1. díj: 1000 EUR és értékes könyvcsomag
2. díj: 700 EUR és értékes könyvcsomag
3. díj: 400 EUR és értékes könyvcsomag

A pályamunkák kiértékelésére és az ünnepélyes eredményhirdetésre 2017. szeptember 22-én Alsóbodokon, a középiskolai diákok számára kiírt „Sem gyűlölettel, sem erőszakkal” elnevezésű Esterházy János és kora Kárpát-medencei műveltségi vetélkedő döntőjének helyszínén kerül sor.

Egy pályázó több alkotással is pályázhat. A pályaműveket postai küldeményként három kinyomtatott példányban és digitális formában (CD) is kérjük a következő címre postázni:

Szlovákiai Magyar Írók Társasága

Galantská cesta 658/2F

92901 Dunajská Streda

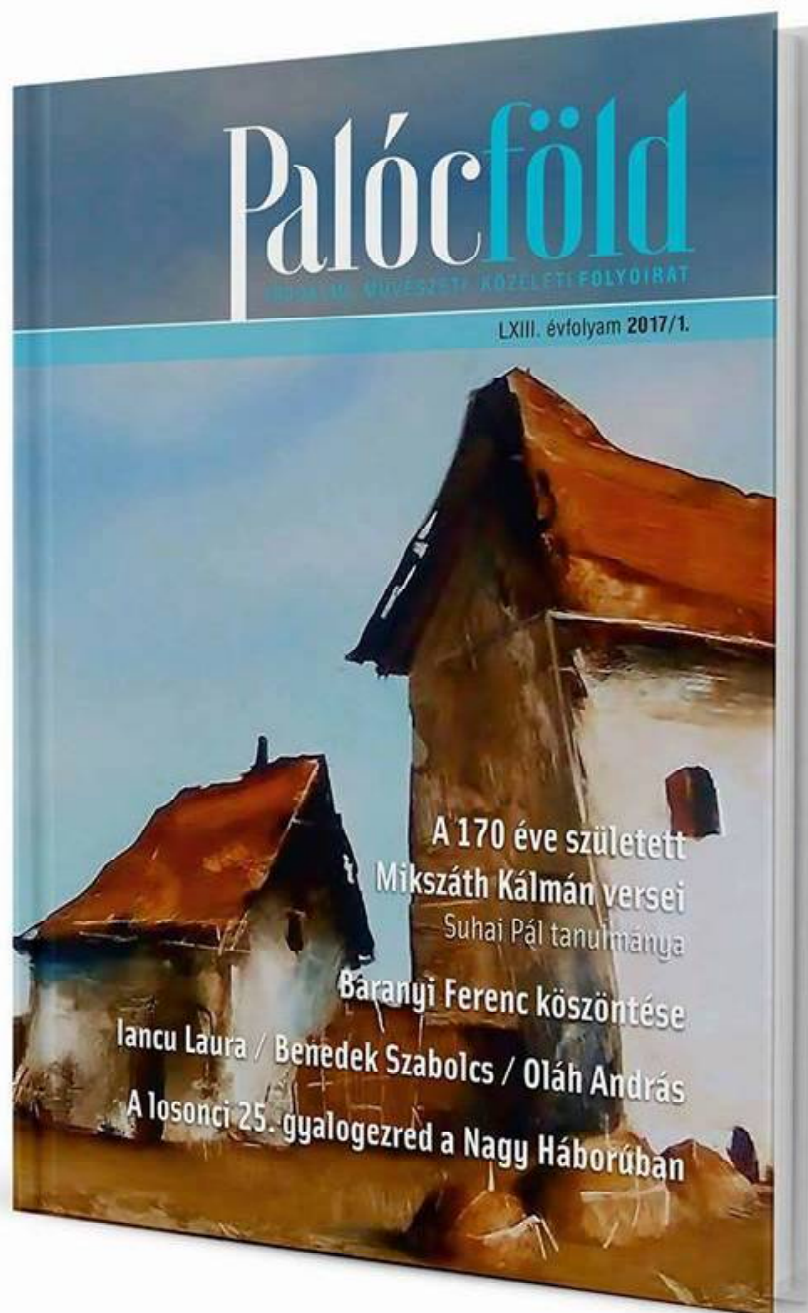
A borítékon szerepeljen: Pályázat az Esterházy János Emlékév tiszteletére

Kérjük a pályázó nevét, címét, telefonszámát, e-mail címét külön, jeligével ellátott zárt borítékban mellékelni.

A zsűri javaslatára a legjobb pályaművek az Esterházy Jánosról készült kötetben jelennek meg.

MEGJELENT

a Palócföld folyóirat 2017. évi első száma

TARTALOMJEGYZÉK

SZÉPIRODALOM

Saitos Lajos: Teremtmények	3
Szólitgató	3
Kovacsics Zsuzsanna: Hold	5
Iancu Laura: Utánad	6
Ürességed	6
Érted	7
Benedek Szabolcs: A terasz	8
Bereti Gábor: Az örökség	13
Korai aranykor	13
Zoltay Lívia: Gallóné	14
Oláh András: más dimenzió	16
nélküled	16
[a levelek is]	17
tiszaparti alkony	17
Döme Barbara: Anyu, Nóri meg én	18
Koosán Ildikó: Bolondos mesék	21
Mert több vagy	22
Fabio Volo: Elveszett idő	23
Jóna Dávid: Feltámadás	61
Oravecz Tibor: Rím nélkül, Eszternek	84
Démon	84

KÖSZÖNTÉS

Csongrády Béla: „Ami összeköt” – Baranyi Ferenc 80. születésnapjára	4
---	---

MIKSZÁTH 170

Suhai Pál: Mikszáth Kálmán versei	29
Nagy László: A két Mikszáth és egy amerikai exelnök	57

EMLÉKEZÉS

Shah Gabriella: Búcsú ifj. Szabó István és Sz. Nagy Mária szobrászművészekről	62
---	----

HELYTÖRTÉNET

Varga Mária: Beszélgetés Matúz Gáborral, a <i>Nincs kegyelem</i> című film rendezőjével	67
Kovács Krisztián: „Mi elestünk, de él az eszme...”	74

SALGÓTARJÁN 95

Baráthi Ottó: Álom és valóság határain – Az utolsó interjú Balogh Balázs András naiv képzőművésszel	85
---	----

SZEMLE

Hegedüs Ágota: Illegetés (Hekl Krisztina: <i>Szabadulójáték</i> című könyvéhez)	92
Karap Ágnes: Elvágódás és megérkezés (Oberczián Géza: <i>Nógrádgárdonyi napló</i>)	93

KÖNYVAJÁNLÓ

Megvásárolható a rétsági könyvtárban!

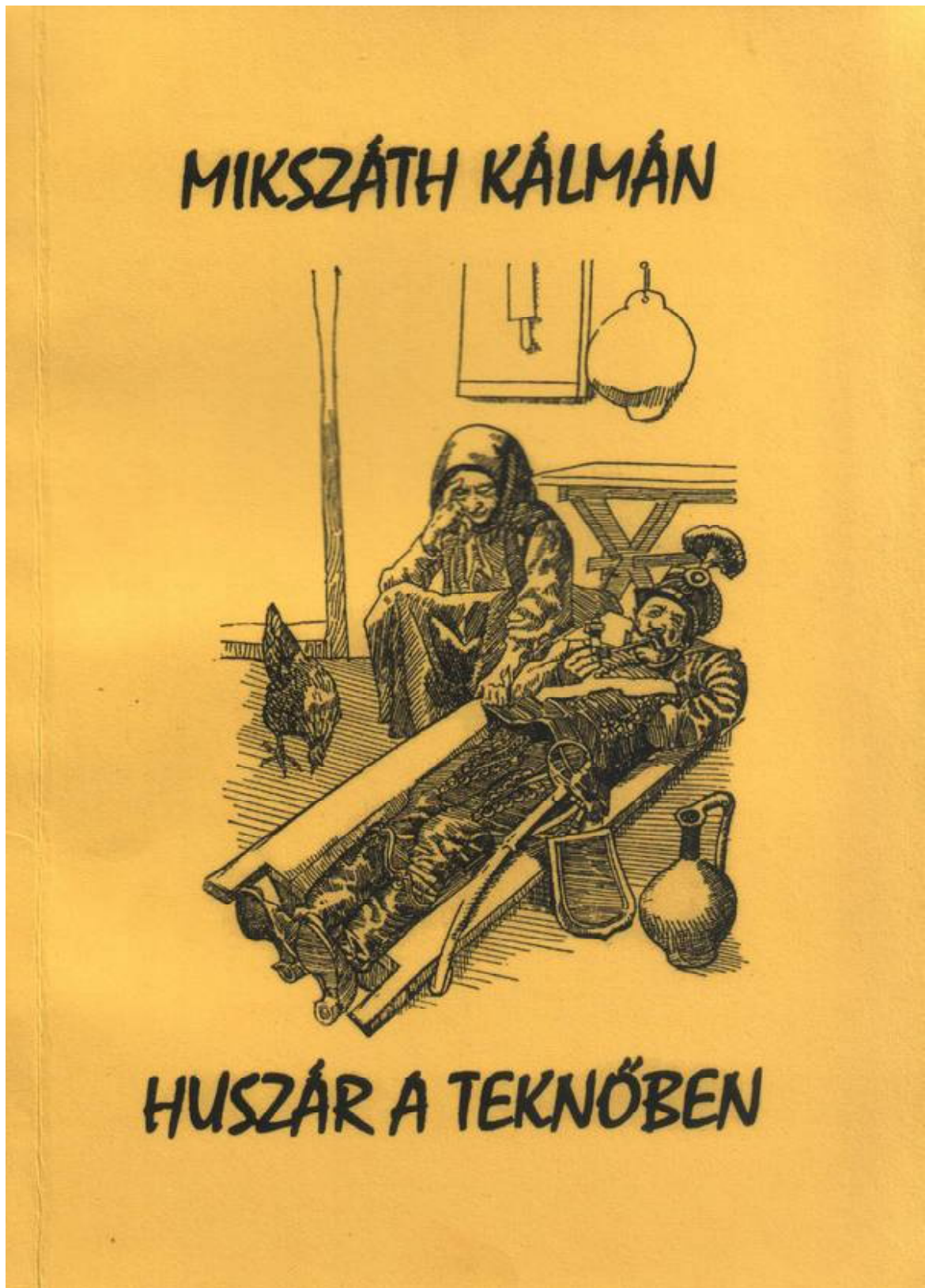
Üzenetek, vallomások, strófák

A rétsági Spangár András Irodalmi Kör
antológiája

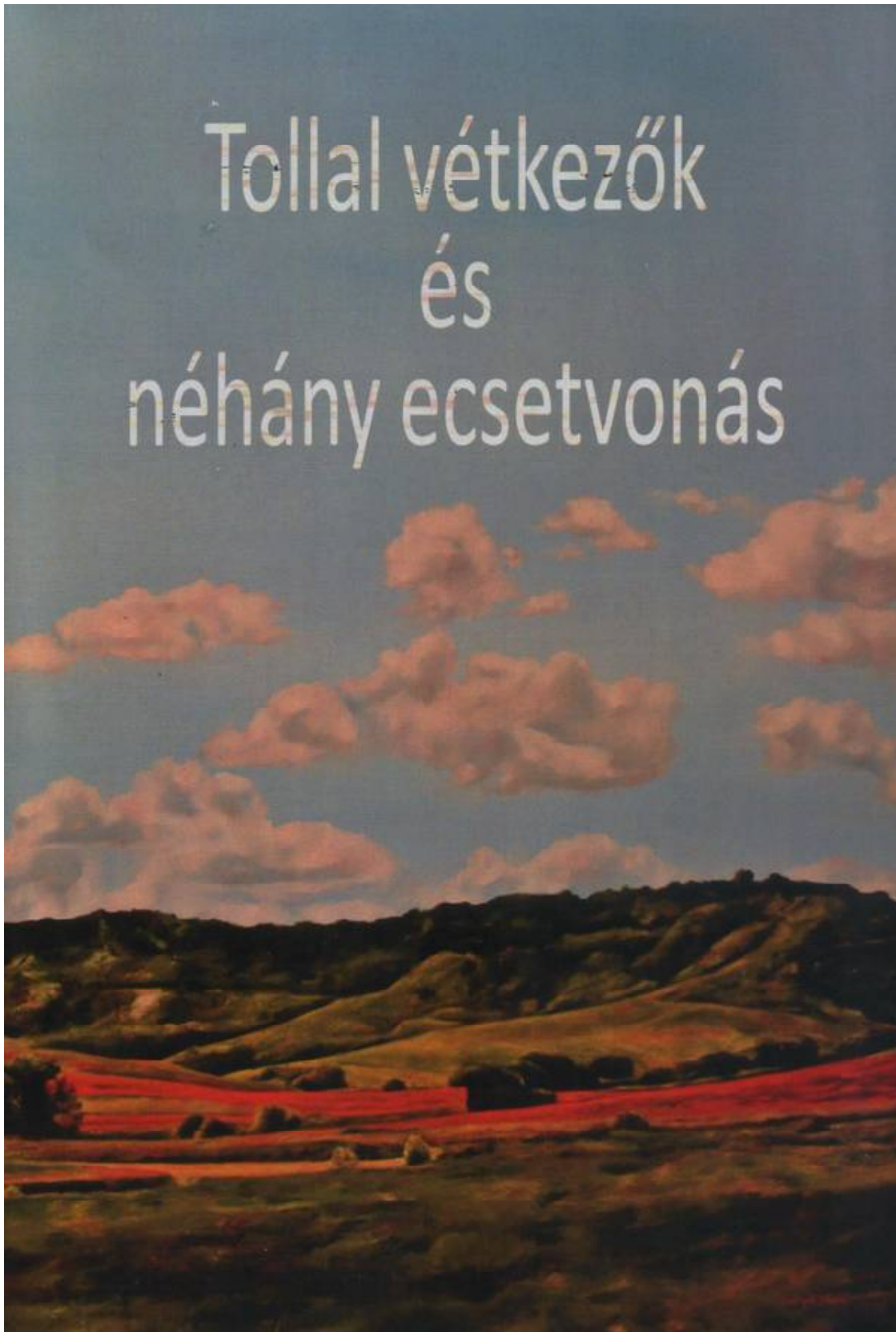

2017

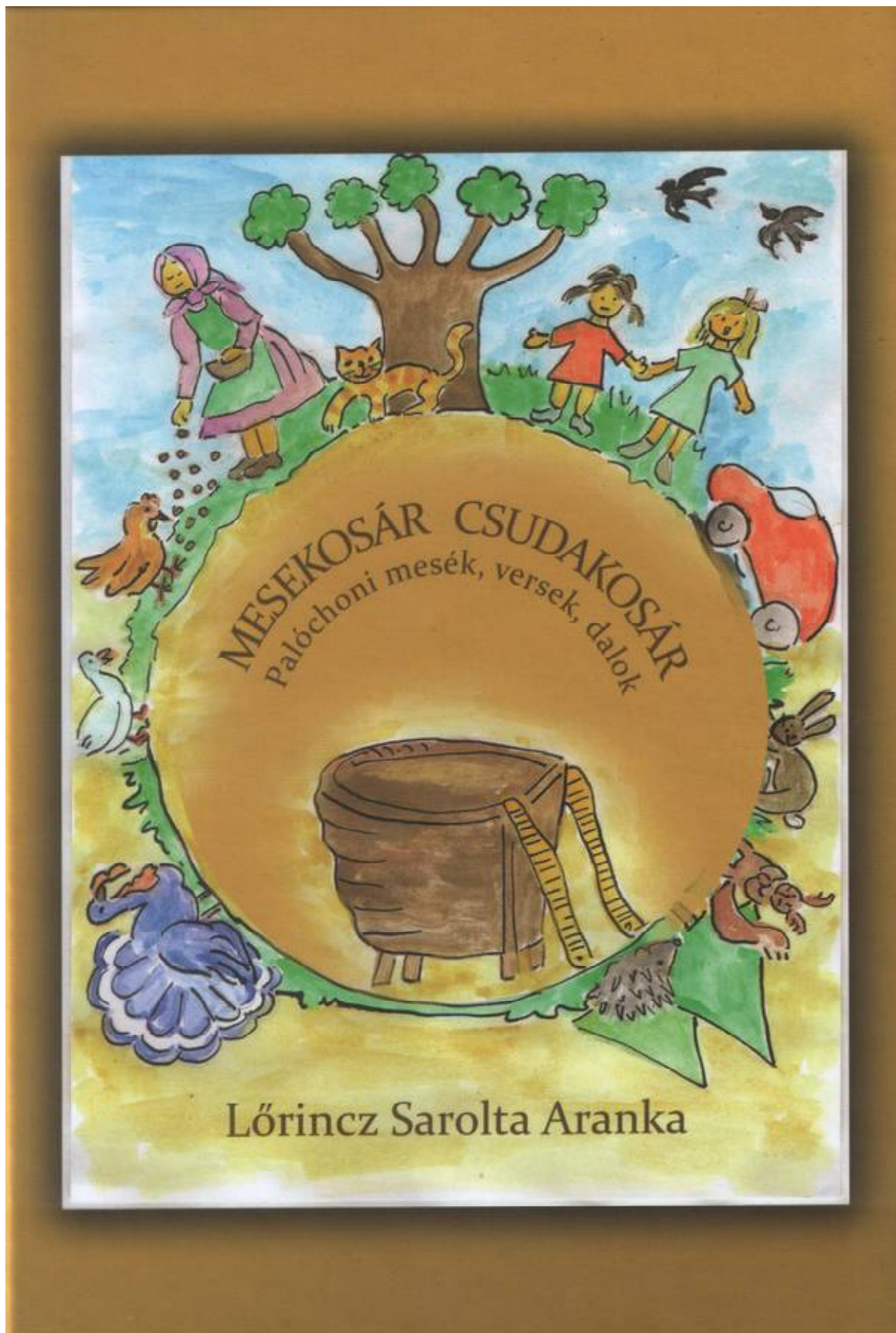
Mikszáth Kálmán születésének 170. évfordulójára időzítve reprint kiadásban, *Barnaföldi Gábor Archivum* gondozásában megjelent a **Huszár a teknőben** című kötet. Felelős kiadója Barnaföldi Gábor. A kötetből Horpács lakossága az Önkormányzat jóvoltából családonként egy-egy ajándékpéldányt kapott. A Szerk.

A Balassi Bálint Asztaltársaság gondozásában megjelent a *Tollal vétkezők és néhány ecsetvonás – Ceredi alkotók antológiája* című kötet. A könyvben **Cene gál István** festőművész alkotásait, **Gyuresó Gyula** verseit és **Kiss-Simon Miklós** írásait-verseit kapják kézhez az olvasók. *Felelős kiadó: Orbán György János, nyomdai előkészítés: Handó Péter, felelős vezető: Bencze Péter. A Szerk.*

CD melléklettel jelent meg az Ipolybalogon élő és alkotó Lőrincz Sarolta Aranka legújabb könyve, a Mesekosár csudakosár – Palóchoni mesék, versek, dalok című igen szép kiállítású kötet! A könyv megvásárolható a szerzőnél, vagy lapunk email címét használva. A Szerk.

FELHÍVÁS

"TUDATOS VADÁSZAT, A REÁLIS VILÁG MEGISMERÉSE!"

ÖKO-Land
SZÉKES - TÁBOR - ÖNTATÓKÖZPONT

**VADÁSZATI,
TERMÉSZETISMERETI
TÁBOROZÁS
GYERMEKEKNEK**

ÖZHÍVÓ TÁBOR

Időpont:
2017. augusztus 7. (hétfő) –
augusztus 13. (vasárnap)
7 NAP
(Magas számú jelentkezés
esetén 2. táborturnus is
kijelölésre,
megrendezésre kerül.)

Elhelyezés színvonalas
fa-, rönkházakban,
teljes ellátással.

Ára: 52.000 –
59.000 Ft,
szombat(pustól
függően

INFORMÁCIÓ, JELENTKEZÉS
Balog István
táborvezető,
környezeti nevelő
(felsőfokú vadgazda,
korábbi vt. fővadász)
06-20/403-7518
oko-land@oko-land.hu
ÖKO-LAND TÁBOR
2653 Bánk, Petőfi út 1.
www.oko-land.hu

Helyszín:
ÖKO-LAND TÁBOR
Bánk
(Nyugat-Cserhátban,
a Börzsöny lábánál)

**ÖZKÖZKÖZMŰVÉDELMI
MAGYARORSZÁGI
VADGAZDASÁGI SZÖVETSÉG**
A Középső Tájban az Ökoland Magyar
Vadgazdászok Társasága (ÖV) és az Ökoland
Szervezőkkel együttműködésben
munkát vég.

„A vadászat
aktív
természet-
védelem”

PROGRAMOK:

- Vadles, természetismereti túrák, élet-
jelek megismerése a gyakorlatban,
- A fegyverek kialakulásának, fajtáinak
megismerése, használatukkal kapcsolatos
ismeretek,
- Fegyvergyűjtemény és vadászólóer látogatás,
lövészet,
- Kirándulás és vadmegfigyelés a Nógrádi
Vadsparkban (dám-, gímszarvas, muflon és
vaddisznó sokadalom),
- Vadászati múzeum, gyűjtemény látogatás,
- Solymás, vadászkutya bemutató
(madarak és kutyák szerepe a vadászatban),
- Vadászkürtös bemutató,
- Az őshonos állatok, a hagyományos
állattenyésztés megismerése,
- Vadgazdálkodási berendezések és
feladataik, szerepük, jelentőségük
megismerése,
- Egy (esetleg csoportnagyról függően
kettő) jelentős vadgazdálkodási beren-
dezés (pl.: magasles, nagyvadetető)
elkészítése vadász
területen, felindtek
irányításával,
- Vadhús bográcsos
étel közs
elkészítése és
elfogyasztása.

TOVÁBBI PROGRAMOK:

- Állatismeret a természetben, a tábor
gyűjteményi hátterén, élő állatain,
előadásokon keresztül,
- „A vadászat aktív természetvédelem” –
tények a szavak mögött,
- Vadészható állatfajaink,
- Gróf Széchenyi Zsigmond, további jeles vadászok
munkásságának megismerése,
- Színes, vetített képes előadások,
- Változatos népi játékok, sportolási, kikapcsolódási lehetőségek,
- Szakmai és játékos vetélkedők, versenyek.

**KÉZMŰVES
FOGLALKOZÁSOK:**

- Méretarányos makettek
készítése vadgazdálkodási
berendezésekről,
- Preparátum készítése,
- Természeti témájú ajándéktárgyak
készítése különféle technikákkal.

A nyári program mellett az iskolai szünetekben (busz, órái és bányász)
2-4 napos időszaki vadászati ifjúsági programok is meghirdetésre kerülnek.

**KÉRJÜK, KERESSE-FIGYELJE A PROGRAMOKAT
A WWW.ÖKO-LAND.HU HONLAPON.**

Legalább 2 db év közd programot látogatók számára
20% kedvezményt biztosítunk
a 2018. évi Vadjárótáborból.

E havi számunk szerzői:

Borsi István(Budapest, 1957) Diósjenő, szellemi szabadfoglalkozású, író
Börzsönyi Erika (Pásztó) Budapest író, költő
Csáky Károly mkl. (Kelenye, 1950) Ipolyság, helytörténész, költő, tanár, néprajzkutató
Dobrosi Andrea(Budapest, 1970) Budapest, költő, szerkesztő
Elbert Anita ( ) Veszprém, tanár, író, költő
Gömör Kata (1956) Érsekivadkert, festőművész, költő
Haász Irén (1954 Budapest) Budapest, költő
Horti Zoltán (1965) Dunakeszi, mesemondó, író
Horváth Ödön (Budapest, 1938) Kismaros, költő
Hörömpő Gergely (Kisvác, 1945 - Kisvác, 2007) református lelkész, költő
Janecskó Györgyi (Vác, 1965) Kétebony, író, költő
Ketykó István (Szügy, 1946) Verőce, nyugdíjas köztisztviselő, költő
Kiss-Simon Miklós ( ) Baglyasalja, író, költő
Kocsi sGyörgy (Zebegény, 1946) Vác, nyugdíjas tanár, költő, zeneszerző, előadó
dr. Koczó József (Perőcsény, 1950) Vámosmikola, helytörténész, ny. iskolaigazgató
Kovács T. István (Füzesgyarmat, 1935) Vác, újságíró, író
Kő-Szabó Imre (Orosháza, 1936) Vác, író
Pribojszky Mátyás (Okány, 1931- Tata, 2014) citera-tanár, zenész, író
Szabóné Babik Erzsébet (1972) Érsekivadkert, költő
B. Tóth Klára (Budapest, 1955) Budapest, költő, restaurátor
H. Turi Klára (Győr, 1939) Tata, író, költő
Végh Tamás (Gödöllő, 1960) Isaszeg, költő, nyomdász
Szepesi Zsuzsanna ( ) Pomáz, költő, meseíró, tanár
Székács László (Budapest, 1946) Budapest, nyugdíjas mérnök, költő

Impresszum:

Alapító-szerkesztő:
Karaffa Gyula

Helytörténet:
Végh József mkl.

Képzőművészet:
Konczili Éva

Szerkesztőség címe:
2645. Nagyoroszi, Petőfi út 19

Telefon:
+3630-383-5385

Email cím:

karaffagy@ gmail.com

Weblapok:

www.karaffamese.freewb.hu
www.karaffagy.freewb.hu
www.karaffaboros.freewb.hu
www.retsag.net

Terjesztés: kizárólag ingyenesen letölthető PDF formátumban.

Internetes lapunkra is vonatkoznak a szerzői jog védelmének szabályai, ezért a Börzsönyi Helikonban megjelent bármilyen anyag más felületen, lapban való felhasználásához az érintett Szerző előzetes engedélye szükséges!

A Börzsönyi Helikon 2012. március 27.-től tagja az Ipoly Eurorégió Határon ÁtnyúlóEgyüttműködés Egyesületének.

Hancsovszki János fotója (részlet)